

Samo enotni smo zares močni

»Neuvrščenost in samoupravni razvoj sta najtrdnejša temelja Jugoslavije«, je Franc Šetinc poudaril na javnem zborovanju v Cerkljah

Z nedeljskim slavljem v Cerkljah ob Krki je praznovanje brežiškega občinskega praznika doseglo vrh. Domačinom so se pridružili številni gostje iz Slovenije, iz sosednjih občin tostran in onstran Sotle ter delegati pobratene srbske občine Velika plana. V svoji sredi so občani prisrčno pozdravili tudi rojaka-zveznega poslanca in sekretarja sekretariata CK ZKS Franca Šetince.

Na svečani seji občinske skupščine so tokrat podelili tri oktobrske nagrade po 5 tisoč din. Prejeli so jih: sindikalna organizacija obrata IMV v Brežicah za izredne uspehe pri krvodajalskih akcijah in za prizadevanje pri izobraževanju delavcev, Rozika Bohinc za delo z mladino in Ivan Živič za družbenopolitično de-

lo in uspehe na gospodarskem področju. Predstavniki IMV je ob prejemu nagrade sporočil skupščini, da odstopajo tretjino vsote Zvezi prijateljev mladine za letovanja otrok.

Na seji so nato sprejeli odlok, po katerem se bo cerkljanska osnovna šola poimenovala po pisatelju Tone-

tu Seliškarju, ki je tam poučeval v letih 1923 in 1924.

ZASKRBLJENI SMO IN OGORČENI

Pred prenovljeno in povečano šolo je bilo po seji javno zborovanje, na katerem je spregovoril Franc Šetinc. Praznično razpoloženi množici občanov je prisrčno čestital za praznik in uspehe, povezane z letošnjim slavljem. »V nas pa ni le radost,« je dejal, »v nas sta tudi zaskrbljenost in protest zaradi tega, kar se dogaja v svetu, zaradi nedavnih dogodkov v Čilu, zaradi divjanja neonacističnih sil na Koroškem in zaradi dogodkov na bližnjem vzhodu. Izraelci s pomočjo črne reakcije spet poskušajo spraviti Arabce na kolena in osvojiti nova ozemlja. Mi to obsojamo,

(Nadaljevanje na 4. str.)

ŠENTJANŽ NI POZABIL HEROJEV

Vaščani šentjanske krajevne skupnosti niso pozabili herojev Staneta Majcna in Jančija Mevljca. V nedeljo dopoldne so imeli v Šentjanžu slavnostno sejo sveta krajevne skupnosti, komemoracijo pred spomenikom, zvečer pa še tovariško srečanje z udeleženci partizanskega pohoda.

PODRAŽITEV GORIVA

Od včeraj naprej veljajo v Jugoslaviji nove, višje cene goriv. Navadni bencin se je podražil od prejšnjih 2,80 na 4,00 din, super bencin od 3,10 na 4,30 din, plinsko olje (nafta) od 1,70 na 2,40 din in kurilno olje od 1,45 na 1,80 din. Novi skok cen je torej občutno večji od dosedanjih.

SPOMIN – Jutri, na dan mrtvih, bomo šli na pokopališča, h grobovom in spomenikom, da bomo bližje tistim, ki smo jih imeli radi, jih spoštovali, cenili. Le spomin nanje je ostal, ne moremo jim povrniti, kar so nam dali, posameznikom in družbi, preden so jim omagale življenjske moči. Naj bo zato ta dan drugačen od drugih, naj bo izpolnjen predvsem s premišljevanjem, obrnjenim k sebi, naj utrjuje spoznanje, da bodimo v življenju najprej – ljudje in da je svet odvisen od nas samih, od socialističnega humanizma, ki naj še bolj zaživi v nas...

Janičarjev ne maramo!

V Semiču so borci javno obsodili škofovsko poslanico - Obletnica Belokranjskega odreda

Več kot tisoč nekdanjih borcev Belokranjskega odreda, ki je bil ustanovljen pred 31 leti, prebivalcev in gostov se je zbralo v nedeljo, 28. oktobra v Semiču, kjer so proslavili krajevni praznik in obletnico ustanovitve partizanskega odreda. Obe belokranjski občini sta podelili prapor Belokranjskemu odredu, predsednika, Ivan Zele in inž. Martin Janžekovič pa sta na prapor pripela tudi spominska trakova. Ob tej priložnosti so v Semiču odprli krajevni muzej.

Košir je obsodil tudi nedavno škofovsko poslanico, ki so jo javno obsodili vsi udeleženci proslave. »Borci dobro vemo, koliko gorja je povzročila duhovščina med vojno in ne bomo pustili, da bi nam spet vzgajali janičarje!«, je poudaril. Odslej se bodo borci nekdanjega Belokranjskega odreda srečevali vsako leto. Na nedeljski proslavi sta sodelovali še obe belokranjski gobji na pihala ter učenci črnomaljske in semiške osnovne šole.

B. P.

SEVNICA: 64 VRST GOB

V soboto so zaprli uspelo razstavo gob in cvetja v prostorih kmečkega hrama Kolodvorske restavracije v Sevnici. Prizadevni gobarji, najprizadenejši med njimi je Alojz Završnik, so za to priložnost nabrali v okolici Sevnice kar 64 vrst gob. Na pobudo sevnškega turističnega društva so se odločili za prvo tako razstavo. Razstava je naletela na veliko zanimanje občanov, saj so jo morali za en dan podaljšati. Večina razstavljenih gob je bila užitnih.

Predsednik metliške občinske skupščine Ivan Zele pripenja spominski trak na prapor Belokranjskega odreda, ki ga je prevzel prvoborec Franc Košir. (Foto: B. Podobnik)

V nedeljo v Cerkljah. Franc Šetinc: »Vsak trenutek moramo biti sposobni ubraniti, kar smo ustvarili.« (Foto: S. Mikulan)

Za skladden in celovit razvoj občine

Na dan praznika novomeške občine so odprli šolo v Dolenjskih Toplicah - Na slavnostni seji pobratnje Bihaća in Novega mesta ter sklep o podelitvi najvišjih občinskih priznanj

Osrednja proslava za letošnji občinski praznik je bila v ponedeljek v Dolenjskih Toplicah, kjer so svečano odprli novo osnovno šolo, ki je dobila ime po Bazi 20.

Zbrane predstavnike družbenopolitičnih organizacij, goste iz sosednjih občin in republik je pozdravil tajnik sklada za gradnjo šol Jože Suhadolnik. V govoru je poudaril po-

men izobrazbe in vzgoje za celotno družbo, orisal uresničevanje sedemletnega načrta gradnje šol v novomeški občini in se zahvalil vsem, ki so pomagali, da je bila zgrajena prva

šola iz tega programa. Ravnatelj topliške šole Vinko Cirkniš je v svojem govoru dejal, da bo šola svojo vlogo v procesu preobrazbe družbe uspešno opravljala in si prizadevala za vzgojo bodočih samoupravljavcev.

Predstavniki brigade VDV, ki je bila ustanovljena v Dolenjskih Topli-

cah, je predal pionirjem odredni pionirski prapor z željo, da z njim in z imenom te brigade sprejmejo tudi tradicijo ljubezni do domovine in svobode. V prostorih nove šole je bila potem slavnostna seja občinske skupščine Novo mesto.

Kot znamenje resničnega sodelovanja med občinami so odborniki sprejeli predlog o pobratenju občin Novo mesto in Bihać. Listino o pobratenju in darila sta si izmenjala predsednik bihaške občine Luka Relić in podpredsednik novomeške občine Niko Rihar.

Na slavnostni seji so podelili tudi domicil XIV. brigade NOV-Zelezničarski.

Odborniki so izglasovali, da podelijo najvišje priznanje občine Novo mesto, plaketo Novega mesta, OZD tovarni Labod in TOZD Iskra iz Sentjermeja za gospodarske uspehe. V Soteski pa so za praznik odprli nov obrat tovarne Novoles iz Straže.

Tudi v tem tednu se nadaljuje pri nas lepo vreme, ki ga povzročajo v višinah tople zračne mnote, ki dotekajo nad naše kraje s severozahodnimi vetrovi. Zato pričakujemo do konca tedna suho vreme, zjutraj in dopoldne bo po kotlinah megla.

Na otvoritvi nove osnovne šole v Dolenjskih Toplicah se je zbralo veliko domačinov in gostov, med njimi: predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Sentjunc, član predsedstva SFRJ Marko Bulc in Franc Leskošek-Luka. Na sliki: Nastop pionirskega zbora (Foto: Mikulan).

O očitkih, da bo demokracija preveč stala

V času razprav o osnutku nove ustave je bilo tu in tam predvsem s strani predstavnikov gospodarstva izrečeno mnenje, da bo bistvena novost ustave in temelj naše samoupravne demokracije – delegatski sistem – za družbo dokaj drag. Da bo mnogo izostajanja ljudi s proizvodnega dela, da bo veliko sestankovanja in da bo to družbo precej stalo. Ne dvomimo v dobronamernost teh opozoril in prav zato se nam zdi umestno spregovoriti o tej zadevi.

Že Lenin je opozarjal, da demokracija lahko požre socializem in vendar se je na vseh področjih neprestano zavzemal za njeno okrepitev. Celotno revolucionarno rdečo armadi. Njegova je ideja o oboroženem ljudstvu.

Tudi kapitalistični teoretiki odkrito priznavajo nujnost krepitve demokratičnih družbenih institucij obenem, ko odkrito in argumentirano ugotavljamo, da je prav to eden izmed važnih vzrokov za porast družbenih ali državnih izdatkov. Tej splošni ugotovitvi se tudi naša družba ne more izogniti. Vendar pa se takoj zastavlja vprašanje – kakšni bodo ne le samoupravni in humani ampak splošni družbeni učinki delegatskega sistema.

Na prvi del vprašanja lahko nemudoma odgovorimo, da je ta bistvena ustavna novost nujna osnova in pogoj za razvoj samoupravnega socializma. Brez tega ne bo mogoče dokončno sporezati nesamoupravnih birokratskih in tehnokratskih sil. Na njihovo nevarnost je na začetku ustavne razprave dovolj prepričljivo opozoril Edvard Kardelj. Če jih ne bi omogočili z bistveno okrepitvijo vpliva delovnih ljudi pri vseh družbenih odločitvah od temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti do federacije in največjih bank, bi imele te sile celo večje možnosti razmaha kot v kapitalističnih državah. Tam imajo namreč najvidnejši

TELEGRAMI

MOSKVA – Etiopski cesar Haile Selasie je dopotoval včeraj na obisk v Sovjetsko zvezo. Na letališču Vnu-kovo so etiopskega suverena pričakali in pozdravili predsednik prezidijuma vrhovnega sovjeta SZ Nikolaj Podgorni in druge ugledne sovjetske osebnosti. Kot je znano, bo etiopski cesar ta teden obiskal tudi Jugoslavijo.

SAIGON – Sajgonski režim je obtožil včeraj osvobodilne sile, da so menda v zadnjih 24 urah zabeležili 97 kršitev januarskega sporazuma o prekinitvi ognja na Vietnamskem bojišču. Predstavnik saigonskega režima je dodal, da je šlo za manjše spopade v delti reke Mekong.

RIM – Prodajalci kurilnega olja v Italiji so včeraj začeli stavkati. Stavko, ki so jo poimenovali „izsiljevanje z mrazom“, so prenehali oskrbovati potrošnike po vsej Italiji. Približno 600 podjetij, vključenih v nacionalno združenje preskrbovalcev z nafto, je sporočilo, da so začeli stavko zaradi povečanih uvoznih cen nafte, ki jih zaradi vladne kontrole cen ne morejo plačevati.

Ne sicer zapor, marveč zgolj zapora, pa se je spletla, kot zatrjuje ameriški časopis Herald Tribune, okoli Sihanuku zvestih čet v Kambodži. Časopis namreč citira Sihanukovo izjavo, ki jo je v Pekingu dal francoskemu novinarju in pravi, da je kambodški princ izjavil, da mu iz Severnega Vietnama nič več ne dovažajo toliko streliva in opreme, kolikor bi jo potrebovala njegove čete. „Zaradi tega tudi nismo mogli zavzeti Phnom Penha,“ je dejal princ in dodal, „da to v Hanoju delajo zato, da se ne bi v nekem smislu zamerili Američanom in jih ne bi izvali, da povečajo svojo pomoč Lon Nolu...“ zapleti in kontra zapleti v in okoli Kambodže...

Medtem pa je neko zahodnoberlinsko sodišče storilo nekaj – vsaj za njihove razmere – prav nenavadnega: obsodilo je skupino zahodnoberlinskih državljanov na zaporne kazni zato, ker so pomagali pri tihotapljenju vzhodnonemških državljanov v Zvezno republiko Nemčijo. Kot je znano, je iz Nemške demokratične države skoraj nemogoče (razen službeno, v delegaciji itd.) prosto kamorkoli na zahod, pa imajo tisti, ki to hočejo storiti kljub omejitvam, zelo težko pot. Vendar pa je mogoče to pot opraviti s tujo „pomočjo“ (in za ceno okroglo 15.000 mark) nekoliko lažje. Toda doslej zahodnonemške oblasti za sodelovanje pri teh poslih nikoli niso obsojale svojih državljanov, sedaj pa so jih... spreminja se marsikaj, pa tudi odnosi med obema Nemčijama...

Šele pri podjetju, kjer sem delal kot blagajnik, mi je nazadnje le uspelo priti do stanovanja.

(IZ ZADNJEGA PAVLIHE)

Šele pri podjetju, kjer sem delal kot blagajnik, mi je nazadnje le uspelo priti do stanovanja.

KAIRO – Včeraj so končali prevoz sil Združenih narodov s Cipra v Egipt. Predstavnik britanskega vojaškega letalstva, ki je opravilo ta prevoz, je izjavil, da so s 36 letali prepeljali 593 vojakov sil Združenih narodov. Predstavnik je dejal, da so britanska letala prepeljala v Egipt tudi 46 vozil. Medtem pa prihaja na črto prekinitve ognja vse več pripadnikov sil Združenih narodov – na sliki. (Telefoto: UPI)

velikani tehnokracije nad seboj nadzorstvo delničarjev ali vladnih organov, če gre za državno kapitalistična podjetja.

Po drugi strani smo lahko prepričani, da bomo ceno samoupravne demokracije in delegatskega sistema več kot nadomestili z učinkovitejšo družbeno organiziranostjo in vplivom delavcev na vseh področjih. Naj samo omenimo rezultate, ki so jih dale že začetne pobude delavcev za varčevanje v delovnih kolektivih. Naj opozorimo, da bodo v delegatskem sistemu delovni ljudje, ustvarjalci dohodka v proizvodnji res temeljito gledali na vsak dinar izdan za splošne in skupne družbene potrebe, torej preprosto povedano za družbeno režijo, ki je pri nas v resnici precej draga. Se bi lahko navajali take primere, vendar naj dodamo le še neovrgljivo modrost preprostega ljudskega reka, da „več glav več ve“.

Seveda ne bi bila realna predstava, da bo takoj z uveljavitvijo nove ustave in izvolitvijo delegatov vse steklo kot po maslu. Potrebovali bomo določen čas, da bo delegatski sistem učinkovito zaživel, prav to pa je vredno najbolj zavzetih prizadevanj vseh zavestnih družbenih sil in vseh delovnih ljudi.

ANTON KRAŠOVEC

tedenski zunanjepolitični pregled

Bilo je treba treh resolucij in po mnenju mnogih najresnejše krize desetletja v odnosih med supersilama, da so začele na Bližnji vzhod naposled prihajati „modre čelade“, ki naj bi naposled ločile nasprotnike na bojišču.

Toda če je še konec minulega tedna prevladovalo v svetu vzdušje napetosti, skorajda panike, se je ta teden začel mnogo bolj umirjeno. Po vseh zapletih zaradi vojne na Bližnjem vzhodu se je položaj unesel, čeprav nikakor še ne povsem.

Varnostni svet Združenih narodov je – v precejšnji meri po zaslugi neuvrščenih in še posebej Jugoslavije ter Indije – dosegel, da je prišlo na bojne položaje že več kot tisoč pripadnikov posebnih mirovniških sil, pričakujejo pa, da se bo to število povečalo na okroglo 7000. „Modre čelade“ bodo ostale na pesku Sinaja in skalovju Golana šest mesecev, njihovo vzdrževanje pa bo veljalo svetovno organizacijo trideset milijonov dolarjev.

Ni sicer še znano, katere države bodo prispevale čete (za zdaj so prišli le oddelki Finske, Avstrije in Švedske), vendar pa menijo, da glede sestava enot Združenih narodov ne bo prevelike zadrege.

To je med drugim tudi posledica velike želje svetovne javnosti, da bi čimprej in čim učinkoviteje pripravili pogoje za začetek mirovnih pogovorov, hkrati pa tudi posledica dogovorov ZDA in SZ, ki sta očitno že prebrodile svojo veliko krizo zaupanja.

Kakšne razsežnosti je imela ta kriza sredi minulega tedna, je nemara najbolj mogoče potrditi z dejstvom, da so dobile vojaške enote ZDA po vsem svetu ukaz o pripravljenosti št. 3 – nekaj, kar se v takem obsegu ni zgodilo že od kubanske krize sem.

Richard Nixon je opravil ukaz o stanju pripravljenosti z možnostjo, da bi sovjetska vlada poslala v Egipt svoje redne enote (ameriški časopisi poročajo, da je prišel iz Moskve ukaz o stanju pripravljenosti za sedem sovjetskih padalskih divizij), vendar pa so to v Kremlju označili kot izmišljotino brez vsake resnične podlage.

Naj bo kakorkoli, dejstvo je, da je bil minuli teden v znamenju ne samo nedokončane vojne na Bližnjem vzhodu, marveč tudi izjemne krize zaupanja Američanom in Rusov.

Ta kriza se je po vseh znakih sodeč polegla, bila pa je po splošni sodbi doslej najhujša preizkušnja popuščanja napetosti med obema velikanoma. Breznjeve in Nixon sta bila sicer v nenehnem stiku po „rdečem telefonu“ toda to ni preprečilo sumničenj z ene in druge strani. Kljub temu, da je najhujše očitno mimo pa vsi elementi in

ve ozadnje še ni znano in tudi v tem je bila kriza minulega tedna podobna kubanski, katere posamezni pomembni drobci so prihajali na dan šele mnogo kasneje.

Na Bližnjem vzhodu je medtem kot vse kaže dokončno zavladovalo premirje, pri čemer pa še ni povsem jasen položaj obkoljene egiptovske Tretje armade vzhodno in severno od Sueza. Izraelcem je namreč tu uspelo odrezati okoli 20.000

»MODRE ČELADE«
NA
BLIŽNJEM
VZHODU

egiptovskih vojakov s približno 200 tanki, ki nimajo več dovolj potrebnih zalog hrane in vode. Izrael je sicer pristal, da bodo tovornjaki pod zastavo Združenih narodov lahko oskrbovali obkoljene egiptovske enote, vendar pa pri tem izvajajo očitne pritiske in zavlačujejo.

Tako tudi niso takoj pustili na bojišče opazovalce Združenih narodov, ki naj bi ugotovili, kje naj pravzaprav poteka črta prekinitve ognja v skladu s prvo resolucijo Varnostnega sveta, po kateri bi se morale sovražnosti ustaviti 22. oktobra ob 17.50 uri in nasprotniki obstati na tedaj doseženih položajih.

Če zaokrožimo pogled dogajanj na Bližnjem vzhodu je najbrž treba predvsem opozoriti na nekaj bistvenega: to pa je, da je prihod sil Združenih narodov zgolj začetek, nikakor pa ne konec mirovnih prizadevanj!

Tisto, kar je treba sedaj storiti, je namreč naslednje: začeti vsebinske pogovore o rešitvi bližnjezhodne krize, pri čemer bi bilo treba izpolniti tri osnovne cilje: doseči umik Izraela z zasedenega arabskega ozemlja, urediti problem palestinskih beguncev in zagotoviti z mirovno pogodbo pravico na obstoj in nemoten razvoj vseh držav Bližnjega vzhoda.

TELEGRAMI

LAGOS – Od začetka letošnjega leta so nigerijski rudniki cinka odpustili več kot 8000 rudarjev. Predstavnik sindikata je povedal, da je bila velika večina odpuščenih zaposlena v rudnikih, ki jih nadzoruje neka britanska rudarska družba.

NIGATA – V japonskem mestu Nigati je včeraj prišlo do serije eksplozij v neki tovarni plastičnih mas. Tovarna je skoraj povsem zgorela, neki delavec je izgubil življenje, 17 pa jih je bilo ranjenih. To je letos že 16 podobna nesreča v japonskih kemičnih tovarnah.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Republiška skupščina je na svojem zasedanju prejšnji teden – minulo sredo – posvetila posebno pozornost sprejemu izredno pomembnega dokumenta, sprejemu resolucije o ekonomskih stikih Slovenije s tujino. Na videz splošni naslov tega dokumenta vsebuje v resnici celo vrsto nespornih ugotovitev in nalog za naše gospodarstvo, nalog za naš nadaljnji razvoj. Dokument predvsem izhaja iz ugotovitev, da je širše in večje povezovanje Slovenije s svetom eden izmed bistvenih dejavnikov za naš nadaljnji gospodarski razvoj – pa bo to vsestranska naloga našega gospodarstva za prihodnje.

V tej resoluciji je še posebej poudarjeno, da mora biti naša ekonomska in še posebej zunanjeekonomska politika tako naravnana, da bo naš izvoz hitreje naraščal od rasti proizvodnje in uvoza – posebno slednjega doslej še nismo uspeli doseči. Postopoma bomo morali tudi odpraviti sedanja strukturna neskladja v naši zunanjetrgovinski menjavi ter to menjavo ustrezno usmeriti v vse dežele, ki z njimi poslujemo – kar še posebej velja za dežele v razvoju.

Dosedanje slabosti naše zunanje blagovne menjave bomo morali urediti, če si hočemo zagotoviti ustrezno razvojno rast (pri čemer velja poudariti, da je odpiranje naše proizvodnje v svet nujno, saj si le z uvrščanjem na domačem trgu pač ne bomo mogli zagotoviti prodaje vsega industrijskega blaga, kot ga predvidevamo z razvojnimi načrti – razen tega pa je to nujno zaradi mednarodne delitve dela), seveda pa bo to treba prilagoditi sistemske mehanizme, ki vplivajo na potek in razvoj zunanje blagovne menjave.

Vsekakor bodo tu še potrebne določne razprave o sistemu carin, o raznih administrativnih činiteljih, ki za sedaj še urejajo zunanjo blagovno menjavo – vendar bo to nujno urediti, če želimo res doseči zastavljene cilje. Poslanci republiške skupščine, ki

so o tem razpravljali, so poudarili, kako pomembno je, da zares izboljšamo tokove naše zunanje blagovne menjave.

Vse kaže, da si res lahko obetamo, da bo družbeni dogovor o razvoju jugoslovanskega elektrogospodarstva sprejet do konca letošnjega leta – vsaj tako obljublja iz skupnosti JUGEL, kjer so na pobudo ZIS že pripravili besedilo tega dogovora, pa naj bi v prihodnjih dneh že poslali v obravnavo pristojnemu medrepubliškemu odboru. Do-

Pomembna
usmeritev
navzven

govor o temeljih razvoja jugoslovanskega elektrogospodarstva mora odgovoriti na več pomembnih vprašanj, od katerih bo odvisno prihodnje energetske stanje v državi – to pa je, menda ni treba še posebej poudarjati, za nas življenjskega pomena.

Predvsem gre tu za politiko razširjene produkcije v elektrogospodarstvu, gre za bilanco proizvodnje in porabe elektrike po republikah, pa za strukturo zmogljivosti in proizvodnje do leta 1980 (dotlej namreč pripravljamo že določne načrte v zvezi z energetiko), slednjič pa naj bi dogovor obsegal tudi naše potrebe po energetskih gorivih. Vsa ta vprašanja bo treba med republikami uskladiti – le tako si lahko obetamo učinkovito delovanje našega elektroenergetskega sistema v državi, za katerega vemo, da sedaj ne deluje ravno najbolje.

Energetska vprašanja je prejšnji teden obravnaval tudi republiški izvršni svet – ko

se je seznanil s potekom pripravljanih del in z izvajanjem gradnje načrtovanih elektroenergetskih objektov v Sloveniji. Združeno podjetje slovenskega elektrogospodarstva je o tem pripravilo kompleksno informacijo: objekti, ki so v načrtu v Sloveniji do leta 1980, so PE Brestanica, HE Moste, HE Fala, TE Tuzla V. (to gradnjo financira naša republika), HE Srednja Drava II., TE Šoštanj IV. NE Krško ter prenosna omrežja za 380, 220 in 110 kilovoltov v napetosti. O tem gradivu bo v kratkem razpravljala tudi republiška skupščina – hkrati s predlaganim novim zakonom o našem elektrogospodarstvu.

Prejšnji teden je na Brionih začela delati komisija za pripravo dokončnega besedila nove zvezne ustave – po pripombah in predlogih, ki so bili zbrani v dosedanjih javnih razpravah. Pripombe in predlogi iz javne razprave o osnutku ustave SFRJ pomenijo zelo obsežno gradivo, saj njihov urejen povzetek, ki ga je sedaj vzela v roke komisija na Brionih, obsega okoli 2000 strani teksta. Ko bo vse to gradivo proučeno in pripravljeno dokončno ustavno besedilo, ga bo zvezna ustavna komisija poslala v nadaljnji postopek zboru narodov zvezne skupščine.

V začetku prejšnjega tedna smo zvedeli, da je skupina naših poslovnih bank – med njimi tudi Ljubljanska banka – dobila od skupine severnoameriških, evropskih in japonskih bank zelo ugodno posojilo v znesku 64 milijonov dolarjev. Ta sredstva so namenjena za gradnjo določenih prioritarnih objektov – na področju energetike, črne in barvne metalurgije, kemične in elektronske industrije, za razvoj kmetijstva ter za modernizacijo železnic. Ljubljanska banka bo od tega posojila dobila 10,4 milijona dolarjev, ki jih bo porabila za kreditiranje objektov iz omenjenih področij v naši republiki.

V tovarni Krka so na sam dan občinskega praznika slovesno odprli dva nova proizvodna obrata, oddelek za kemijsko sintezo in toplarno. Ugledne družbeno politične delavce in druge goste je pozdravil direktor Boris Andrijač. Na sliki: gostje med govorom (Foto: Mikulan)

V soboto, 21. oktobra, je 18 članov smučarskega kluba „Rog“ iz Novega mesta v prostovoljni delovni akciji obnavljalo smučarsko vlečnico. Na novo so prebarvali nosilce vlečnice in zgradili novo komandno hišico.

(Foto: Drago Les)

Za občinski praznik se je obrat DINOSA preselil iz neprimernih prostorov s Ceste herojev v Bučno vas. Tam ima v novih poslovnih prostorih sodobno opremo in vozni park. Vse to bo omogočilo boljše in hitrejše poslovanje. (Foto: S. Mikulan)

V soboto so v Brežicah odprli novo varstveno ustanovo za 170 predšolskih otrok. Varovanci so privedeni gostom prisrčen sprejem. Na sliki: otroka izročata predsedniku občinske skupščine Vinku Jurkasu cvetje in ključke novega vrtca. (Foto: M. Jaranovič)

OB DOBER VIC

Zvezna direkcija za rezerve hrane se je odločila za uvoz 10.000 ton fižola, ki bo trgovcem na voljo po 6,60 din kilogram, cena na drobno pa bo smela znašati 7,50 din. Menze, obrati družbene prehrane in bolnišnice bodo ta fižol lahko dobili celo po 6,30 din za kilogram, medtem ko je naš fižol na trgu neprimerno dražji – celo po 18 din.

Na, pa smo ob bogatejši ponudbi fižola revnejši za dober vic. (Gost pravi natakarcju v restavraciji: „Prinesite mi nekaj, česar si ne morem privoščiti vsak dan!“ Ta mu odgovori: „Oprostite, toda fižola je pravkar zmanjkalo...“)

Tudi tvegati je treba za dobro ljudi

„V partiji morajo biti taki, ki se drznejšo tudi tvegati, če gre za korist delavcev. V Zvezi komunistov ne potrebujemo koristolovcev, ljudi, ki obračajo plašč po vetru, in ljudi, ki niso pripravljeni tvegati, ki vedno le molče in ki se ne zavzemajo odločno za izpolnjevanje sklepov partije!“ je poudaril predsednik CK ZKS Franc Popit na sestanku aktivna komunistov-delavcev v Kočevju 24. oktobra.

Franc Popit: kakšen naj bo član ZK

Med odgovori na pripombe in vprašanja delavcev je med drugim poudaril še:

„Če v ITAS kritizirate sindikat, potem kritizirate sami sebe, saj ste komunisti odgovorni tudi za delo sindikata. Če komunisti slabo delajo v sindikatu, jih je treba kritizirati; če

pa jih ni v sindikalnem vodstvu, potem se morate boriti, da bodo prišli noter.

Včasih pa je treba stvari presekat, če ne gre drugače. Govorili ste o drugih težavah v ITAS. Tu mora odločno poseči vmes občinski komite in s pomočjo vaše partijske organizacije zadeve rešiti. Ne smete pustiti, da se stvari predolgo meljejo, ker vam to lahko le škoduje. Stališča občinskega komiteja je treba izpolnjevati, sicer je treba ljudi odstraniti iz partije in s položaja.

Kakršni so odnosi znotraj ZK, taki so v podjetju. Stvari je treba razčistiti. V podjetjih je treba ustvariti tako vzdušje, da si bo vsak upal povedati vse in da ga zaradi tega ne bo na razne načine kdo zapostavljal.

J. P.

Krompir izjema

Raziskava republiškega Zavoda za statistiko je odkrila velike razlike v hektarskih donosih poljščin v posameznih slovenskih občinah. Uvrstitev dolenskih občin kaže, da je naše kmetijstvo sorazmerno bolj zaostalo kot kmetijstvo v drugih slovenskih predelih, saj so povprečni pridelki v več primerih pod republiškim povprečjem kot pa nad njim.

Podatki veljajo za lansko leto in slonijo na ocenah. Pšenico smo v Sloveniji sejali na 58.592 hektarjih in dosegli povprečni pridelok nekaj nad 20 stotov. Nad tem povprečjem je bil pridelok le v občinah Kočevje in Krško v vseh drugih dolenskih občinah pa je bil slabši. Za Črnomelj, ki je zasedel predzadnje mesto, navaja raziskava celo manjši pridelok od 15 stotov na hektar.

Tudi v pridelku koruze, s katero je bilo posejanih 48.677 hektarjev, se nismo odrezali dosti bolje. Nad republiškim povprečjem, ki je presegljo 30 stotov, so po pridelku samo občine Metlika, Krško in Trebnje. Lep pridelok so imeli poljedelci v

metliški občini, ki se je uvrstila na tretje mesto.

Se najbolje se je Dolenjska uvrstila v pridelovanju krompirja, kar kaže, da ima za to dobre naravne možnosti. Več od republiškega povprečja, ki je znašalo dobrih sto stotov na hektar, so dosegli v petih občinah (Metliki, Kočevju, Trebnjem, Novem mestu in Črnomlju), manj pa v preostalih štirih.

Ni pesek v oči

Ponavljanje, da ni bilo glede odkrivanja nepravilno pridobljenega premoženja pri nas ničesar stopenega, je postalo obrabljena fraza, je med drugim na zadnji seji tiskovnega sveta pri RK SZDL dejal Franc Šetinc, sekretar sekretariata CK ZKS.

Dialog

Podatki davčne uprave to potrjujejo, saj kažejo, da so komisije za ugotavljanje izvora premoženja vendarle že precej naredile in zlasti v nekaterih občinah dobro zastavile delo. Komisije so obravnavale do konca avgusta 429 primerov, od teh pa v 77 primerih ugotovile, da poseben postopek ni potreben. S sklepom so že uvedle postopek v 173 primerih.

Komisije so primerjale pridobljeno premoženje in navedene dohodke obravnavanih občanov ter ugotovile, da znaša po grobi oceni ta razlika okrog 50 milijonov N din. Ze to kaže, da je bila akcija, ki jo je začela Zveza komunistov, potrebna.

Ob navedenih podatkih davčne uprave republiškega sekretariata za

J. P.

finance velja še reči, da je odkrivanje nepravilnega bogatenja trajan proces, ki ne more takoj dati presenetljivih rezultatov, saj gre za novost, proti kateri je bilo dosti (povečini tihih) nasprotovanj.

M. L.

V vsakem primeru – privit potrošnik

Dobiš - izgubiš

Med ustavno razpravo opozarjajo ljudje na marsikaj, kar je sicer po paragrafi v redu, človeško in pravično pa kljub temu ni.

Ena takih stvari je na primer ta: stanovalec toži stanovanjsko podjetje in tožbo izgubi. V tem primeru mora plačati vse stroške on. Vendar tudi če stanovalec tožbo dobi, stanovanjsko podjetje vse izgubljene stroške plača lahko le iz sredstev, ki jih zbere v obliki stanarine. Stroški so, posebno če gre za zapletene primere, veliki. Advokati so dragi in vse to plača stanovalec oziroma stanovalec. Tako stanovalec v vsakem primeru zgubi, pa četudi tožbo dobi.

Tako toženje med strankami in stanovanjskimi podjetji bi morali onemogočiti. Če je vodstvo stanovanjskega podjetja dobro, bo znalo spore s stanovalci urediti brez tožbe. Če pa se že odloči za tožbo, bi moral v primeru izgubljene tožbe plačati vsaj polovico, če ne vseh stroškov, tisti, ki so se odločili za tožarjenje. Nevredno socialistične družbe je, da če tožbo po paragrafi dobiš, jo praktično kljub temu izgubiš.

redno je zapisati...

Tvegano je v začetku novembra napovedovati, kakšno bo prihodnje gospodarsko leto. Ker okviri zvezne gospodarske politike se niso dodelani, je republiški Zavod za planiranje v svoji oceni dovolj previden.

V razmišljanju o obetih za leto 1974 ni mogoče mimo dejstva, da ne smemo porabiti več, kot ustvarimo, in da premalo ustvarjamo. Zadržanja leta tudi v Sloveniji produktivnost le malo narašča, donosnost gospodarjenja pa se, kot so navedli tudi na zasedanju CK ZKS, celo zmanjšuje. Ob takem gibanju delovne storilnosti in akumulacije se ni mogoče nadejati česa izrednega.

Za letos republiški zavod sodi, da se bo družbeni proizvod povečal za 6 odst., proizvodnja za 6 do 7 odst., zaposlenost za 3, produktivnost za 3, stvarni zasluzki zaposlenih pa se bodo zmanjšali, morda celo za 3 odstotke. Vsi ti podatki so delno skromnejši od predvidenih, izjema je le izvoz, ki se bo predvidoma zvečal za 21 odstotkov.

Stopicanje plač

Približno enake številke veljajo tudi v prvih napovedih za leto 1974. Nekaj bolje kaže le pri osebnih dohodkih, kjer napovedujejo, da se bodo povečali (realni) za 3,5 do 4 odstotke. Tolikšno povečanje bo dopuščala predvidena rast produktivnosti, ni pa še nujno, da bo res tako. In zdaj še ena primerjava! Četudi bodo zasluzki za toliko večji, bo z njimi mogoče kupiti samo toliko dobrin, kot smo jih lahko 1971. leta. Torej bomo v življenjskem standardu šele na istem, kot smo že bili.

Navedena primerjava kaže, da se vrtimo v začaranem krogu. Nemalo zaradi tega, ker se v resnici dovolj ne zavedamo, da velja le tisto, kar je pridobljeno z delom, vse drugo je špekulacija, kot je prejšnji teden dobro rekel v našem „Portretu tedna“ direktor BETI.

M. LEGAN

Sejmišča

NOVO MESTO: Na sejmišče so pripeljali 487 prašičev, starih do 12 tednov, in 59 prašičev; starih do pol leta. Prve so prodajali od 400 do 460, druge pa od 470 do 750 dinarjev. Skupaj so prodali 447 prašičev. Cene se od zadnjega sejma niso spremenile.

BREŽICE: Na tedenski sejem prašičev so lastniki pripeljali 464 do tri mesece starih prašičev in 36 prašičev, starih nad tri mesece. Prvih so prodali 347 po 23 do 24 dinarjev za kilogram, drugih pa 29, lastniki pa so zahtevali zanje do 20 dinarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski kotiček

Ko les napadejo gobe

Les šteje med najbolj plemenite gradbene materiale in je vedno „moderen“. Kot organska snov pa je zelo občutljiv. Če nastopijo neugodne razmere, so za vgrajen les nevarne zlasti lesne gobe. Običajno jih ugotovimo šele takrat, ko je že prepozno in ko je njihovo uničevalno delo že napol opravljeno.

Najbolj nevarna je siva hišna goba, tudi solzilka imenovana. Pojavi se, če prostor, v katerem je vgrajen les, ni zračen, če je temen, če je veliko vlage v zraku in če je les navlažen nad 20 odstotkov. Najbolj ji prija 20 stopinj toplote. Prepoznamo jo, ko postane les nekoliko osvetlejši, nato pa rumenkast in lažji. Les začne pokati in se lomiti v večje ali manjše košce.

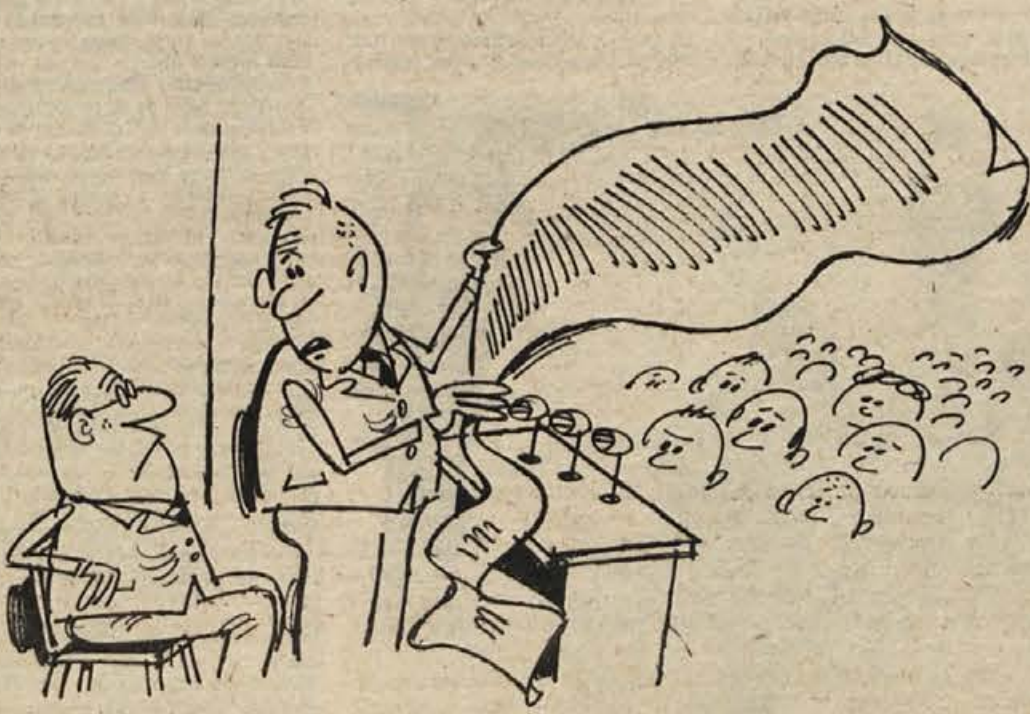
Iz povedanega sledi, da smemo vgrajevati le suh les, vso pozornost pa moramo posvetiti mestom, kjer je navlaženje lesa neizbežno. V takih primerih prepreči gobo le dobra izolacija, ko les ne pride v stik z vlažno steno ali podom. Če pa se je goba že naselila, se je rešimo samo tako, da napadeni les odstranimo in sežgemo.

Manj nevarna, a še vedno dovolj, je bela hišna goba, ki napada le zelo vlažen les. Če nastopijo ugodne razmere za njeno razrast (40 odst. vlage v lesu, večja temperatura), lahko naredi veliko škodo, saj naglo uničuje zlasti les iglavcev.

Med sicer velikim številom gnilozivk, ki morejo razkrajati les, je ob naštetih dveh nevarna še kletna goba, ki, kot ime pove, gospodarji v vlažnih kletih in zatohlih prostorih. Te se lahko otresemo, če prostore izsušimo.

Naj še ponovimo, kaj zapoveduje kmetijski priročnik iz leta 1972. Vgrajevati je treba samo zdrav in suh les! Stalno je treba zračiti vlažne prostore in odstranjevati izvire vlage! Okužen les moramo takoj odstraniti in sežgati! Če teh določil ne moremo izpolniti, je treba les pred vgrajevanjem prepočiti (impregnirati) z učinkovitimi pripravki – fungicidi.

Inž. M. L.

– Povej mi no še kakšno tujko, da mi ne bo treba reči kar naravnost: delati in varčevati!

(Karikatura: Marjan Bregar)

Samo...

(Nadaljevanje s 1. str.)

obsojamo vse, ki jim pomagajo materialno in z vojaško silo. Zakaj delajo to? Zato, ker so ogroženi, ker vidijo, da je socializem na pohodu, saj več kot dve tretjini ljudi na svetu že sprejema socialistično misel in jo poskuša prenesti v prakso. Tega se mednarodna reakcija boji.

Pred dvema, tremi dnevi so se gmadili črni oblaki nad nami, grozila je tretja svetovna vojna, vse to pa nalaga našemu ljudstvu, našim delavcem, kmetom in inteligenci, da so budni, da utrjujejo naš socialistični samoupravni razvoj in da razvijajo politiko nevtrženosti kot življenjsko vprašanje našega obstoja. Storitimo moramo vse za enotnost jugoslovanskih narodov in krepijo Zvezo komunistov s Titom na čelu. Še bolj kot doslej se moramo zavzemati za to, da bomo uveljavili ustavne spremembe.

Krepiti moramo vseljidski odpor in samozasčito, sposobnost naših narodov, da bodo znali v vsakem trenutku varovati svoje vrednote, svoje domove, vse, kar so ustvarili.

V tem času, ko se nebo nad svetom še ni popolnoma zjasnilo, moramo pričakovati razne omejitve v porabi, morali bomo varčevati, biti solidarni in se boriti z vsakim, ki poskuša spekulirati.

Te dni smo bili priča, da je Jugoslavija spet nosila zastavo miru. Mi pomagamo vsem v boju za svobodo, zato smo pomagali tudi Arabcem, ki se borijo, da bi dobili nazaj svoje ozemlje. Mi nimamo zaveznikov v velesilah, mi imamo zaveznike v vseh ljudeh, ki dobro mislijo, je s trdnim prepričanjem izjavil Franc Šetinc.

J. TEPPEY

Praznik v Dobovi

Novi hlevi »Grude« in novi prostori »Beti«

Ob pravkar minulemu prazniku brežiške občine je Dobova bogatejša za dvoje pridobitev. V soboto, 27. oktobra, je ljubljanska Gruda odprla v kraju prehodne hleve za konje in govedo. Vanje lahko sprejmejo 150 žrebet in 200 bikcev. To je predvsem živina za izvoz, ki jo Gruda kupi na sejnih in nato spita. Tudi v Dobovi nameravajo pozneje zgraditi pitališče.

Otvoritev novega obrata »Beti« v Dobovi

Osnrednje slavje v počastitev praznika je bilo nato v obratu metliške Beti, kjer so slovesno prerezali vrvi- co ob vhodu v novo konfekcijsko halo. V njej bodo lahko zaposlili 200 delavk. Okoli 150 jih je že zdaj našlo vsakdanji kruh za šivalnimi stroji. Otvoritev se je udeležil tudi sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc in pristžno čestital kolektivu za doseženi napredek.

RIBNICA: O NAČRTOVANJU DRUŽINE

Konferenca za družbeno aktivnost žensk Ribnica, je pripravila 26. oktobra razgovor o osnutku resolucije o načrtovanju družine in zakona o splavu. Vsebinsko obah listin je razložila Zora Tomič. Pogovoru je prisostvoval tudi predstavnik OZN iz New Yorka gospod Chey. V sproščeni razpravi so prisotni opozorili na mnoge težave, s katerimi se srečujejo naše družine pri varstvu otrok. Zahtevali so, da je treba pospešeno zagotoviti boljše pogoje za varstvo dojenčkov in otrok.

NUŠA ABRAHAMSBURG

Učenci osnovne šole Katja Rupena so se kakor mnogi drugi vneto pridružili akciji zbiranja in pobiranja starega papirja. Akcijo je organiziral RK, da zbrana sredstva nameni za boj proti raku. Na sliki: otroci navdušeno vlečejo vozičke nerabnega papirja, ki bo postal dragocena pomoč bolnim. (Foto: Seruga)

Predsednik občinske skupščine Brežice Vinko Jurkas pozdravlja zbrane goste in domačine ob otvoritvi nove osnovne šole v Cerkljah. (Foto: S. Mikulan)

Kmetje prizadeto o sporazumu

Na območju novomeškega gozdnega gospodarstva so kmetje, lastniki gozdov, že ustanovili obrate za kooperacijo v sedmih krajih

Kmetje, lastniki gozdov, združeni v gozdnem gospodarstvu Novo mesto, so ustanovili obrate za kooperacijo v gozdnih obratih Novo mesto, Straža, Podturn, Črmošnjice, Črnomelj in Trebnje.

Prav sedaj pa oblikujejo besedilo osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju. Ker je samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo glede na svojo vsebino in način sklepanja temeljni in najvišji akt samoupravnega urejanja razmerij v delovni organizaciji, posebno še ker so v njej združeni delavci in kmetje, je priprava tega še pomembnejša.

Naj navedemo nekatera izhodišča, ki so jih kmetje vpisali v osnutek samoupravnega sporazuma!

Obrat za kooperacijo je samostojna samoupravna temeljna enota, v kateri kmetje, lastniki gozdov, odločajo o vseh vprašanjih združenega dela, vključno o delitvi tistega dela dohodka, ki je rezultat njihovih prizadevanj.

Kmetje, lastniki gozdov, bodo v okviru obrata za kooperacijo v svojih gozdnih opravljali sečnjo, spravilo in posek lesa, gozdnogojitvena in varstvena dela, lahko pa bodo ta dela zaupali delavcem, ki so zaposleni v TOZD.

Da se porazdelijo stroški obnove, urejanja in odkazovanja dreva, bodo lastniki gozdov v skladu z

osnutkom zakona o gozdovih vplačevali biološko amortizacijo od vsega posekanega ali kako drugače podtega lesa, razen od drv za domačo uporabo v kmečkem gospodarstvu in kmečkem gospodinjstvu in tistega tehničnega lesa, ki je zaradi naravnih nesreč potreben lastniku gozda za neposredno uporabo v njegovem kmečkem gospodarstvu in gospodinjstvu. Na ta način bo biološka amortizacija za 1 m³ manjša, odkupna cena pa bo nekoliko večja. Kmet bo za prodan les več dobil.

Iz biološke amortizacije se bodo financirala naslednja dela: gozdnogojitvena in varstvena dela, urejanje (taksacija) gozdov in odkazovanje gozdnega dreva.

Zbor delegatov obrata za kooperacijo in zbor delegatov TOZD se bosta v skladu s sporazumom vsako leto dogovarjala o višini in porabi biološke amortizacije.

Ostali stroški, ki jih bodo kmetje vplačali, predstavljajo upravno prodajno režijo (skupne službe, kolikor odpade na zasebni sektor), obratno režijo, stroške manipulacije z lesom in stroške samouprave. Stroške bo obrat za kooperacijo obračunal

TTKS v novembru

Na svoji seji 24. oktobra so se člani izvršnega odbora republiške konference SZDL seznanili z dosedanjim potekom akcije ustanavljanja TTKS. Akcijo so ocenili kot dobro, za kar imajo po mnenju udeležencev seje največ zaslug amaterski delavci, ki delujejo na vseh področjih telesne kulture.

V vseh občinah naj bi ustanovili Temeljne telesno kulturne skupnosti do srede novembra, zato so na seji zaprosili vse organizacije, naj po svojih močeh prispevajo k ustanavljanju skupnosti.

Izvršni odbor bo še naprej spremljal potek akcije, zlasti pa se bodo njegovi člani vključili v ustanavljanje telesnokulturne skupnosti SRS.

IZVRŠNI ODBOR RK SZDL SLOVENIJE

samo od tistega lesa, ki ga kmet odda GG ali protipravno odtuji. Na ravni podjetja bodo kmetje, lastniki gozdov, združevali le biološko amortizacijo. Dohodek delijo kmetje na obratu za kooperacijo sami, tako da ga razdelijo tistim kmetom, ki so les prodali, namenijo za popravilo cest in poti ali pa ga razdelijo na posebne sklade.

Osnovno temeljno enoto v samoupravi predstavljajo vaščani posameznih vasi, ki preko svojih delegacij na zboru lastnikov gozdov odločajo poleg ostalih zadev o statusu obrata za kooperacijo in samoupravnem sporazumu. Kmetje, lastniki gozdov, volijo na zboru svoje predstavnike v svet lastnikov gozdov obrata za kooperacijo ter nazorni odbor in delegate za zbor delegatov delovne organizacije.

Ob tako urejenih medsebojnih odnosih je združenim kmetom, lastnikom gozdov, v okviru obrata za kooperacijo zajamčeno, da samostojno odločajo o zadevah gospodarjenja z zasebnimi gozdovi in o ustvarjenem dohodku na podlagi svojega dela in svojih vložnih sredstev in da skupno z delavci TOZD odločajo o zadevah skupnega pomena.

F. MARKOVIČ

Kolpa ni nikdar ločevala...

Tradicionalno dobro sodelovanje prebivalcev z obeh bregov Kolpe je zagotovilo, da bo tako še naprej - Pobratenje Črnomlja in Duge Rese

„Razviti centri še vedno premalo pomagajo nerazvitim območjem, zato se morajo ta med seboj povezovati in si pomagati,“ je dejal predsednik občinske skupščine Duga Resa Marko Čurilović na nedavnem srečanju predstavnikov omenjene in črnomaljske občine v Leščah.

Tam so ocenili dosedanje sodelovanje obeh sosednjih občin, med katerima teče Kolpa, ki pa je le administrativna, ne pa življenjska meja.

Sodelovanje med prebivalci obeh bregov Kolpe je že tradicionalno, čeprav povezujeta oba bregova le dva mostova. „Ko sta bila med vojno porušena, sodelovanje ni bilo prav nič slabše. Prebivalci so Kolpo, kadar je bilo potrebno, preplavali,“ so omenili ob srečanju. „Prav zato, ker prebivalci s slovenske in hrvaške strani tako dobro sodelujejo med seboj, moramo sodelovanje še poglobiti,“ so dejali.

Pred časom so za gasilno brigado, ki jo sedaj uporabljajo gasilci na Vinici prispevali denar tudi Hrvatje,

Slovinci pa so vaščanom na hrvaški strani Kolpe pomagali graditi vodovod. Življenje prebivalcev obeh strani reke se prepieta in dobro sodelovanje med njimi je posledica tega. Precej prebivalcev hrvaške občine je zaposlenih v črnomaljskih podjetjih, v viniški šoli pa se učijo tudi učenci iz hrvaških vasi. Kolpa ne ločuje, pač pa se ob njenih bregovih združujejo hotenja in koristi prebivalcev z obeh strani. To so predstavniki obeh občin večkrat še posebej poudarili.

Tako kot črnomaljska spada tudi občina Duga Resa v „klub nerazvitih“.

V zadnjem času pa dobivata obe občini iste nosilce gospodarskega razvoja, predvsem v turizmu. Ljubljanski Viator, ki je pred letom dni prevzel turizem, gostinstvo in

DUGA RESA SE PREDSTAVI:

Površina	651 km ²
Prebivalcev	32.093
V vaseh	27.213
V mestih	4.880
Družbeni proizvod	279.657 din
Narodni dohodek na prebivalca	6.669,20 din

promet v Beli krajini, bo v prihodnjih mesecih odprl turistično poslovalnico v Dugi Resi, kjer naj bi postal nosilec turističnega in prometnega razvoja občine. Zgradil naj bi tudi mehanično delavnico. Predstavniki Duge Rese pa se pogovarjajo še z Ljubljansko banko, ki naj bi odprla v njihovi občini svojo poslovalnico, podjetje Slovenijales naj bi začelo sodelovati z nekim manjšim lesnim podjetjem v Dugi Resi, semiška Iskra pa naj bi zgradila svoj obrat na območju te hrvaške občine. Tako kot črnomaljska občina, ki je na najboljši poti, da se s pospešeno gospodarsko rastjo že kmalu „izmakne“ nerazvitim, poskušajo to tudi v Dugi Resi.

Se posebno značilno za sodelovanje med tema občinama pa je dejstvo, da se stiki niso pričeli med predstavniki občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij, utrdili so ga ljudje z obeh bregov Kolpe, in to je zagotovilo, da sodelovanje ne bo ugasnilo. Sedaj se bodo posamezne družbenopolitične organizacije trdnje povezale, pobratenje obeh občin, ki ga je v imenu 4.000 nekdanjih črnomaljskih borcev predlagal tajnik občinske organizacije ZZB NOV iz Črnomlja Rado Kordič, pa naj bi utrdilo dosedanje in poglobilo prihodnje sodelovanje. Listini o pobratenju bodo predstavniki obeh občin podpisali 19. februarja prihodnje leto, ko slavi črnomaljska občina svoj praznik.

B. PODOBNIK

Franc Popit:

Otroško varstvo je postalo resen družbeni problem

... Medtem ko so ženske v pretežnem številu dejansko stopile na pot družbene proizvodnje, ko je družina vse bolj skupnost staršev in otrok, medtem ko raste število družin, kjer sta zaposlena oba roditelja, ostajajo funkcije in življenje v družini v veliki meri še na starih tirih, ker prepočasno urejamo otroško varstvo.

Otroško varstvo v naši republici je še slabo razvito, saj vključuje komaj 12 odst. predšolskih otrok in približno 6 odst. šolarjev. V zadnjem razdobju zaznamujemo sicer napredek vendar sedanja dinamika ne zagotavlja, da bomo v bližnji prihodnosti zadovoljili najbolj nujne potrebe.

V Sloveniji je okrog 70.000 predšolskih otrok, katerih starši so zaposleni, v vzgojnovarstvenih ustanovah pa je prostora le za dobrih 20.000 otrok. Izrazito malo je prostora v teh ustanovah za varstvo dojenčkov. Iz leta v leto narašča število otrok, ki čakajo na sprejem v vrtec. Otroško varstvo je v Sloveniji že preraslo razsežnost ženskega problema in postalo problem celotne družbe.

Neurejeno otroško varstvo enako obremenjuje mater in očeta, zato negativno vpliva na produktivnost dela, na družbeno, politično in strokovno delo mladih. Pospešeni razvoj otroškega varstva narekujejo tudi interesi otrok in njihov vsestranski telesni, duševni in socialni razvoj. Zato ni naključje, da je urejanje otroškega varstva dobilo prednost v vrsti žgočih družbenih vprašanj ...

(Iz govora predsednika CK ZK Slovenije na proslavi 30-letnice Slovenske protifašistične ženske zveze v Ljubljani 17. 10. 1973)

Andrej Marinc:

V bistvu gre za nasprotovanje politiki Zveze komunistov

... V nekaterih gospodarskih strukturah imamo opraviti s samozadovoljstvom ali čakanjem, s previdnostjo, ki pa ni previdnost sodobnega svetovnega sveta. Gre za neodločnost, rekel bi celo, užaljenost zaradi preteklih kritik Zveze komunistov in drugih dejavnikov, ki so obsodili nekatere birokratske in tehnokratske strukture. Tisti, ki čakajo in s tem kažejo svojo neodločnost, nezadovoljstvo, mislim, da se ne strinjajo s kritiko ZK in da jih moramo resno opozoriti na njihove naloge. Potrebni so nam nosilci pogumnejših programov razvoja proizvodnih sil v Sloveniji in tudi iniciatorji pogumnega, širšega integracijskega povezovanja v celovito, samoupravno organizirano gospodarstvo. Mislim, da lahko ravnanje nekaterih okvalificiramo v bistvu kot nasprotovanje politiki ZK, ker tu ne gre za nesposobnost ...

(Iz razprave predsednika IS SRS na seji CK ZKS)

Franc Šetinc:

Položaj kmeta se materialno in socialno izboljšuje

... Glede razvoja družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu in na vasi naj iz tistega, kar je rečeno v oceni, izluščim le ugotovitev o tem, da kljub pozitivnim premikom in dosežkom še vedno zaostajamo v oblikovanju organizacij samoupravno povezanih v združeno delo vključenih kmetijskih proizvajalcev, ki se bodo sposobni vključiti v visoko produktivno in tržno kmetijsko proizvodnjo. Položaj kmetov se je materialno in socialno precej izboljšal zaradi uspehov pri uresničevanju politike, oblikovane na drugi seji konference ZKS. Pozitivnih premikov ne spremlja vključevanje kmetov v Zvezo komunistov, kar bo treba posebej preučiti. Sedanje organizacije ZK na vasi, v katere so vključeni pretežno upokojeanci, uradniki, prosvetni delavci, miličniki in drugi, najbrž niso najprimernejša oblika pridobivanja in organiziranja komunistov iz vrst kmetov. To je po našem bistveno vprašanje ...

(Iz poročila sekretarja sekretariata CK ZKS)

Marjan Orožen:

Kaznivih dejanj manj kot prej

... V delovni usmeritvi za leto 1973 je bil velik poudarek na odkrivanju korupcije, neupravičenega prisvajanja rezultatov dela drugih ter izpodkovanje ekonomskih osnov oblasti delavskega razreda sploh. Kljub določenim omahovanjem in tudi odporom so bili doseženi pomembni rezultati. Tako je po nekaterih ocenah število kaznivih dejanj v škodo gospodarstva zdaj že zanesljivo manjše kot prej. To je tudi posledica dejstva, da se boj proti tem pojavom v Sloveniji ni začel šele s pismom, ampak že prej. V obdobju 1972-73 smo odkrivali primere, ki so leta nazaj bili tabuji najvišje stopnje, tudi za zakonite organe odkrivanja. V prvem polletju 1973 je bilo odkritih za 26 odstotkov več kaznivih dejanj in škodljivcev v škodo družbenega gospodarstva kot v enakem obdobju 1972 ...

(Iz razprave republiškega sekretarja za notranje zadeve)

Prednost naj imajo ljudje

Temu cilju mora služiti tudi otroški dodatek

„Sedanj način pridobivanja pravice do otroškega dodatka že zaviralno vpliva na delovno storilnost,“ je poudaril na seji občinske konference ZK Ribnica med razpravo o gospodarstvu Vinko Šparovec, direktor INLES. Pri tem je gotovo imel v mislih dejstvo, da se zaposlenemu ne izplača povečati storilnosti za toliko, da bi potem izgubil pravico do otroškega dodatka.

Hkrati moramo seveda poudariti, da toliko opevana skrb za družino in otroke nima posebno trdne podlage. Otroški dodatek je namreč tako majhen, da se moramo družine z nizkimi dohodki in s številnejšimi otroki marsičemu odreči, tam kjer nimajo otrok, pa si lahko prej privoščijo vse, od vikenda do drugega avta in psa, ki je le meso.

Otroške doklade so tako majhne, da jih družina zapravi za leto dni že jeseni, ko nakupi otroku najnujnejše za šolo. Imamo nagrajevanje po delu (za enako delo dobi enako plačo tako samec kot oče ali mati, ki ima več otrok), hkrati pa tako skromne otroške doklade, da mora vsak, kdor ima družino, znatno več delati kot samec, da jo vsaj za silo preživi. Včasih so bili vsaj davki na samcel!

Tudi dodatek za dopust izplačujemo le na zaposlenega (po 600 din) in tako si lahko samec že skoraj s tem plačo dopust. Celotno pri partijski članarini gremo tako daleč, da jo plača enako tisti, ki se na primer sam živi z okoli 4000 din na mesec, ali oni, ki živi s tem denarjem 5-člansko družino in mu pride na družinskega člana le 800 din. Slednji odrine za partijsko članarino na mesec približno eno otroško doklado!

Pa vendar hočemo biti pravični! Uvedli smo otroške doklade glede na dohodke na družinskega člana, podobno smo uredili, ali se bomo, plačevanje oskrbnine za otroka v vrtcu (kaj pa oni, ki ne morejo v vrtec?), stanarine bodo revnejši plačevali manj in morda še kaj. Za vse to pa je potrebna evidenca, novi zaposleni, obrazci, pozornost, da ne prekoračijo določenega zneska itd. Vse to bi odpadlo, ko bi vsak dobil za otroka enako otroško doklado. To bi seveda bilo mogoče, če bi povečali prispevalno stopnjo za otroške doklade. Tako bi plačevali več in dobili manj tisti z velikimi osebnimi dohodki (ki običajno niti nimajo otrok ali vsaj dosti ne); nekoliko več bi plačevali tudi tisti z majhnimi osebnimi dohodki, a bi hkrati dobili veliko več v obliki otroškega dodatka, ki bi moral znati na otroka najmanj okoli 300 din na mesec, verjetno pa še več. Morda bi potem res bil kakšen vikend slabše opremljen, kdo bi imel cenejši avto, kakšen pes bi bil nemara prikrajan za zrezek bi pa zato družine z več otroki — to pa so običajno delavske družine — živele bolje.

J. PRIMC

KAJ JE S PREVOZOM?

Prevoz šolarjev s Trebelnega v Mokronog še vedno šepa. Lani so sklenili, da bo avtobus vozil šolarje s Trebelnega in iz Češnjice, in so v ta namen kmetje prispevali denar za stroške prevoza in za avtobus. Eno leto so otroci hodili na avtobus, dostikrat čakali, več ur jim je vzela tuda hoja. V tem času pa so sklenili, da na Trebelnem zgradi novo šolo z osmimi razredi, tako da naši otroci ne bi vsak dan odhajali v Mokronog.

Solo so zgradili, vendar kot nepopolno osemletko (samo 4 razredi). Zataknilo pa se je tudi pri prevozu: avtobus ne vozi več do Čužnje vasi in Jelševca, ker je baje cesta preslabša. Ali krajevna skupnost Trebelno ne zmore toliko denarja, da bi cesto popravila? In ali ni bil avtobus kupljen z našimi samopriskevki, da vozi naše otroke?

ANGELI — HVALA

ANGELA MUŠIČ

Jesen 1973 (Foto: Zvone Šeruga)

Knjižni prvenec Toneta Ožbolta

Zanimivo napisana knjiga o življenjski poti heroja Ljuba Šerčerja

Pred menoj leži še eno zanimivo in prijetno partizansko čtivo. Napisal ga je znani javni in kulturni delavec na Kočevskem Tone Ožbolt, izdala pa založba Borec v Ljubljani. Knjiga „Šerčerjeva bojna pot“ je prava kronika bojne poti našega heroja Ljuba Šerčerja, ljudi, krajev in dogodkov.

Knjiga je še posebno zanimiva, ker pisec opisuje pomembne dogodke iz zgodovine krajev od Loža preko Loškega potoka, Travnice, Ribnice, Grčaric do Dragarske doline. Pripovedovanje je dokumentirano z izjavami in slikovnim materialom, in ko bralec obrne zadnjo stran knjige, mora priznati piscu, da je naredil veliko delo, saj je knjiga prve te vrste za to obročje.

Naredil veliko delo, saj je knjiga prve te vrste za to obročje.

VEČNO GRDI: „BOM PA JUTRI!“

Naročnika našega lista, rojaka Karlina in Leopold Dolinar, ki živita v mestu Victoria v Avstraliji, sta nam pred kratkim pisala takole pismo:

ŠPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Prejmite lepa pozdrave iz daljnje Avstralije. Prejeli smo vaše pismo in poslani opomin, da vam dolgujemo naročnino za tekoče leto, za kar smo vam prav hvaležni. Veseli nas, da prejemamo vaš oz. naš domači tednik, čeprav z večmesečno zamudo, kar pa ni krivda uredništva in uprave, pač pa velika razdalja med vami in nami in pa ladijska pošta, s katero časopis prihaja. Zeleni bi domači tednik z letalsko pošto, a bi bil potem menda drag kot je pot v drago domovino. Zavedamo se, da vam dolgujemo naročnino, katero je dolžan plačati vsak naročnik. Verjeli ali ne, razlog za zamudo pa je tisti večno grdi „Bom pa jutri!“. In tako gre leto h kraju in treba je poravnati stare račune.

Priloženo vam pošiljamo naročnino za tekoče in prihodnje leto. Razlika naj bo za tiskovni sklad lista oz. verjetno podražitev tiskar. Naročnino za 1975 vam bomo, če bo po sreči in zdravlju, plačali osebno na vaši, od nas precej oddaljeni upravi.

Lepe pozdrave uredništvu, upravi in vsem naročnikom Dolenjskega lista pošilja družina

DOLINAR IZ AVSTRALIJE

DRAGI ROJAKI DOLINARJEVI, lepa hvala za ček in z njim poskrbljenih 12,23 sterlingov za obnovo naročnine! Veseli bomo vašega obiska, pa čeprav šele v letu 1975! Vaše letalsko pismo smo dobili že po petih dneh, naš časopis pa prihaja k vam z ladjo in ga tako žal res dobivate s precejšnjo zamudo. Lepo Vas pozdravljamo vsi delavci v uredništvu in upravi vašega domačega tednika!

SUHI: DEBELI 3:3

Za prijetno razvedrilo članov svoje delovne skupnosti in ostalih občanov Ribnice so poskrbeli „nogometni“ podjetja RIKO. Pomerili so se debeli in suhi. Igra obeh enajsteric je bila na jugoslovanski „nogometni“ ravni. Temu primeren je bil tudi končni izid tekme — 3:3. No, zabave je bilo dovolj, pa tudi znoja debelih in suhih „nogometišev“. Podobnih nastopov si v Ribnici še želimo.

Dajmo Poljancem cesto!

Zavedam se, da smo na območju kočevske občine z asfaltiranjem cest šele začeli in da je potrebno „odpreti vrata“ proti morju. Toda pri odločanju, v katere kraje in smeri bo šlo nadaljnje usposabljanje cest v naši občini, bi bilo dobro pretehtati vse potrebe in želje. Posebej bi rad opozoril na prednosti, ki jih ima Črnomaljska stran.

Poljanska dolina predstavlja precejšen del kočevskega območja in glede na ostale kraje živi tam največ naših ljudi. Zal pa zaradi slabe ceste življenje doline ni tako, kot bi lahko bilo. Poljanci imajo Kolpo, ki je močan adut v turizmu, vendar je skoraj povsem neizkoriščen. Z novo cesto bi ta kraj odprli, obenem pa bi dobili težko pričakovano prometno povezavo z Belo krajino, odprto pot proti Zagrebu, Plitvicam... Z novo cesto v tej smeri bi ustregli tudi mnogim podjetjem, organizacijam in posameznikom. Z novo cesto bi se odprle večje možnosti v razvoju lovskega turizma, prometa z lesom, trgovine s kmečkimi pridelki, zaposlovanja v Kočevju itd.

Sedanja cesta do Mozlja je hudo preobremenjena in na nekaterih mestih sploh ni več podobna cesti. Škoda, ki jo povzroča prometnim vozilom, ni majhna.

Mislim, da so naštetih precej močni razlogi in da bo odločitev lažja. Ni dovolj, če samo ugotovljamo, da je treba prebivalcem Poljanske doli-

ne pomagati, raje jim resnično pomagamo in jim dajmo cesto! Prav bi bilo, da bi svoje mnenje napisali vsi zainteresirani in seveda tudi OS Kočevje.

IVE STANIČ
Kočevje

JOŽE RIGLER

Vsi, ki smo Jožeta poznali in živeli z njim, nismo mogli verjeti, da se je njegovo mlado, načrtovano življenje tako tragično končalo. Dan za dnem smo s skrbjo sledili poročilom iz bolnišnice, kjer je Jože po prometni nesreči ležal, in smo upali vse dotle, ko se je njegovo trpljenje končalo.

Dvainsvetletni Jože Rigler se je rodil v vasi Breg pri Ribnici na Dolenjskem. Vsa leta odrasčanja in šolanja je bil priljubljen zaradi svoje pridnosti in veselosti. Po končani šoli se je zaposlil v Ljubljani in tudi tam je imel širok krog prijateljev. Veliko smo vsi pričakovali od njega in veliko bi kot človek tudi dal, ko bi ne prekinila komaj začetega poti smrt.

Čeprav je bila Jožetova življenjska pot kratka, je bila dovolj dolga, da je dokazal svojo skromnost in poštenost. Kot tak nam bo ostal v najlepšem spominu.

D. R.

MLADINA PO NOVM

V Ribnici je bil 24. oktobra posvet predsedstva Zveze mladine Ribnica, katerega so so udeležili tudi predstavniki republiške konference ZMS in vodilni družbenopolitični delavci ribniške občine. Obsirno so spregovorili o vlogi, delu, pomanjkljivosti in načrtih mladinske organizacije v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in drugih. Opozorili so, da je nujno potrebno tesno sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvom mladinske organizacije. Pogovorili so se še o vlogi mladine in njeni zastopnosti v samoupravnih organih v delovnih organizacijah, o aktivnih mladih delavcih v podjetjih, o delovanju mladinskih klubov in drugih vprašanjih.

Posvet je bil zelo koristen za vse prisotne, saj jim je dal koristne napotke za delo mladinske organizacije v prihodnje.

ŠE VEDNO NERED

Vaš list je že pisal o divjem voznem redu, ki vlada na naših železniških progah, posebno na progi Zagreb — Maribor. Toda te nepravilnosti se še vedno dogajajo.

V nedeljo, 21. oktobra, sem na glavnem kolodvoru v Zagrebu stopil na vlak št. 516, ki vozi na progi Zagreb — Maribor. Po voznem redu bi moral vlak odpeljati ob 8.11, odpeljal pa je z enourno zamudo. Da se to odogaja, so krivi predvsem odgovorni uslužbenci na glavnem kolodvoru v Zagrebu.

Mislim, da bi se morali nad tako neodgovornostjo resno zamisliti.

ROK SALAMON

NEPOZABNI TRENETKI S SREČANJA

Letošnje srečanje pionirjev dopisnikov v Kopru, ki sem se ga udeležila na vabilo Dolenjskega lista, je bilo zame veliko doživetje, ki ga ne bom kmalu pozabila.

Pionirji smo se zbrali v Ljubljani in z vlakom odpotovali v Koper, kjer so nas sprejeli koprski pionirji. Zame je bil pogled na morje nekaj edinstvenega; pravo morje je veliko lepše kot tisto z razglednic. Ko pa smo se med ogledom pristanišča popejali z barko med velikimi ladjami, sem bila navdušena. To je bila moja prva vožnja po morju. Široka morská gladina, galebi, prijazni mornarji in gostoljubni domačini, vse to so vtisi, ki jih bom ohranila.

Za prijetno doživetje sem vsem, ki so mi omogočili udeležbo na srečanju, hvaležna.

VERICA ŠTRUKELJ
novinarski krožek
OS Sentrupert

NEODGOVOREN KAVRANOV ODGOVOR

V 40. številki Dolenjskega lista je tov. Anton Kavran odgovarjal na članek tov. Primca z naslovom „Zakaj mu nič ne morejo“. Tov. Kavran v svojem članku trdi dobesedno „meni ni nihče pripeljal naproti“.

Podpisani trdim, da mi je tov. Kavran pripeljal naproti po moji desni strani (njegov levi), zato sem bil prisiljen zaviti s ceste na parkirni prostor podjetja Itas. Ustavil sem avto in imel priliko videti cik — čak vožnjo tov. Kavrana in nato človeka v zraku nad njegovim avtomobilom. Hitro sem odpeljal do hotela Pugled in o nesreči obvestil postajo milice. Kasneje sem dal uradno izjavo milicniku, ki je prišel k meni na stanovanje.

Ali bo tov. Kavran še vedno zanikal, kar sem napisal in kar lahko potrdi tudi moj 14-letni sin? Ali misli, da bi si enostavno nekaj izmislil, morda zaradi popularnosti? Preveč ljudi umre na naših cestah, da bi lahko tako neodgovorno, kot je to storil tov. Kavran v svojem odgovoru tov. Primcu, obravnaval prometno nesrečo, v kateri bi kaj lahko otrok izgubil življenje.

ANTON PRELESNIK, DIPL. INŽ.
KOČEVJE, KIDRIČEVA 9

ANGELI — HVALA

Pred dnevi je zapustila Dragatuš 54-letna Angela Drazmarič, marljiva družbenopolitična delavka, članica raznih organizacij in zelo dobra tovarišica. Z družino se je preselila v Črnomoj. Sosede so ji priredile prisrčno slovo in se ji zahvalile za dosedanje delo in sodelovanje.

V imenu hvaležnih prebivalcev Dragatuša

ANGELA MUŠIČ

Mrtvim ne pustijo počivati v miru

V Hrovači pri Ribnici neznan storilec brezvestno oskrunil grobove

Do kod lahko gre objestnost in brezvestnost nekaterih prestopnikov se je pokazalo na pokopališču v Hrovači. Nič več ne bi mogli reči, da naši pokojniki počivajo v miru, kajti pieteto do njih zlorablajo brezvestneži.

Po daljši odsotnosti sem se vrnil v Ribnico in že naslednji dan, 11. oktobra, odšel na pokopališče v Hrovačo, da bi obiskal grobove pokojnih sorodnikov, prijateljev in znancev. Pri obhodu grobov sem prepaden zapazil na zadnji strani spomenika pokojnikov iz Nemske vasi sramotilen napis, ki ga je neki neznanec — lahko pa je bilo objestnežev celo več — napisal s črno barvo. Kaj je brezvestnega skrunilca grobov napotilo k temu dejanju, ostaja zame velika skrivnost. Človek, ki je zmožen tako umazano skruniti prebivališča mrtvih, mora biti skrajno pokvarjena osebnost brez najmanjše moralne vrednote v sebi. Kultura človeštva se

meri tudi po skrbi, ki jo posveča mrtvim, in vse stare civilizacije zaslužijo to ime tudi zato, ker so imele urejene moralne odnose do mrtvih. Človek, ki je to storil, se je s tem pokazal popolnoma brezvestnega člana naše družbe in gotovo ne bo poznal nobenih pomislekov, kadar bo hotel skruniti še kakšno družbeno vrednoto.

Mislim, da fotografija, ki jo prilagam pismu, ne more nikogar pohujšati zaradi same besede, ki je na grobu napisana. Veliko bolj sram bi nas moralo biti ob dejstvu, da med nami lahko nekaznovani žive ljudje, ki se izživljajo na tak način.

Omenim naj, da je oskrunjenih še nekaj drugih grobov, ki

jih je neznanec prebarval s črnimi packami. Sprašujem se, ali je milica res brez moči ob vsem tem? Če pa so krivci mladoletniki, potem je vsa naša vzgoja močno sporna.

JANEZ BREGAR
Ribnica

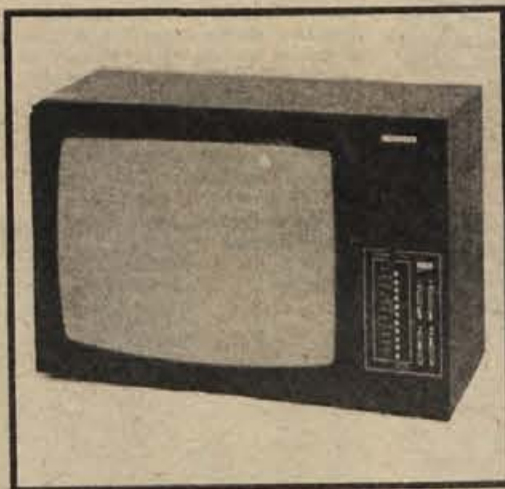
Oskrunjeni grob

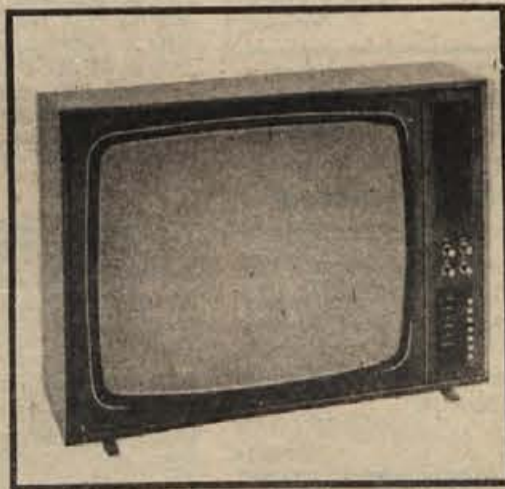
Zanesljiva in stotisočkrat preizkušena tehnika.

Ostrina in kontrast vsake točke na ekranu.

Črno beli in barvni televizorji Iskra PANORAMA prinašajo v vaš dom tehniko, ki potrebuje le minimalno vzdrževanje. To je tehnika, ki v vsakem trenutku nudi čisto sliko in kontraste. S tehniko televizorjev Iskra PANORAMA se boste ponašali tudi vi.

Barvni televizor Iskra PANORAMA 73: v sodobni polvodniški tehniki s tranzistorji in integriranimi vezji na tiskani enoti, VHF in UHF kanalnik, ekran 67 cm

Črno-beli televizor Iskra, PANORAMA ARIES: tiskano vezje, 10 elektronk, 7 tranzistorjev, 21 diod, VHF in UHF kanalnik, ekran 61 cm

Črno-beli prenosni televizor Iskra Minirama: v sodobni polvodniški tehniki s tranzistorji in integriranimi vezji na tiskani enoti, VHF in UHF kanalnik, priključitev na 220 V ali akumulator 12 V, teža 7,5 kg, ekran 31 cm

Med slovesnostmi, s katerimi bodo letos delovne organizacije počastile občinski praznik občine Novo mesto, sodi tudi postavitev zaščitne stavbe (postavlja jo Narodni muzej v Ljubljani) nad temelji najstarejše zidane stavbe, ki je bila doslej odkrita na Otoku. To so v popolnosti ohranjeni temelji predromanskega kulturnega objekta, ki je nastal najbrž na osnovi rimskega, s stebri okrašenega vhoda v hišo (portikus) ter je bil kasneje še enkrat predelan v času romanskega arhitektonskega sloga. Na tem istem prostoru so se ohranili številni sledovi obsežne železarske predelovalne in usnjarske strojarske dejavnosti iz časa 10. in prve polovice 11. stol., to je iz časa pred postavitvijo prve kulturne stavbe, ter sledovi kovaške dejavnosti in predelave bronu iz časa po porušitvi cerkve, najbrž že v časovnem okviru 13. stol.

Obrtne dejavnosti ne bomo mogli prikazati z demonstracijo delavniškega prostora ter posameznih delovnih mest v njem, ampak z muzeološko predstavitevijo posameznih najdb in dokumentacijo o teh objektih, ki bodo razstavljeni pod isto streho, ki bo ščitila ostanke arhitekture. V glavnem bodo na istem mestu, kjer so stali objekti, o katerih bomo razstavlili dokumentacijo oz. na istem mestu, od koder izvirajo posamezne keramične in železne najdbe. (O tej arhitekturi in obrtniški dejavnosti na tem predelu smo poročali že v Dolenjskih razgledih št. 7, 4.12.1969).

Z ozirom na spoznanja o objektih, na katere želimo opozoriti našo javnost, smo v bistvu postavili spomenik Slovencu-delavcu in kmetu iz časa 10. - 12. stol. Pokazali smo, kako se je tedaj še mladi slovenski narod znal z izredno tvornostjo vključiti v ekonomska in kulturna dogajanja tedanje tehnično napredne Srednje Evrope. To je bila ekonomska osnova, na kateri se začne ekonomsko politična nadgradnja fevdalizma, tedaj nove oblike državne in družbene ureditve, ki je tvornost slovenskega delavca - kovanarja in usnjarskega, s časom popolnoma ohromila. Narodni muzej v Ljubljani pa želi s postavitvijo tega objekta izpovedati še neko drugo, za slovensko zgodovino nacionalno in znanstveno še pomembnejše hotenje.

To naj bi bil le prvi objekt v zaporedju prezentiranih objektov, ki jih bomo še odkrili na otoškem mestecu. Tako bi iz ruševin, ki so jih pustili Turki za seboj leta 1473, oživel celo naselje in ga vključili v vsakodnevno življenje pokrajine. Otok bi postal prizorišče, kjer bi se srečala znanstvenik, ki je prišel proučevat, kako je nastal Otok kot naselje mestnega tipa (v srednji Evropi ni take priljubljenosti) ter turist, ki je prišel pogledat eno izmed historičnih znamenitosti v dolini Krke, ali pa študent, dijak, delavec in kmet, ki se je prišel seznaniti s to posebnostjo svoje ožje domovine.

Za sedaj bomo pokazali le en objekt in dokumentacijo o izsledkih izkopa na raznih krajih otoške površine, ki nam skupaj s topografskimi izsledki že sedaj dovoljujejo, da rekonstruiramo približno podobo naselja na Otoku. Obiskovalca bo ob obisku na Otoku čakala obsežna dokumentacija in vodnik po terenu, s katerim si bo lahko predstavljal do sedaj odkrite skrivnosti v Gutenwerthu in bo tako laže počakal na tisti čas, ko bo raziskovanje na Otoku zaključeno in bodo restavrirani glavni objekti, ki so določali značaj gutenverškega mesteca v posameznih obdobjih. Že iz navedenega izhaja spoznanje o obsežnosti našega bodočega raziskovalnega programa. Smiselnost te akcije vidimo ne samo v izredno obsežnih izsledkih, ki jih je dalo to raziskovanje do sedaj, ampak tudi v funkciji, ki jo bo Otok imel

MRTVO MESTO, KI OŽIVLJA

Projekt »MIHOVO 1968 - 1973«: odkrivanje freisinškega trga Otok pri Dobravi - Gutenwerth

oziroma jo že ima pri preoblikovanju kulturne podobe pokrajine med osrednjim masivom Gorjancev in Krko.

Objave o izsledkih dosedanjih izkopavanj

Da bi dobili pravilno predstavbo o dosedanjem delu in o izsledkih v bodočnosti, bi si morali pogledati nekaj podatkov o doslej izvršenem delu. Za izhodišče nam lahko služi podatek, da smo v teh letih izkopali površino nad dva tisoč m², kar je le majhen del velike otoške površine, pa vendar sorazmerno veliko glede na sredstva oziroma čas, ki smo ga lahko uporabili za terensko delo. Ob izkopavanjih, s katerimi smo odkrili bogato materialno kulturno dokumentacijo o otoškem naselju, so tu še številne ugotovitve, ki temeljijo na mikrotopografskih opazovanjih in meritvah. Tu gre pred vsem za spoznanje o velikosti naselja ter o rečnih tokovih v obdobju od pozne antike do začetka nove dobe. Nema lo izkopane građiva in topografskih izsledkov smo tudi že znanstveno ovrednotili, tako da imamo pred seboj celotno objavo izsledkov izkopavanja od leta 1967 do 1971 v Zgodovinskem časopisu 17, 1972 z dvema prispevkoma avtorja tega članka ter z enim prispevkom o splošnem historičnem okviru za Otok oziroma freisinško posest na Otoku od dr. Ferda Gestrina.

Avtor tega članka je pripravil tudi pregled obrtne dejavnosti, ki se je odvijala na Otoku od 10. do 15. stol. ter katalog keramičnih in železnih najdb iz sond v letu 1967. V okviru teh objav moramo šteti tudi vodnik po Otoku, ki bo na voljo še to jesen. V tisku je tudi študija o nastanku in razvoju otoške keramike, ki bo objavljena v naslednji številki Slovenskega etnografa. V Zgodovinskem časopisu čaka na objavo

poročilo o raziskovanju in izsledkih v letu 1972. V pripravi je katalog železnih predmetov, ki so bili najdeni na izkopnem polju na južnem delu otoške površine in ki so v zvezi z železarsko predelovalno in usnjarsko-strojarsko delavnico.

Dosedanja strokovno-znanstvena raziskovanja pa dopolnjuje podoba, ki nam jo je v svoji Topologiji freisinške posesti na Dolenjskem orisal Ivo Pirkovič v Kroniki, časopisu za slovensko krajevno zgodovino, zv. 3X, 1961. Problematiko Gutenwertha osvetljuje tudi viri, ki jih je objavil Pavle Blaznik v okviru poglavja Freisinške posesti na Dolenjskem, v svoji obsežni študiji: Ubarji freisinške škofije, SAZU 1963 itd.

Površina Otoka je bila naseljena že v zgodnji rimski dobi

Dosedanja arheološki izsledki v zvezi z dosedanjimi spoznanji o freisinški posesti nam dajejo popolnoma nove poglede na dogajanja v tem času. Doslej smo mislili, da je naselje na Otoku nastalo kot posledica administrativnega ukrepa v 12. stol., kot posledica potrebe, da se v okviru freisinške posesti na Dolenjskem ustvari močnejše tržno upravno jedro ob sami Krki ter da so freisinški škofje začeli s postavljanjem naselja na doslej neposeljenem prostoru. Menili smo, da so prvi prebivalci, upravi osebje in obrtniki bili Nemci. Danes vemo, da je bila ta predstava napačna. Na temelju arheoloških izsledkov lahko trdimo, da je bila površina Otoka naseljena že v zg. rimski dobi, da v zgodnjem srednjem veku do 10. stol. ni sledov nobene dejavnosti, dokler se v drugi polovici 10. stol. ne pojavijo prvi prebivalci slovenskega rodu, ki se naselijo na južnem delu današnje otoške površine nasproti Drame in

se z veliko spretnostjo totijo široko zasnovanega železarskega. V času 11. stol. so postali tudi že strokovnjaki za strojenje usnja. Z vključitvijo Otoka v freisinško posest na Dolenjskem pa se poselitev Otoka razširi proti severu in zahodu ter se z uvajanjem nemške uprave pojavijo tudi nemško govoreči prebivalci, na katerih sloni potem uvajanje fevdalne oblasti. Tržne pravice, ki jih je Otok dobil kot freisinški Gutenwerth, fara, kovnica novcev, pristanišče, vojaška posadka, mlin, obsežna obrtna dejavnost itd. najbrž res slone na freisinških priseljencih, vendar ni dvoma, da je osnova za naselje na Otoku naselje domačega pred-freisinškega prebivalstva.

Na podlagi slovenskih lončarskih izsledkov iz 10. in 11. stoletja!

Katalog in študija o keramiki kažeta, da npr. lončarstvo 12. stol. po svojih oblikah in tehnologiji sloni neposredno na slovenskih lončarskih izsledkih 10. in 11. stol. To pa je osnova, da lahko govorimo o slovenskem deležu pri soustvarjanju kulturno materialne podobe v visokem in poznem srednjem veku na srednjeevropskih tleh. Tako kot je Otok z dosedanjimi izsledki že našel svoje mesto v strokovni literaturi, so dobili predmeti materialne kulture, ki smo jo tu našli, svoj prostor v muzejskih vitrinah.

Tako je npr. v okviru razstave Zgodnji srednji vek v Sloveniji, ki jo je postavil Narodni muzej v Ljubljani v svojem raz-

stavišču Arkade, gradivo z Otoka dobilo svoje posebno mesto in je vzbudilo interes ne samo zaradi bogate materialne kulturne podobe, ampak je tudi opozarjalo na povezanost med kulturno-materialno dediščino zgodnjega in visokega srednjega veka. To pa je izsledek, ki ga je treba obvezno upoštevati pri orisu vseh tistih tokov, ki so oblikovali kulturno ekonomsko podobo naše nacionalne zgodovine v tem, za naš narod kritičnem obdobju.

V svoji stalni razstavi, ki jo je postavil arheološki oddelek Narodnega muzeja v svojih zbirkah, je materialna kultura iz naselja na Otoku dobila svoje stalno mesto in je tako postalo priznan del historično-kulturne zakladnice.

Izsledki raziskovanj na Otoku bodo dobili tudi svoje stalno mesto v tistem delu zbirke Dolenjskega muzeja v Novem mestu, ki bo prikazovala dolino Krke in Dolenjske od 11. oziroma 12. stol. do druge polovice 15. stol. Za skoraj pol tisočletja naše zgodovine je to edino gradivo, ki govori o drobni materialni kulturi ter o načinu formiranja naših mestnih naselij.

Ako h kulturni podobi, ki jo dobimo na podlagi drobnih najdb z Otoka, dodamo še nepremične objekte, ki nam omogočajo rekonstrukcijo raznih obrti, gradbene dejavnosti, urbanizma itd., potem smo z raziskovanjem na Otoku pridob-

bili nov in bogat vir za proučevanje freisinške posesti na Dolenjskem. Obseg naših spoznanj bi lahko bil še večji, če bi razširili tudi obseg terenskega raziskovalnega dejavnosti. Namesto ene ekipe z zelo omejenim številom strokovne in manualne sile, s katero smo delali doslej, bi morale na Otoku delati najmanj tri ekipe, kar je odvisno od finančnih sredstev. Raziskovanje naselij je dolgotrajen proces, ki bi moral biti stalen. V tem primeru ne bi bilo treba bati, da bi delo na Otoku postalo s časom pomembno, vendar okrnjen opus.

Proučiti vse silnice, ki so oblikovale pokrajino in njene ljudi

Že pri oblikovanju programa za leto 1973, ki ga doslej zaradi neugodnega vremena nismo mogli zaključiti, smo hoteli začeti z izkopom osrednjega dela otoškega naselja, kar bi predstavljalo ključ za razumevanje otoške mestne zasnove. S tem delom bomo nadaljevali, kar pa zaradi izredne velikosti te površine predstavlja večletno terensko delo. Ni dvoma, da bo treba posvetiti še veliko pozornosti tudi vsem tistim dejavnostim, ki so bile povezane neposredno na Krko, npr. pristanišče, namakalne jame za konopljo, mlin, problem prehoda čez Krko oziroma dostop v mesto, proučevanje utrdbenega sistema, iskanje nadaljnjih delavniških kompleksov ter odkrivanje še ostalih ključnih stavb, kot je romanska bazilika, grad itd.

Ponoviti moramo, da je otoško gradivo pomemben prispevek k poznavanju našega visokega in poznega srednjega veka. Pomen odkritij na Otoku bi bil še večji, če bi v regiji med Gorjanci in Krko proučevali vse tiste silnice, ki so oblikovale pokrajino in njene ljudi skozi vsa obdobja. Ni dvoma, da bi tak interdisciplinaren raziskovalni program imel širši pomen.

V tem sestavku smo obravnavali le teoretične probleme, ki so povezani z našim delom na Otoku. O konkretnih izsledkih smo že poročali, o dogajanjih v zadnjih dveh letih bomo obvestili bralce Dolenjskega lista po zaključnem delu v letu 1973. Ta sestavek je imel samo namen, da ob postavitvi tega zaščitnega objekta nakaže problematiko te dejavnosti, ki, kot spoznavamo vsi, zasluži da ji posvetimo nekaj več pozornosti. Spoznanja in izsledki tega dela bodo v bodoče oblikovali človeka in pokrajino v njegovi soseščini.

Rojstvo in postavljanje prvega zaščitnega objekta predstavlja neko posebnost. Les za to stavbo je darovalo in dostavilo Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Po načrtih, ki sta jih izdelala direktor regionalnega zavoda za spomeniško varstvo arh. ing. Jugovec in statik ing. Ribnikar, je les za stavbo obdelala ljubljansko podjetje "Hoja". Vsa ta dela so bila izvedena brezplačno. Da pa bi lahko stavbo postavili, so nam finančno pomagala dolenjska podjetja: Pionir, Novoteks, Iskra-obrat Šentjernej, samostan Pletanje, Labod in obrtnik Stane Lisac. Vsem tem je treba izreči javno zahvalo in mogoče še posebej tistim, ki so kot zasebniki prispevali k uresničitvi te zahtevne in drage stavbe.

Posebna zahvala pa velja tudi domačinom, kmetom iz Drame: Jožetu Rabzelju, Janezu Mencinu, Antonu Jakobetu, Jožetu Kovačiču in Ančki Benčina, ki so reševali stavbno gradivo, ko ga je zalila in začela prenašati podivjana Krka konec minulega meseca.

Dr. VINKO ŠRIBAR

PODPIS K SLIKI V NASLOVU

Predromanska cerkev iz 11. stoletja, predelana v 12. stoletju, se je zrušila v 13. stoletju - zaradi slabe nosilnosti tal. Stavba je stala na južnem delu otoške površine.

Trakovačno cestišče s temelji trgovskih poslopj ob vzhodnem robu ter temelji stanovanjskih stavb ob zahodnem robu. Cestišče je s tržnega dela otoškega naselja široko 4 ter mestoma 6 metrov. V rabi je bilo od 2. do 15. stoletja, teče pa pod današnjim kolovozom na Otoku.

In končno tudi Sevnici!

Druga zmaga Sevnice v prvenstvu - Nepričakovan spodrslija Brežičank - Ribničani še vodijo v slovenski ligi, Črnomaljke zadnje

Sevnici niso izpustili iz rok pravzaprav zadnje priložnosti, da bi se obdržali korak s kandidati za izpad. Zmaga proti Zeničanom je njihova druga v tem prvenstvu in zdaj lahko mirneje pričakujejo nadaljevanje prvenstva. Razočarale so rokometasice iz Brežic, ki so izgubile proti slabo uvrščenim igralkam iz Bosanske Gradiške. Ribničani so pred zadnjim kolom še prvi in če ne bodo izgubili v Piranu, bodo najresnejši kandidati za naslov slovenskega prvaka: boj bo vsekakor odločen šele spomladi. Črnomaljke so izgubile tudi deveto tekmo.

Končno zmaga - Štojs

SEVNICA - ZENICA
18:16

Gostje so po prvem vodstvu domačih dvakrat vodili v prvem polčasu, vendar pa so si Sevnici do polčasa zagotovili tri gole prednosti, v nadaljevanju pa so vodili celo 14:8. Zmaga tako ni bila več vprašanje, zato so uspravni domači popustili in Zeničani so zmanjšali vodstvo na znošen poraz - 16:18. Mladi vratar Krivec postaja vse bolj zanesljiv, strelsko se je razigral tudi Radič, kar vse dokazuje, da so se Sevnici le ujeli.

Sevnica: Krivec, Papež, Simončič, Šumej, Jurišič, Bizjak, Radič, 7. Koprivnik, 2. Štojs, 2. Šilc, 4. Trbovc, 3. Širk.

E. R.

BREŽICE - TRIKO
11:13

Reprezentanka Tomičeva je pravzaprav sama premagala Brežičanke, saj je dosegla kar 9 golov za gostujoče igralke! Domače so sicer vodile, vendar pa je bilo to le v začetku, potem pa so imele pobudo rokometasice iz Bosanske Gradiške. Brežičanke so bile nespretne pred golom nasprotnic, največja hiba pa je bila, da niso znale zaustaviti Tomičeve.

Brežice: Zorko, Molan, 3. Štauber, 1. Bah, A. Mišič, 1. Smerkolj, V. Mišič, 1. Engel, Toplak, 5.

V. P.

IZOLA - ČRNOMELJ
7:4

Črnomaljke niti v zadnjem jesenskem nastopu v slovenski ligi niso uspeli zmagati. Tokrat so bile porazene v Izoli z rezultatom 7:4 in so po prvem delu prvenstva ostale na zadnjem mestu brez točk. Zanimivo pa je, da so gostje drugi polčas zmagale 3:2.

Črnomelj: Starešinič, Špet, 1. Geltar, 2. Povše, Jesih, Grgič, 1. Svetič, Gizdavec, Svajger.

Rokomet je trda igra: obramba je zaustavila Šilca, ko je iz skoka skušal presenetiti nasprotnikovega vratarja, branilec pa je porinil še drugega sevniskega igralca Koprivnika. (Foto: Splichal)

RIBNICA - TRŽIČ
24:18

Čeprav so gostje v začetku vodili, so domači rokometasice že do polčasa povedli in odšli na odmor z dvema goloma prednosti - 9:7. V nadaljevanju so s hitrimi napadi dokončno strli odpor borbenih Tržičanov. Sredi drugega polčasa je imela Ribnica osem golov naskoka, gostje pa so potem poraz ublažili.

Na vrhu - Lovšin

Ribnica: Lovšin, Abram, Žuk, Tanko, Ponikvar, 2. Mikulin, 8. J. Kersnič, 3. Andoljšek, 1. Matelič, 8. Z. Kersnič, 2. Ambrožič, 1. Kersnič, F. L.

Rogovi smučarji nared

Delovne akcije v Črmošnjicah za ureditev resničnega smučarskega središča pri nas

Smučarji novomeškega Roga se tudi letos prizadevno pripravljajo na novo sezono. Organizirali so že štiri prostovoljne delovne akcije, na katerih je veliko članov društva pomagalo razširiti smučišča. Ta bodo letos večja in očiščena kamenja.

V društvu so imeli mnogo dela tudi z montažo nove vlečnice, ki bo namenjena bolj zahtevnim smučarjem in treningom tekmovalcev. Črmošnjice se bodo lahko zares uveljavile kot smučarsko središče, saj se bo moč iz zgornje postaje nove vlečnice peljati kar v treh smereh: po stari tekmovalni progi, po trasi, ki so jo pripravili lani in jo letos razširili, ali pa po novi progi, ki gre po sredi med obema starima. Dobro so pripravili tudi staro vlečnico. Razen obeh večjih vlečnic bo na položni vzpetini nad Krkino hišico montirana še nova 150-metrška Tomosova vlečnica, namenjena predvsem začetnikom. Možnosti za smučanje v Črmošnjicah bodo torej letos še večje.

Tudi Rogovi tekmovalci se že dlje časa pripravljajo na suhih treningih, ki jih imajo na stadionu vsak torek in četrtek. Obeta se namreč pestra sezona, saj bodo med številnimi tekmovalci tudi tekme delavcev avtomobilske industrije Slovenije, ki jih pripravlja IMV, organizacijo pa bo prevzel Rog. Področni zbor učiteljev, trenerjev in vaditeljev smučanja, ki je s svojimi 26 člani sposoben voditi smučarske tečaje na vseh ravneh, bo imel svoj seminar od 21. do 23. decembra, sicer pa bodo vodili tečaje med semestralnimi

KOČEVJE - Odprli so novo asfaltno rokometno igrišče in ob tej priložnosti pripravili turnir, na katerem so igrali drugoligaš Slovan iz Ljubljane, Ribnica in domači Itas. Rezultati: Itas - Ribnica 1:25, Slovan - Itas 27:4, Slovan - Ribnica 18:14. (Z. F.)

počitnicami. Posvetili jim bodo posebno pozornost. Ker zajema novi smučski učni načrt novo tehniko vožnje, zato tečajev ne bodo mogli voditi vaditelji, ki se ne bodo udeležili seminarja.

S. MEDLE

Odnosi do športa?

Ne gre, da bi na račun športa razpihovali navijaške strasti in podpirali pobalinstvo

Dva dogodka zadnjih tednov na Dolenjskem kaže, da je šport še prevečkrat sam sebi namen in da v njem posamezniki izživljajo svoje strasti, ki niso v skladu s športno etiko niti z običajnim vedenjem v običajnem življenju.

V prvenstveni rokometni tekmi med Sevnico in Celjem je sodnik v zadnjih sekundah dosodil sedemmetrovko za Celje, zaradi česar so Sevnici izgubili točko. Ne glede na to, da so bili tudi domači igralci prepričani, da jih je sodnik oškodoval, si po športnem bodrenju znano občinstvo iz Sevnice ne bi smelo privoščiti takega spodrslija, kot si ga je. Gledalci so namreč skušali napasti sodnika, in le priselnim domačim igralcem - zlasti kapetanu in trenerju Šilcu - ter članom uprave kluba se je posrečilo, da sta sodnika cela prišla v slačilnico. To pa za nekatere prenapeteže še ni bilo dovolj, ampak so sodniku prezeli gumo na avtomobilu, potem pa so ju skušali počakati še v

zasedi, vendar sta sodnika na srečo odpeljala po drugi cesti. Zares neverjeten konec tekme in črna madež za vso Sevnico. Prava sreča je, da so se vsaj igralci izkazali kot športniki, ki jim je dostojanstvo in lepo obnašanje več od točke.

Zato pa se ni izkazal kot športnik vratar novomeškega Elana, ki je prejšnjo nedeljo v tekmi s Trboveljčani dobil gol, za katerega je del gledalcev sodil, da bi ga moral braniti. Nekateri so to dokazovali tudi z glasnim kričanjem. Že nekajkrat je bilo na tem mestu zapisano, da gledalec s plačano vstopnico gotovo ne dobi pravice do zmerjanja vsevprek, toda še bolj žalostno je početje Elanovega vratarja, ki je s psovskimi zagrozil najbolj glasnemu gledalcu: „Le počakaj, dobila se bova po tekmi!“

Šport je šport in ne gre, da bi iz njega delali kaj drugega, najmanj seveda, da bi razpihovali navijaške strasti in pobalinstvo!

J. SPLICHAL

odbojka

Trimo presenetil v Celju

Prva zmaga trebanjskih odbojkarjev v tretjem kolu slovenske lige - Odbojkarice Krke so bile proste in ob Fužinarju še neporažene!

Pomlajena trebanjska ekipa je presenetila v Celju, kjer je gladko premagala Gaberje 3:0 in tako napovedala, da bo tudi v tem prvenstvu trh oreh vsem nasprotnikom. Zmaga je velikega moralnega pomena, saj bo dala Trebanjcem spodbudo za še vestnejšo vadbo. Odbojkarice Krke iz Novega mesta so bile tokrat proste, medtem ko so neposredne tekme za vrh, igralke Fužinarja, premagale Celjanke v gosteh. Ti dve ekipi sta edini še neporaženi. V naslednjem kolu igrajo Trebanjci v Kopru, Novomeščanke pa doma z Jesenicami.

GABERJE - TRIMO
0:3

Pomembno in za trebanjsko moštvo, ki se je po prvih dveh kolen znašlo na dnu prvenstvene lestvice tudi spodbudno zmago, so v tretjem kolu odbojkarji iz Trebnjega dosegli

košarka

BETI - INDUSTROMONTAŽA
61:97

Košarkarji metliške Beti so z uvrstitvijo v osmino finala za jugoslovanski pokal dosegli največji uspeh v zgodovini kluba. Nekateri so bili optimistično razpoloženi tudi v borbi z zagrebškim prvotligašem. V prvem polčasu je Beti celo vodila in ga dobila 46:38, vendar so Zagrebčani slabo igrali v obrambi in katastrofalno slabo metali na koš. Ko so v drugem polčasu trdneje zaigrali v obrambi, je bilo umetnosti Metličanov konec. Igralci Beti so namreč igrali preveč vase in se počasi vračali v obrambo, pa so zato v drugem polčasu dali le 15 košev, dobili pa so jih 59.

Beti: Kosovac, 4. Dautović, 9. Vergot, 4. Prevalšek, 1. Lalič, 8. Rožič, 6. Medek, 23. Arbutina, 2. Popović, 4.

Domači in Čehi

Med turisti Novomeščani najboljši!

V počastitev občinskega praznika je novomeški kolesarski klub pod pokroviteljstvom občinske skupščine pripravil krožno dirko okrog Novega mesta, na kateri je nastopilo 50 dirkačev iz slovenskih klubov in iz Košic v ČSSR.

Rezultati - turisti: 1. Zrimšek, 2. Antonič (oba Novo mesto), 3. Barbič (Krško), 4. Mijajlovič, 5. Fink (oba Novo mesto). Mladinci: 1. Mišvelj (Rog), 2. Rakuš (Bled), 3. Krhlikar (Rog), 4. Ropret (Sava, Kranj), 5. Štih (Novo mesto). Člani: 1. Vatala, 2. Poveča, 3. Brutovsky (vsi Košice), 4. Zagar (Sava, Kranj), 5. Duplinsky (Košice).

Največ uspeha so torej imeli domačini, ki so se zlasti izkazali pri turistih, medtem ko so pri članih prevladovali gostje iz Košic.

v Celju. Z boljšo igro na mreži so gladko premagali Celjane s 3:0 (6, 11, 13) in si izboljšali položaj. Nastopili so: Opara, Babnik, Sila, Medle, Masnik, Legan in Zupančič. Za nenadejan uspeh zaslužijo vsi pohvalo.

Prva zmaga - L. Babnik

TEMELJNE TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI:

Poživitev telesne kulture

V ribniški in kočevski občini pričakujejo od skupnosti, ki ju bodo ustanovili novembra, več denarja in načrtnejše delo

„Pričakujemo, da bodo TTKS poživile delo v telesnokulturnih organizacijah, načrtneje vzgajale strokovne kadre in približale telesno kulturo in športno rekreacijo delovnim ljudem. Tako bomo uveljavili načelo množičnosti,“ pravi o pripravah na ustanovitev skupnosti v ribniški občini Franc Levstek, sekretar občinske Zveze za telesno kulturo.

Franc Levstek

novitev TTKS. V kočevski občini so mnenja, da bodo imeli posledje več denarja in da bodo tudi kadrovske zadeve lažje reševali.

Računajo tudi, da bodo bolje organizirani, saj so bili

V ribniški občini pričakujejo posledje več denarja. Nova organizacija bo tudi sicer prinesla več novosti: panoge bodo med seboj bolj povezane, denar bo smotrneje porabljen. Pomembno bo tudi preoblikovanje občinske zveze v posebne odbore oziroma zveze pri TTKS - za rekreacijo, za tekmovalni šport, za šolska društva.

V ribniški občini pričakujejo, da bo temeljna telesnokulturna skupnost ustanovljena v začetku novembra. Malce se je zataknilo zaradi razčiščevanja zadev okoli delegatov in delegacij, hujše pa bodo težave s kadri: dela je veliko, ljudi, ki bi bili pripravljeni delati, pa bolj malo.

V kočevski občini pa pričakujejo od skupnosti, da bo telesno kulturo, ki je zdaj odrinjena na rob družbenega življenja, spet dobila mesto, ki ji po veljavi tudi gre, se pravi, da bo postala enakovredna drugim dejavnostim. „Zdaj se bo s telesno kulturo seznanil širši krog ljudi in bo o njej tudi odločal,“ trdi Alojz Petek, ki je predsednik iniciativnega odbora za usta-

BREŽICE - Na delavskih športnih igrah je nastopilo v 13 panogah 127 ekip, v posameznih disciplinah pa so zmagali: v kegljanju in vlečenju vrvi Kovinoplast z Jesenic na Dolenjskem, v odbojki in namiznem tenisu ter šahu vojna pošta Cerklje, v streljanju z zračno puško GG Brežice, v malem nogometu Agrotehnika iz Brežic ter v minigolfu Region pri ženskah in Čateške Toplice pri moških, v tenisu in atletiki tekmovalci niso končali. (V. P.)

BREŽICE - V počastitev občinskega praznika so v novi telovadnici v Cerkljah telesnovzgojni delavci iz Krškega premagali brežiške 49:48. V rokometnem tekmovalstvu sedmih šolskih ekip je pri pionirjih zmagalo moštvo Cerklj, pri pionirkah pa Artiče. V košarkarskem dvoboju so zmagali učenci osnovne šole bratov Ribarjev iz Brežic. Skrbno je bila pripravljena tudi telovadna akademija v Cerkljah, kjer so nastopile tudi brežiške pionirke in gimnastična vrsta gimnazije. (V. P.)

LESKOVEC - V prvenstveni tekmi zasavske lige je Leskovec v Hrastniku premagal domače 17:18, mladinci Leskovca pa so doma premagali Krško 10:4 (L. Š.)

NOVO MESTO - Nogometasice Elana so v Domžalah zmagale 4:0, mladinci pa prav tako v Domžalah 3:0. Elanovi pionirji so zmagali v Ivančni gorici 3:1 (J. M.)

ČRNOMELJ - Nogometasice Bele krajine so gostovali na Dobu in izgubile prvenstveno tekmo ljubljanske podzveze 4:2 (T. L.)

KOČEVJE - Po treh kolenih mešanega turnirja za kategorizacijo vodi Zilevski s 3 točkami. Kovač, Ofak, Čuk in Malnar imajo po 2 točki, Kirsič pa 1,5. (Z. F.)

KOČEVJE - Na polfinalnem turnirju za prvenstvo Kočevja sodeluje 13 šahistov. Najboljših 6 se bo uvrstilo v prvenstvo Kočevja, prva dva pa bosta dobila prvo kategorijo. Po dveh kolenih vodita K. Mohar in Jarc s po 2 točkama, Karničnik in Ofak jih imata po 1,5. (Z. F.)

NOVO MESTO - V počastitev občinskega praznika je bilo na kegljišču v Mirni peči kegljaško tekmovanje v borbenih igrah. Zmagalo je Novo mesto z 850 podrtimi keglji pred Mercatorjem iz Trebnjega (780) Rudarjem iz Kanizarice (752) in Krškim s 737 podrtimi keglji. (J. M.)

RIBNICA - V dolenski rokometni ligi so končali jesensko tekmovalno. V devetem kolu so igrali: Semič - Ribnica 23:11, Grosuplje - Sentjernej 10:0, Sodražica - Itas 24:17, Črnomelj - Višnja gora 39:13, Šmarje-Sap - Gradišče 20:21. (F. L.)

doslej v občinski zvezi le športniki, delavci iz telesnovzgojnih organizacij. V vodstvu skupnosti pa bodo tudi delegati iz TOZD in krajevnih skupnosti, torej bodo

Alojz Petek

zastopani tudi interesi delovnih organizacij in družbenih organizacij. Mimo tekmovalnega športa bodo zdaj dali prednost zanimanju prebivalstva: množičnost naj bi imela več veljave kot kakovost. Osnutek statuta je v razpravi, prav tako sklep o številu delegatskih mest. „Skupnost bomo, kot menimo, ustanovili v prvi polovici novembra,“ pravi Alojz Petek. J. PRIMC

— Ne vem, kaj je z mano, Francelj, toda ženske mi enostavno ne gredo in ne gredo iz glave ...

— Moj mož tole že ni, moj nosi plave gate ...

Zgodilo se je ...

DOLGOLASA NEVARNOST — Potem ko so v Singapuru ostrigli vse dolgolase, so zdaj pričeli policaji vneto prebirati angleške in ameriške časopise, da bi v njih našli dolgolase pevce in glasbenike ter tako lahko prepovedali prodajo teh publikacij. Pravijo, da je njihova mladina zašla na napačne poti zaradi slabih vplivov iz tujine.

ZLATA VRATA PRAZNUJEJO — Golden Gate Bridge (most Zlata vrata) je slavil pred kratkim žalosten rekord: s tega visokega mostu čez morski zaliv v Los Angelesu v ZDA se je v smrt podal že petstoti samomorilec. Drugače je most znan tudi po tem, da je poslednja postaja mnogih gangsterjev, ki jih njihovi prijatelji nasilno odlože z vrhove globine zaliva.

NEAFRIŠKA GOLOTA — Senegalske plesalke, ki so radovednim turistom kazale gole prsi, bodo morale ta del telesa pokriti ali pa opustiti svoje delo. Vlada Senegala je polgole nastope plesalk ocenila kot nedostojne in neafriške.

NI ZADNJI — Matični urad v amerškem mestu Hugo ima registrirano rojstvo otroka, katerega mati je stara 27 let, oče pa krepih 82. „Mladi“ oče je bil vdovec in se je pred šestimi leti ponovno poročil. Zatrjuje, da ta otrok iz drugega zakona ni zadnji.

MORSKA POŠAST — Blizu Kanarskih otokov je velika riba napadla majhno ribiško barko. Divja mečarica ali morski pes, kakor domnevajo strokovnjaki po pripovedi očividcev, je napadala barko dalj časa, dokler je ni spremenila v razbitino. V tej nenavadni dogodivščini je eden od štirih ribičev izgubil življenje, ostali trije pa so se rešili, ker so padli v morje, podivjana riba pa je imela opravka le z razbitinami barke.

UBOGI GENERALI — Ameriški generali jedo v posebnih restavracijah, kjer stane razkošno kosilo le en dolar, medtem ko plačujejo vojaki v vojaških menzah in navadnih restavracijah znatno višje cene za veliko bolj skromna kosila.

NESLAVNI REZULTATI — Na letošnjem velikem lovu na jelene in ostalo visoko divjad v zvezni ameriški državi Utah se je zbralo okoli 120.000 lovcov. V planinah pa niso pod streli padale samo divje živali, ampak je velika lovska strast zahtevala človeške žrtve: trije lovci so bili ubiti, enega je zadela srčna kap, šest pa jih je bilo ranjenih.

POSLEDNJI MOHIKANCI — Jugoslovanski aerotransport ima v svoji zračni floti samo še dva aviona na eliso. Zdaj, ko so se odločili, da bodo število letal skoraj podvojili, so ugotovili, da oba „poslednja Mohikanca“ nimata več kaj iskati med reaktivnimi letali, in ju bodo upokojili.

NAJVEČJI DOLŽNIK — Izraelska država spada med največje dolžnike na svetu. Za nabavo orožja, oboroževalno industrijo in urjenje borbenih enot je nabrala toliko dolga, da pride na enega Izraelca okoli 1250 dolarjev. Kolikšna bo vsota po končani vojni, ki je najdražja v zgodovini Izraela, si je nemogoče predstavljati. Morda pa tako velik dolg sili Izraelce v nesmiselno pobijanje?

V Ameriko pred 2500 leti

Ali samo spreten ponaredek ali resnica?

Vprašanje, kdo je in kdaj odkril Ameriko, še dolgo ne bo dobilo dokončnega odgovora. Za Kolumbom, ki je dolgo veljal za odkritelja Amerike, so se pojavile teze o Vikingih, ki naj bi še pred njim potovali na ameriški sever, zadnje čase pa med arheologi divja nova nevihta; pojavil se je namreč še ne povsem preverjen dokaz, da so pripluli v Ameriko z Bližnjega vzhoda že pred 2500 leti.

1872. leta je na brazilski zgodovinski inštitut prišlo pismo s kopijo zapisa, ki ga je neki farmar našel na svojem posestvu in prerasel z razbitega kamna. Raziskovalci so se dolga leta ukvarjali s tem napisom in ugotovili, da je napisan v mešanici hebrejskih, feničanskih in kanaanskih pismenk. Sprva so ga proglasili za ponaredek, vendar so zgodovinske raziskave zadnjih desetletij pokazale, da je napis po veliki verjetnosti le resničen dokument.

Dr. Gordon z univerze v Massachusettsu je napis prevedel in ga pred petimi leti proglasil za verno sporočilo resničnega dogajanja. Napis govori o skupini pomorščakov iz Sidona, ki je dve leti plula po morju in so jo tokovi zanesli na brazilsko obalo.

Največ pomislekov vzbujajo nekaterim znanstvenikom dejstva, da originalnega napisa na kamnu niso našli in da je ohranjen le prepis, medtem ko zagovorniki pristnosti pripisajo, da v času, ko je bil napis prepisan, arheologija ni poznala določenih izrazov, ki v prepisu že so, in jih je odkrila šele veliko kasneje.

Tako zaenkrat Kolumb še velja za prvega človeka, ki je odkril Ameriko.

Švedski zapornik z zaročenko v „ljubezenski“ sobi.

ŠVEDSKA Zapor kot hotel

Zaporniški sistem na Švedskem je eden najbolj urejenih

Švedska se ponaša z najpravičnejšim in najbolj humanim zaporniškim sistemom na svetu, kar je posledica napredne zaporniške politike. Njihovi sociologi poudarjajo, da namen zaporne kazni ni v maščevanju družbe nad prestopnikom, ampak v prevzganju in podružabljanju zapornika. Zato zaporov ne imenujejo s tem imenom, ampak jim uradno pravijo institucije, zapornikom klienti, paznikom pa vzgojni varuhi.

Prostori, v katerih zaporniki prestajajo kazen, so bolj podobni hotelskim sobam kot jetniškim celicam. V vsaki sobi je jetniku na voljo televizor, poleg tega pa ima pravico do posebne sobe, ki jo imenujejo „ljubezenska soba“; v tej lahko sprejema svojo zakonsko partnerico ali zaročenko. Na voljo so jim tudi prostori za telovadbo, bazen, nogometno igrišče in delavnice, v katerih ne manjka niti „sliv-tih“ pil.

Tisti kaznjenci, ki se izkažejo z vzornim vedenjem, prestajajo kazen v zaporih odprtega tipa, kjer lahko sprejemajo prijatelje, družine, hodijo na sprehod in na piknike v bližnjo okolico. Nekateri gredo tudi na dopust in na vikend.

Seveda vsi zapori niso taki, vendar je očitna težnja švedske vlade po zagotovitvi čim boljših pogojev zapornikom.

ZIVALI Dragoceni noji

Zaradi diamantov so neusmiljeno uničevali največje ptice sveta

Noj je ptica posebne vrste. Ne more leteti, lahko pa teče s hitrostjo 60 km na uro. Z višino dva in pol metra in težo do 135 kilogramov je največja ptica na svetu. In tej edinstveni vrsti pernatih živali je preti uničenje zaradi človeškega pohlepa.

Vzrok za množično pobijanje nojev so bili diamanti. Začelo se je tako, da je neki lovec v ustreljenem noju našel nekaj dragocenih kamnov. Kmalu je lov na noje postal priljubljeno opravilo tistih, ki bi radi obogateli čez noč. Marsikateri lovec je res našel velike količine diamantov v nojevih želodcih.

Svoj čas so noje vneto lovili, danes pa jih varuje zakon v večini dežel, zato jih je v Afriki še vedno dosti.

dogodilo se je celo, da so v enem nojevem želodcu našli 53 takih dragocenih kamnov. Poleg tega se je na tržišču pojavilo veliko zanimanje za nojevo kožo in perje, kar je vse imelo za posledico, da so v času največjega pobijanja teh ptic uničili v pičlih 5 mesecih okoli 12000 živali.

Ker noj kot vsaka ptica potrebuje pri prebavi pesek in je zelo pogolten na vse svetle predmete, ni nič čudnega, da so se diamanti našli v njegovem želodcu.

Ko so noje že skoraj iztrebili, kakor so pred stoletji tudi druge ptice velikanke (moa na Novi Zelandiji in slonovsko ptico na Madagaskarju), so se ljudje le zavedeli, da je noja mogoče uspešno gojiti. Danes velike farne nojev niso več redkost.

Dolenjski list pred 20 leti

Bajnof: težki stroji

ORJAŠKI PLUG, ki sta ga vlekla dva traktorja goseničarja in je rezal do 90 cm globoke brazde ter sem in tja tudi izpulil nekaj ton težak kamen, ne da bi se ustavil, je vzbujal občudovanje kmetov iz okolice. „To je vražja sila!“ so govorili in kimali z glavo. Danes je na tem zoranem svetu lep matičnjak, zasajen z najzlahnejšimi sortami. Za kvalitetno seme za bodoče nove vinograde bo že drugo leto dobro poskrbljeno.

MOST PRI ŽUŽEMBERKU je skrajno zanemarjen, zato se je na njem zgodilo že več nesreč, ki bi bile lahko usodne. Ni še dolgo, odkar se je udrl avto KZ iz Žužemberka, nato spet konji in voz zadržne ekonomije, pa tudi pešci niso v mraku vami pred zevajočimi odprtini, ker nihče ne zavaruje nevarnih mest.

V DOL. PRELESJE, Kot in še preko Kolpe v Blažence in Štefance napeljujejo električne žice iz transformatorja pri Dolu. Kaže, da bodo ti kraji kmalu dobili električno luč.

ZA VSAKEGA človeka je potrebna zadostna in redna prehrana. Redno uživanje hrane zelo ugodno vpliva na telo. Mnogi obrtni vajenci imajo v Dijaški kuhinji zadostno in tečno hrano, prihajajo pa na kosilo okoli 3. ure popoldne ali še kasneje. Na vprašanje, zakaj prihajajo tako pozno na kosilo, vsi odgovarjajo, da ne smejo iz delavnice, da morajo po 2. uri še pospravljati. Ti odgovori res drže.

POTROŠNIŠKA MRZLICA je hudo zagrabila tudi nekatere sebičneže v črnomaljskem okraju, ki so imeli denar in so si predstavljali, da bodo čez nekaj dni trgovine prazne. Okrajno sodišče v Metliki ima polne roke dela. Za take ljudi, ki v teh resnih časih mislijo samo na svoj želodec in hočejo z grabljenjem napraviti zmedo v preskrbi delovnih ljudi, ni nobena kazen prestroga. S sebičnostjo, ki nikakor ni utemeljena, oškodujejo ostale potrošnike.

(IZ DOLENJSKEGA LISTA 30. oktobra 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

O pretakanju mladega vina

(Umno kletarstvo) uči, da se mora mlada vina večkrat pretočiti. V prvem letu tri do štirikrat, v drugem dvakrat, v sledečih letih pa vsako leto enkrat. Francozi, Nemci, Ogrji, so mojstri v kletarstvu; oni pa tako ravna, torej je to gotovo pravo. Vino se mora pretakati, da postane prvič stanovitno, drugič da doseže v kratkem času svojo mogočo, dobroto, popolnost. Naše vino obstoji iz vode, kiseline, alkohola in takozvanih ekstratnih snovi. Alkohol je tisti del vina, kateri ga vzdržuje, pred pokvarjanjem varuje.

(Cigani) pri nas niso nič kaj priljubljeni, dasi so zadnji čas nekoliko boljji — vsaj deloma so začeli delati. Grje pa ravna ta izvržek človeštva drugod. V Žažarju so zahtevali grdobe od gospodinje, ki je bila sama doma, masti. Ker je ni marala dati, jo je cigan udaril dvakrat s sabljo po glavi. Prihiteli so kmetje — bežeči cigani pa so streljali nanje.

(Na Grmu) je bila preteklo saboto javna skušnja za učence tamošnje vinarske, sadjarske in kmetijske šole. Več imenitnih gospodarjev je prišlo poslušat. Učenci so jako dobro odgovarjali. Učiteljstvo in vodstvo sme biti zadovoljno z lepimi vspehi, katere je doseglo, dežela pa ponašna, da ima zavod, ki jej bo izredil polagoma lepo število modrih gospodarjev po različnih krajih naše mile domovine.

(Vinska letina) je letos v Semiču prav dobra pri kmetih, ki so pridno škropili. Največji reveži v tem pa so naši Podgorci, ker jim je bila toča trikrat, nekaterim celo štirikrat pobila.

(V Ameriko) se pride iz Ljubljane v Nju-Jork skozi Basel, Pariz, Havre v najdaljših dneh za 106 goldinarjev. Na ladijo se stopi vsako soboto v Havru.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 1. novembra 1893)

KRPA NOV
KOTIČEK
KRPA NOV
KOTIČEK

Spoštuj rajnke!

Zadnje dni sem spet očel črne gomile, v katerih počivajo moji rajniki starši, sestra Mici, brat Jože in žena Marjeta. Spoštujmo rajnke, kajti tudi sami se jim bomo pridružili! Kar srce me boli, ko vidim zapuščene gomile, in ne morem verjeti, da se svojci niti enkrat na leto ne spomnijo svojih bližnjih.

Kamorkoli se obrnem, vidim, da ni več tistega spoštovanja niti do mrtvih niti do živih kot nekdanj. Kako bodo skrbeli za svoje rajnke tisti, ki so jih sami spravili v črno gomilo? Skoro vsak dan slišimo, da so mladi napadli očeta, mater ali soseda s sekuro, vilami ali čimerkoli, kar je bilo pri roki.

Kar pogledajte jih, kako umirajo na kmetijah sami, ostareli in zgarani, ki nimajo nikogar, da bi jim pozimi zakuril peč ali ponudil kaj toplega, da zauzijejo. Čeprav so zredili po ducat otrok, danes pozabljani in nemogli umirajo. O, prihajali so otroci domov in še prihajajo tja, kjer lahko naložijo polne

vozove in jih odpeljejo v mesto. Ko tega ni več, otroci ne poznajo staršev. Akoravno še živijo, so zanje mrtvi, ker od njih nimajo več koristi. Ali smemo barantati z življenjem in srečo staršev kot branjevec na trgu? Ne. Zatorej spoštujmo rajnke, a skrbimo tudi za žive.

Na cestah in samotnih potih ni več tolovajev, ki bi stregli popotnim po imetju in življenju. Danes se zlobneži vozijo. Ako nisi dovolj uren, te kar povozijo, pa še sam si kriv svoje smrti. Vidite, zavoljo tega sem se spet umaknil na stara stranjska pota. Dandanes nas pobijajo. Več jih umre nasilne smrti kot po pravdanski poti, akoravno ni več Brdavska, ki bi moril.

Zdaj je čas, ta dan v letu, da pomislimo na rajnke, ki so umrli nasilne smrti. Prižgimo jim sveče in podarimo jim cvetja, kajti njihove žrtve naj nam bodo v poduk, da moramo bolj skrbeti za žive.

MARTIN KRPA NOV

26. Vse so dali na sito in rešili koncu je eden od njih — očel politiko! — predlagal: „Pojdite radižniku! Bog je in bo vse to ...“ „Teslo!“ ga je zavrnil dolgo, že vendar s tem misticizmom bomo potipali. Kako je z njim potrebno pobarati in kje je njegov standard je sumljivo visok.

Dežurni poročajo

RABIL JE URO – Eden od tistih, ki jih označujemo kot neznanec, ker svoje tatvine na manjše stvari tiho opravi, česar smo dostikrat sami krivi, je 23. oktobra popoldne razbil okno in z omarice v bližini okna vzel ročno uro, vredno 180 din, Robertu Klenovski s Partizanske ceste.

KURJI TATOV – V okolici Velikega Gabra so na delu kurji tatovi. Franciški Gliha iz Biča so odnesli 17 kokoši in ključavnico, s katero je bil zaklenjen kurnik, Mariji Zajc iz Zagorice pa 18 kokoši.

OSUMLJENCA – Dragu Brajdiču iz Stranske vasi, ki je 25. oktobra zjutraj parkirjal na Glavnem trgu v Novem mestu svoj moped, je nekdo z mopeđa odvil pokrov rezervarja za gorivo. Osumljena sta V. K. in J. M. in se bosta morala zagovarjati pred sodnikom.

V NEZNANO SMER – 24. oktobra popoldne je Kristina Kastelic iz Novega mesta pustila svoje kolo pred poslopjem GG na Šmihelski cesti. Neznana teta je kolo zamikal in odpeljal se je z njim v dosegljivo neznani smeri.

PRETEPAL SE JE – Novomeški miličniki so 25. oktobra pridržali do iztrezitve Rudolfa Belaviča, starega 23 let, z Ljubljanske ceste, ker je razgrajal v bifeju Dolenjke v Bršlinu.

V tej stavbi – je poslopje okrožnega in občinskega sodišča v Novem mestu –, je vsak dan živo. Dostikrat pa tu srečujes potrte obraze, kajti kdor kot obtoženec sede na zatožno klopo, se že prej ves živčen potika po klopih na hodnikih. Kesanje in obžalovanje pa sta le olajševalni okoliščini pri izreku sodbe, medtem ko kazni ni mogoče uiti. (Foto: R. Bačer)

Starki podkuril pod posteljo

Kdo bo pripravil Janeza Ihana iz Vel. Loke 52 pri Trebnjem, da ne bo grenil življenja 72-letni Franciški Rifelj - »Le mir in svoje hočem!«

Ta ženica svoj živ dan ni nikomur storila nič žalega: le garala je in k maši je hodila, vedo o njej povedati vaščani Muhabrana, kot pravijo temu delu Vel. Loke na hribu. In vendar: poravnalni svet KS Vel. Loka si ves čas prizadeva pripraviti Ihana, da bi pustil starko pri miru in ji dal kar ji mora. Tako je razsodilo tudi sodišče. Starka pa še vedno nima miru...

Sedaj imajo zoper Ihana tudi prijavo na postaji milice v Trebnjem. V prijavi beremo, da ženico stalno podi iz hiše, četudi je pol grunta njenega. Rifeljnova je namreč sestra Ihanove ranjke žene. O Ihanu ve Franciška povedati, da je prišel k hiši kot pastirček, ki ni imel niti običajnega kovčka! Sedaj pa nje na stare dni ne pusti spat v domačiji,

kjer je živel vse od rojstva, ne pusti ji kuhati, še več: stalno ji grozi, da jo bo ubil!! Ihan ne uporablja le grdih besed. Starka in sosedje so povedali, da jo je na letošnji veliki četrtek s kolom tako pretepel, da ženica ves teden ni mogla iz sobe. Kako je sploh preživela? „Imela sem nekaj kruha in k sreči vodo. Sosede so se včasih priti-

hotapile v hišo in mi prinesle malo kave,“ je povedala v sredo 24. oktobra. Nismo je našli doma, pri Zidarjevih je pulila peso Tudi ta dan ni mogla v svoj del hiše. V začetku meseca je bil Ihan tako zloben, da je šel v klet in zakuril pod lesenim podom. Okrog pol devetih popoldne je bilo ženica je nekaj šivala pri oknu, ko se je jel viti dim izpod njene postelje. Če ji sosedda ne bi pomagala gasiti, bi vse pogorelo, tudi Ihanovo! Rifeljnova še orehov pod hišo ne sme pobirati. Če

Franciška Rifelj: „Pravi, da sem samo še za ubiti! (Foto: A. Ž.)“

je v hiši, jo Ihan zaklene notri, če je zunaj, jo zapre ven. Ko je prišla socialna delavka, je v hišo zaklenil obe! Ker je zima pred durmi, bo treba odločno posredovati, da bo ženica imela miren in tople dom. A. ŽELEZNIK

Takale je bila vožnja dveh nadobudnih Sevnčanek 17. oktobra okrog 16. ure kar po glavni Kvedrovi cesti in dalje mimo postaje milice. Ni kaj reči! Za kaj vse je ponny pripraven, če uporabniki nimajo pameti in ne pomislijo, v kakšno nevarnost spravljajo sebe in druge! Na sliki „spretnostna vožnja“ pred Kvedrovo 28. (Foto: Železnik)

SPV
- značka za prizadevne

Hkrati ko republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu uvaja plakete za vzorne voznike, so se odločili tudi za posebno javno priznanje dolgoletnim in prizadevnim delavcem na področju prometne vzgoje. Posamezniki, člani svetov, šol, zavodov, raznih organizacij, družbenih in gospodarskih organizacij bodo lahko dobili značko z zlatim vencem za 10 ali več let uspešnega in nepretrganega dela na področju preventivne in vzgojne varnosti. Značko s srebrnim vencem bodo podelili za 5-letno uspešno delo, za 3 leta takega udeleževanja pa je predvidena značka z bronastim vencem. Predlagatelji občanov za vsa tri priznanja so občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, pri čemer pa upoštevajo tudi predloge ali pobude drugih družbenopolitičnih ali delovnih

organizacij. Predlog za kate-ro od treh značk mora vsebovati razen točnih podatkov kandidata tudi utemeljitve, za vse to pa jamči predsednik ali tajnik sveta. Gre namreč za javno priznanje, prvo te vrste pri nas, ki naj ga nosijo res zaslužni za to dejavnost. Priznanje pa bi izgubilo veljavo in pomen, če bi ga jemali kot običajne značke, do katerih je lahko priti.

Značka SPV je modre barve in ponazarja prometni znak za avtocesto. Kogar bo mogoče srečati s takim priznanjem v gumbnici, mu lahko čestitamo. In ni odveč, če priznamo še to, da smo se malo spomnili ljudi, ki se že leta in leta trudijo za prometno varnost na cestah. Dogajalo se je, da taki ljudje niso bili deležni niti običajnega „hvala“.

R. B.

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: PEŠCA ZBIL NA TLA – V ponedeljek, 22. oktobra, je Anton Škedelj iz Gaberja na miličnikov znak zapeljal v križišče v Kandiji proti mostu. V tistem trenutku je na prehod za pešce stopila Marija Cejan. Voznik je Novomeščanko zadell in jo zbil na tla. Pri padcu se je lažje poškodovala na obeh nogah in dobila odrgnine po obrazu.

zaviranja prevrnil na streho. Na srečo sta se Vasilij Kos in njegova sopotnica Cvetka Kos le lažje poškodovale. Gmotne škode je bilo za 5000 dinarjev.

HRAST: PRIKOLICO ZANESLO – Ivan Kenda iz Kozjega vrha je 22. oktobra vozil tovornjak s prikolico proti Vinici. Na ovinku v Hrastu je prikolico, polno plošč iveric, zaneslo, da se je prevrnila. Gmotne škode je za 20 000 din.

KARTELJEVO: PO NASIPU DOL – Med vožnjo po karteljevskem klancu se je tovorni avtomobil, ki ga je vozil Jože Drešar proti Ljubljani v torek, 23. oktobra, z bankine preukucnil po nasipu navzdol. Tovornjak je obstal na boku. Gmotne škode je za 4000 din.

POLJANE: AVTOMOBIL NA STREHI – Majda Grivec iz Poljan je med vožnjo proti Ljubljani 22. oktobra pri Poljanah usmerila avtomobil bolj na desno stran cestišča, zato jo je Vasilij Kos iz Potoka skušal s svojim avtomobilom prehiteti. Tedaj pa je Grivčeva zavila na levo. Kos je močno zavrl. Avtomobil se je zaradi

NOVO MESTO: SE EN PEŠEC – 24. oktobra zjutraj je pred avtomobil Vinka Cigoja iz Gor. Vrhpolja, ki je vozil po Ulici talcev, nenadoma stopila 17-letna Rahela Medic iz Novega mesta. Avtomobil je dekle zadell in jo zbil na tla. Pri padcu si je lažje poškodovala nogo in roko.

SOPOTNICA JE RANJENA
Ko je 27. oktobra zjutraj Jože Goršin iz Novega mesta vozil z avtomobilom proti Metliki, je v Dol. Težki vodi trčil z avtomobila Alojza Hribarja z Ostroga, ki je zapeljal s stranske ceste na glavno, ne da bi se prepričal, če ima prosto pot. Sopotnica v Hribarjevem avtu, Marija Hrovatič, se je lažje poškodovala, na vozilih pa je za 10.000 din škode.

NOVO MESTO – TRČIL S STRANSKE POTI – Proti Gotni vasi je 25. oktobra popoldne vozil osebni avtomobil Dragutin Stojanovič iz Novega mesta. Pri proizvodni hali tovarne IMV je s stranske poti pripeljal osebni avtomobil s preizkusno tablico Daniel Nagelj iz Smolenje vasi. Vozili sta trčili. Gmotne škode na obeh avtomobilih je za 5000 dinarjev.

KDO JE KURJI TAT?
Miličniki iz Trebnjega in Ivančne Gorice že dalj časa prizadevno iščejo kurjega tatarja, ki krade v obeh občinah. Pred njim niso varni zlasti kurniki na domačijah, kjer prebivajo osamljene ženske. Krade okoli Velikega Gabra, Biča in Radohove vasi v litjiski občini. V petek, 19. oktobra, je samo iz enega kurnika odnesel 16 kokoši, minul teden pa kar 22! Očitno so mu domače mnogo ljubše, kot tiste iz mesnic. Cena, ki jo mora za zdaj plačati, je le predrznost.

PO SREDINI CESTE V AVTOBUS
11. oktobra popoldne je peljal proti Sevnici avtobus voznik Stanko Trepej iz Sevnice. Sofer avtobusa je vozil pravilno po desni strani, nasproti pa mu je pripeljal po sredini ceste 21-letni Franc Divjak iz Ponikve. Prišlo je do trčenja, ob katerem je bil Divjak hudo poškodovan in so ga odpeljali v celjsko bolnišnico. Škode je za 10.500 din.

BEŽAL DO LJUBLJANE – Vinko Gričar iz Križa pri Sevnici je 21. oktobra zvečer na Mitni vzel Marjanu Ogrincu iz Srednjega Lakenca moped in se z njim odpeljal v Ljubljano. Tam so ga zasačili miličniki in mu odvzeli moped.

OKOLI AVTOMOBILOV – Neznani zlikovec je 23. oktobra vložil v garažo in avtomobil Marjana Kovačiča v Bršlinu. Isto noč je bilo vloženo tudi v garažo Šabrijana Ramiča v Bršlinu. Ramiču je neznanec odnesel denarnico z dokumenti.

Ni vedel za okvaro zavor

Sodišče je zato J. Šenico oprostilo - Cesta je bila ozka in strma, mopedist pa se ni umaknil - J. Zelenka in sin Matjaž umrla

Jožeta Šenico, 35-letnega šoferja pri novomeškem gozdnem obratu, ki je bil obtožen hudega kaznivega dejanja zoper splošno varnost, storjenega 26. avgusta pred tremi leti, je senat novomeškega okrožnega sodišča pod vodstvom sodnika Janeza Kramariča na obravnavi, ki je bila 24. oktobra na kraju nesreče, oprostil krivde. Sodišče je menilo, da Šenica pred nesrečo ni vedel za okvaro zavor na svojem vozilu, in ker je bil začetni dvom o tem vzrok za obtožbo, so Šenico seveda oprostili.

Jože Šenica je 26. avgusta 1970. leta vozil tovornjak, naložen z osmi-

Cesta je tam široka le 2,5 metra, tovornjak pa je bil širok 2,40 metra. Strmine na omenjeni cesti dosežejo tudi 17-odstotni padec. Ko je Šenica pripeljal pred neki ovinek, kjer se prične posebno strm padec, je zagledal mopedista Jožeta Zelenka, ki je naproti vozil na mopedu svoja dva sinova Matjaža in Jožeta: enega pred seboj, drugega pa zadaj. Šenica je zavil skrajno desno in skušal zavreti, vendar so nožne zavorne odpovedale. Zaviral je z ročno zavoro, kar pa ni bilo dovolj. Mopedist pa se ni umaknil. Kljub temu, da je Šenica klical, naj se umakne, je nadaljeval vožnjo po sredini cestišča. Tovornjak in moped sta trčila, voznik mopeđa in njegov sin Matjaž sta na mestu umrla, drugi Zelenkov sin Jože pa se je le lažje poškodoval. Jože Zelenko in njegov sin Matjaž sta umrla pod kolesi tovornjaka, na katerega je Zelenko ves dan nakladal drva...

Takoj po nesreči so izvedenci na kraju samem pregledali zavoro na tovornjaku. Ugotovili so, da je počila cev za olje, ki je zato izteklo in zavoro so odpovedale. Tri priče pa so povedale, da je imel Šenica že pred „usodno“ vožnjo težave z zavorami. Izvedenci so s pomočjo tahografa, ki zapisuje hitrost, mnenj o možnostih vožnje po tako stmi cesti in nekaterih dejstev, ki jih je sprejelo tudi sodišče, ko si je kraj nesreče ogledalo, ugotovili, da Jože Šenica za okvare zavor pred vožnjo ni vedel in da je zavoro uporabljal še malo pred nesrečo. Sodišče je zato razglasilo oprostilno sodbo in ni verjelo pričam. Te so bile, po mnenju sodišča, pod vplivom dejstva, da so izvedenci takoj po nesreči pregledovali zavoro, in so zato mislile, da so le zavoro gotovo največ pripomogle k tragediji...

B. PODOBNIK

BRESTANICA: PEŠEC UMRL

12. oktobra popoldne sta šla peš po desni strani iz Brestanice proti Senovemu 34-letni Martin Primac in Marjan Petrišič (oba iz Brestanice). Za njima je peljal s poni ekspresom 18-letni Emil Moškon s Senovega. Ko je Moškon hotel pešca prehiteti, je pred poni ekspres skočil Martin Primac. Zaradi močnega udarca je Primac padel po cestišču in na kraju nesreče umrl.

ZELENJAVNA ŽELJA – V noči na torek 23. oktobra je neznanec vložil v kiosk z zelenjavo na novo-meški tržnici.

Kako na avtocesti?

Precej občanov našega območja je, ki doslej še niso bili z avtom na novi avtomobilski cesti od Vrhnikke do Postojne in zato ne poznajo nekaterih stvari, ki jih morajo, če hočejo voziti po njej. Kako torej vozimo na pravi avtomobilski cesti, kjer poteka promet na vsakem delu ceste samo v eno smer?

HITROST mora biti prilagojena cesti, vidljivosti, vremenskim razmeram, vozilu in tovoru, gostoti prometa in drugim trenutnim razmeram na cesti. Vozite tako, da boste lahko vsak hip popolnoma obvladali vozilo in ga ustavili pred vsako oviro.

VOZITE vselej po sredini prometnega pasu. To je važno predvsem za neizkušene vozače!

PREHITEVAJTE samo takrat, kadar se prepričate, da boste to lahko varno sto-

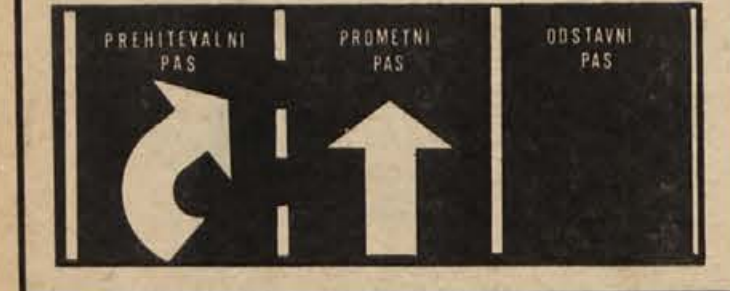
rili. Po prehitevanju se znova vrstite na prometni pas, na katerem ste vozili prej.

USTAVITE lahko samo na odstavnem pasu, če gre za okvaro vozila ali če morate izstopiti zaradi nujnega vzroka. Hoja ali vožnja po odstavnem pasu pa ni dovoljena.

PARKIRANJE je dovoljeno samo na parkirnih prostorih, ki so označeni.

OB NESREČI postavite takoj varnostni trikotnik – vsaj 100 m za vozilom, druge voznike pa opozarjajte na nevarnost naleta z lučjo. Vsi potniki naj v tem primeru takoj stopijo iz vozila in se umaknejo na varno!

MEGLA je še posebno nevarna. V megli prižgite zasenčene luči ali meglenske. Nikoli ne vozite v megli z lučmi za parkiranje!

Program uresničujemo

Posebna šola ima v programu gradnje šol prednost - Težave s sredstvi za gradnjo

V zadnjem četrtkovem intervjuju s Slavko Keglovič je bil govor tudi o nevdružnih razmerah, v katerih posebna osnovna šola v Smihelu deluje, in o potrebi, da dobi čimprej nove prostore. Ravnateljica Slavka Keglovič je zato predlagala, naj današnji intervju naredimo z nekom, ki bo najbolje vedel, koliko je že storjenega za rešitev sedanjih razmer v posebni šoli. Za odgovor smo zaprosili načelnika za upravno-pravne zadeve pri občinski skupščini, Jožeta Suhadolnika, ki je tudi tajnik izvršnega odbora sklada za izgradnjo šol v občini Novo mesto.

Jože Suhadolnik

„V sedemletnem programu gradnje šol, ki smo ga sprejeli lansko leto, je predvidena tudi gradnja posebne osnovne šole,“ je povedal Jože Suhadolnik. „Zavedam se, da deluje sedanja šola v neustreznih in premajhnih prostorih. Zato je bila tudi vključena v program za izgradnjo. Predvideno je, da se zgrade novi šolski prostori z zmogljivostjo približno 300 učencev in internat za polovico šolo obiskujočih.“

Letos je izvršni odbor sklada sprejel sklep, da se naroči izdelava lokacijske dokumentacije in na osnovi te projekti za gradnjo treh najpotrebnejših šol: za dozidavo šole v Brusnicah, za novo gradnjo posebne osnovne šole z internatom v Smihelu in za dozidavo šole v Šentjerneju. Program vključuje še druge šole, vendar je dana prednost tem trem, ker je njihov problem najbolj pereč.

„Prepričan sem, da smo storili, kar je v naših močeh,“ je dejal Jože Suhadolnik. „Do začetka naslednjega leta bo dokumentacija pripravljena. Kdaj pa bo možno pričeti graditi, je odvisno od sredstev, s katerimi bo razpolagal sklad. Po vsej verjetnosti to ne bo mogoče prihodnje leto, vsekakor pa je mogoče, da se 1975 gradnja prične. Največja težava in vzrok za razmeroma kasno gradnjo je v tem, da občina glede na obstoječe predpise ne more dobiti od bank posojil. Če bi lahko dobili posojila, bi zbrana sredstva služila za odplačevanje anuitet in bi potemtakem kmalu pričeli graditi. Vendar, žal, zvezni predpisi (omejevanje investicij) onemogočajo najemanje posojil. Tako našega programa gradnje šol ne moremo hitreje uresničevati.“

Na koncu razgovora je Jože Suhadolnik predlagal, naj za temo naslednjega četrtkovga intervjuja vzamemo delo krajevnih skupnosti in da o tem nekaj pove predsednik stalne konference krajevnih skupnosti Tone Pirč.

M. MARKELJ

Večkrat so šli mladinci in vojaki iz Novega mesta ter mladi delavci iz vasi pod Gorjanci s sekirami, krampi in lopatami urejati ruševine nekdanjega mehovskega gradu in dostopne poti na vrh mehovskega hriba. Takrat je bilo slišati, da bo v tem kraju tudi puntarska proslava za novomeško občino, v zidali pa naj bi tudi spominsko obeležje. Naneslo pa je, da je vse – tudi obljube za spominsko obeležje – prerasla trava. So bile delovne akcije brez haska? – Na sliki: pogovor na „mali strehi sveta“ – na mehovskem hribu pred eno letošnjih mladinskih akcij. (Foto: Ivan Zoran)

Zazidava za zdravstvo še na rešetih

Ali bosta poleg bolnišnice in zdravstvenega doma v Kandiji tudi šola za zdravstvene delavce in zavod za zdravstveno varstvo? - To nerazčiščeno vprašanje je bilo razlog, da je ObS odložila sprejem načrta

Zazidalni načrt zdravstvenega območja v Kandiji mora še zoreti. Tako je sklenila prejšnji teden novomeška občinska skupščina. Odborniki so menili, naj o tej zazidavi spregovorita še svet za zdravstvo in svet za prosveto in kulturo. Priporočili so tudi, da o zazidalnem načrtu ponovno razpravljajo v bolnišnici in zdravstvenem domu.

Predlog za zazidavo zdravstvenega območja v Kandiji z novimi objekti sta obrazložila projektanta Franc Blažon in Albert Račič, arhitekta iz Dominvesta. Poudarila sta, da je bil predlog zazidave narejen na podlagi sklepov s sestanka, ki je bil 3. aprila letos in na katerem so se predstavniki zdravstva, občine in Dominvesta dogovorili o merilih za izdelavo načrta.

Na tem sestanku so se dogovorili, da se bo zdravstvo razvijalo na zaokroženem območju, kar pomeni, da je v širšem interesu, da so objekti bolnišnice, zdravstvenega doma, zavoda za zdravstveno varstvo in šola za zdravstvene delavce čim bliže eden drugemu. Tedaj so v zapisnik napisali, da je potrebno lokacijo šole

in zavoda za zdravstveno varstvo še proučiti. To naj bi bili opravili na skupnem sestanku predstavnikov bolnišnice in zdravstvenega doma, ker pa takega sestanka, kot so poudarili na seji občinske skupščine, ni bilo, so projektanti zarisali objekte v načrt na podlagi dostopnih podatkov. To sta Blažon in Račič tudi poudarila v obrazložitvi.

Odborniška razprava je odkrila, da je bil predlog zazidalnega načrta vendarle pre malo preštudirana. Kot se je izkazalo, so pre malo pretehtana vprašanja postavitev šole in zavoda za zdravstveno varstvo, cest in še nekaterih drugih zadev, za kar je zlasti zainteresirano samo zdravstvo.

Na seji je predlog zazidalnega načrta sicer doživel podporo. Poudarili so, da izbrane lokacije omogočajo zazidavo za vse potrebe zdravstvene dejavnosti, kjer bo možno izpeljati tudi tehnologijo v zdravstvenih prostorih. Pripomnili pa so, da bo vendarle še potrebno pogledati, ali predlog načrta upošteva vse, kar je potrebno za tako dejavnost, med drugim, ali bo to območje dovolj funkcionalno in hkrati odmaknjeno od prometnega hrupa. Zato so predlagali tudi, naj kaj o tej zazidavi rečeta še oba pristojna sveta, tudi zato, ker bo potem odbornikom lažje dvigniti roke.

Ugovora podjetja Novotehne, češ da pomeni tako načrtovanje območja za zaokroženno zdravstveno dejavnost „ost“ proti dejavnosti, ki jo to trgovsko podjetje načrtuje v neposredni bližini (servis s prodajo avtomobilov), niso upoštevali. Menili so, da bo potrebno za Novotehno najti drug prostor (urbanisti predlagajo Cikavo).

I. ZORAN

Ukročena potoka

Kobila in Kaludra ne bosta več delali škode

Kobila in Kaludra radi uideta iz struge in delata preglavice poljedelcem na šentjernejskem območju. Kmetijska zadruga „Krka“ iz Novega mesta je imela samo lani v svojem šentjernejskem obratu za več kot 450.000 din škoda zaradi poplav. Potoka, ki sta menda zaradi podivjanosti dobila konjski imeni, se razljevata in poplavljata ob vsakem močnejšem deževju.

Zadruga in Splošna vodna skupnost Dolenjske sta se zato že lani odločili za regulacijo obeh potokov. Gre za poglobitev in ureditev potočnih strug od Krke do Šmalčje vasi, od tam dalje so Kobilo in Kaludro regulirali že pred leti. Dela bodo veljala nad 3,5 milijona dinarjev; dve tretjini tega denarja bo dal Vodni sklad SRS, tretjino pa morajo zagotoviti občina, zadruga in drugi uporabniki poplavnega oziroma regulacijskega območja.

Lani so regulirali 580 m potočne struge in zgradili nov most in za ta dela odšteli 600.000 din. Letos je na vrsti nadaljnjih 539 m, kar bo zgraditveno še enega mostu veljalo nad 847.000 din. Tretji – najdaljši del (1.581 m) bo veljal več kot 2,1 milijona dinarjev, končali pa naj bi ga v letu 1974.

Novomeška občinska skupščina je zadrugi namenila iz rezervnega sklada za pomoč pri teh regulacijah 350.000 din. Na približno toliko pa so ocenjena zemljišča, ki jih potrebuje občina od KZ Krka za zgraditev letališča v Prečni. S to vsoto je občinska skupščina plačala odškodnino zadrugi, za tako „kupno-prodajno“ pogodbo so bili tudi odborniki na zadnji seji občinske skupščine.

NOVO MESTO – Na delavskih športnih igrah v streljanju je zmagal Pionir in moški in ženski konkurenci. V kegljanju je pri moških zmagal Novoteks, pri ženskah Novoles. Med balinarji je bil najboljši Pionir, v krosu Krka pri moških in ženskah, v odbojki pa prvenstvo še ni končano, vendar bo bržkone zmagal Novoteks. (J. S.)

»Dolenjski list« v vsako družino

Ključ za kredite je že znan

V pravilniku o »stanovanjskem« denarju določeno, kdo in pod kakšnimi pogoji se bo lahko v novomeški občini potegoval za stanovanjski kredit iz vsote, ki so je delovne organizacije združile pri DBH

Skupščina solidarnostnega stanovanjskega sklada, ki je hkrati tudi iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti v Novem mestu, je pravilnik o gospodarjenju z združenimi sredstvi za usmerjeno, organizirano in programirano stanovanjsko graditev sprejela 22. oktobra. Naslednji dan je pravilnik potrdila občinska skupščina, na včerajšnji seji pa ga je še občinski sindikalni svet. Ko to poročamo, ta pomembni dokument, katerega potrebo so v zadnjem času večkrat omenjali tudi v gospodarskih organizacijah, že velja.

Ker pravilnik ne bo objavljen, je prav, da mu posvetimo malo več besed. V splošnih določbah je povedano, da od organizacij v Dolenjski banki in hranilnici združen denar pomeni posebna kreditna sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve na območju občine. Ta denar je v banki vezan za 20 let, z njim upravlja in daje posojila samo skupščina stanovanjske skupnosti (dokler je nimamo, pa skupščina solidarnostnega sklada kot iniciativni odbor za ustanovitev take skupnosti) oziroma organ, ki ga ta skupščina pooblasti. Iz petega člena pravilnika razberemo, da so združena in v banki naložena sredstva namenjena za nakup novih stanovanj ali hiš, zidanje hiš, obnovo hiš in stanovanj, kreditiranje pridobitve in priprave stavbnih zemljišč za družbeno usmerjeno graditev in kreditiranje opremljanja stavbnih zemljišč. V naslednjih členih je rečeno, da mora biti vsaka graditev, za katero daje stanovanjska skupnost posojilo, že predvidena v ustreznem srednjeročnem občinskem načrtu.

Posojila lahko dobe organizacije, ki združujejo denar pri banki in delavci, zaposleni v teh organizacijah. Seveda pa se morajo prijaviti na natečaj, ki ga bo razpisala stanovanjska skupnost. Tako bo gospodarska organizacija med drugim lahko dobila posojilo za stanovanja s pogojem, da bo imela svoj srednjeročni stanovanjski program in da bo pri gradnji ali nakupu najemnih stanovanj sodelovala z lastno udeležbo.

Delavci kot posamezniki pa se bodo lahko potegovali za posojilo pri nakupu stanovanja v etažni lastnini ali če se bodo odločili za graditev zasebne hiše. V prvem primeru bodo

lahko dobili le posojilo do 60 odstotkov vrednosti standardnega stanovanja, in še to s pogojem, ki jih pravilnik posebej navaja. Zasebni graditelji pa bodo lahko dobili posojilo, če bodo hišo sami zgradili do tretje faze in če bodo v gradnjo vložili vsaj 30 odstotkov končne vrednosti. V obeh primerih pozna pravil-

NOVO MESTO – V počastitev občinskega praznika je občinska strelska zveza pripravila strelsko tekmovanje z zračno puško. Zmagal je Pionir s 639 krogi pred SD Trebnje (621), in SD Tone Mišič (573 krogov). Med posamezniki je bil najboljši Trebanjec Ostanek pred Hrovatom iz Mokronoga in Derlanom iz Pionirja. Pri ženskah so zmagale strelke Pionirja s 437 krogi, med posameznicami pa je bila najboljša Šega pred Bratuževo in Bračkovno (vse Pionir) (J. S.)

nik tudi prednostni red za pridobitev posojila, posebej pa poudarjajo, da ima pravico do kredita le delavec iz organizacije, ki denar v stanovanjske namene združuje na banki.

I. Z.

NOVA TOVARNA IMV

V soboto, 27. oktobra, je predsednik novomeške občinske skupščine Avgust Avbar v Podgorju pri Šentjerneju odprl nove prostore obrata za izdelovanje avtomobilskih prikolic. Obrat je že od marca lani del novomeške Industrije motornih vozil. Vodja tovarne v Šentjerneju, Jože Gabrič, pa je spregovoril o razvoju te tovarne.

ODDELEK ZA KOVINARJE TUDI NA DOBU PRI MIRNI

Šolski center za kovinarsko stroko v Novem mestu je te dni od svoje občinske skupščine dobil soglasje za otvoritev dislociranega oddelka za KPD Dob. Kandidatom na prestajajojo kazni posled ne bo več treba na izpite v Novo mesto, ker bo tamkajšnji oddelak lahko samostojno izdajal spričevala šolskega centra.

Srečanje mladih

Učenci štirih osnovnih šol so v Šmarjeških Toplicah proslavili občinski praznik

V Šmarjeških osnovni šoli, ki si je za svoje ime izbrala datum občinskega praznika novomeške občine, so se v soboto, 27. oktobra, zbrali pionirji in mladinci iz osnovnih šol iz Rimskih Toplic, Otočca in Skočjana, da bi proslavili občinski praznik.

Zbrano mladino, predstavnike družbeno-političnih organizacij in Novotehne, ki je podpornik šmarje-

ške osnovne šole, je pozdravil Franc Medle, predsednik krajevnne skupnosti Šmarjeta. Nato so nastopili pevski zbori vseh sodelujočih šol.

Niko Šilih, ki je bil med vojno politkomisar novomeške čete, je obudil spomine na napad na Bučko in med pripovedovanjem mladim približal čase, ko so nastajali prvi zametki naše svobodne oblasti. S koncertom na elektronski harmoniki je proslavo zaključil Silvester Mihelič.

Po končani glavni slovesnosti so se mladinci in pionirji šol pomerili v športnih tekmovanjih, člani literarnega krožka pa so za goste priredili literarno uro.

MINI ANKETA:

Ta teden je naša občina slavila svoj občinski praznik in z njo vsi občani. To je bil pravi trenutek, da smo jih nekaj povprašali o splošnem mnenju, ki ga imajo o domači občini.

Ob prazniku

MARTIN DOLINAR, kmetijski tehnik: „Razvoj naše občine je zelo močan in temu ni oporekati. Res pa je, da obenem opazam, da v tem razvoju nimata enakopravnega deleža kultura in rekreacija. Če pogledamo samo na šport, ki je bil včasih v Novem mestu precej močna dejavnost, potem moram, žal, tu opaziti nazadovanje.“

SILVO MIŠJAK, strojni ključavničar: „Novomeška občina se je v zadnjih letih zelo razvila in ima vse možnosti za nadaljnji razvoj. Manj pa je opazno izboljšanje v takih drobni stvareh, kot je zabava, da seveda o neresenem prometnem vprašanju sploh ne govorim.“

MARJAN PAVLIN, predsednik OK ZMS: „Občinski praznik je mejnik, ko se ozremo na prehojeno pot in ocenjujemo uspehe in neuspehe. Povedati pa vidimo samo uspehe, čeprav bi ti ne smeli zakriti nekaterih neuspehov. V razvoju novomeške občine je opazno zaostajanje v infrastrukturi. Te težave z urbanizacijo, prometom itd. gotovo najbolj občutijo sami občani. Mislim, da bo naš največji občinski praznik šele takrat, ko bomo praznovali celovit razvoj na vseh področjih.“

SIMO JANKOVIČ, tekstilni tehnik: „Lahko smo ponosni na doseženo, saj veljamo za eno najbolj dinamičnih občin v Sloveniji in celo v Jugoslaviji. Kakor smo širokopotezni, smo vseno zanemarili nekatere stvari. Ob rasti gospodarstva narašča tudi populacija in ravno tu je nastal cel kup nerešenih vprašanj, kot je stanovanjska gradnja, otroško varstvo, promet, da ne naštevam še drugih.“

BORIS DULAR, študent: „Novomeška občina je naredila velik napredek v razvoju gospodarstva, to je treba priznati. Toda na področju šolstva, posebno srednjega, kljub prizadevanju občutno zaostaja. Vnaprej je treba posvetiti veliko več pozornosti, predvsem pa sredstev vsem negospodarskim dejavnostim, da bo naša občina vsestransko razvita.“

M. MARKELJ

KILOMETRI NA OBČINSKI RAČUN

Z lansko ukinitvijo cest III. reda je novomeška občina pridobila več kot 61 km cest, ki jih mora vzdrževati s svojim denarjem. Z nedavno sprejetim odlokom je ceste na novo kategorizirala. Po pomenu so kategorizirane ceste v štirih skupinah: v prvi jih je več kot 62 km, v drugi nad 48, v tretji več kot 130 in v četrti okoli 145 km.

Novomeška kronika

MESNO POZELENJE – Posledice mesne krize po svoje občutijo tudi nepridipravi dolgih prstov. Zelja po mesu in morda še po čem je prenamnila neznanega občana, da je v noči 16. oktobra vlomil v trgovino Mercator na Zagrebški cesti. Vlomilec je prišel v priručno skladišče mesa, tu pa ga je čakalo razočaranje, saj je bilo skladišče prazno in se je moral vrniti praznih rok.

TOVARNA NA OGLED – Tovarna Krka je tudi letos za občinski praznik odprla svoja vrata vsem, ki jih zanima Krkina proizvodnja. Obiskovalci so si lahko ogledali tovarniške prostore, medtem ko so delavci pridno delali in si mislili svoje. Tako velike „razstave“ gotovo nima vsako mesto.

MI PO SVOJE – Prejšnjo sredo je vse človeštvo slavilo in praznovalo Dan OZN, in na zelo poseben način tudi mi. Za ta dan nismo pripravili nobene akademije, razstave, primerne filma ali kaj podobnega. Ni kaj, mi naredimo po svoje!

ROJSTVA – Rodili sta: Alenka Atelšek iz Trdinove 5b – Boštjana in Nega Ilič iz Zagrebške 6 – deklko.

SMRTI – Umrli je Ladislav Ferko, upokojenec iz Šmihela 34, v 79. letu starosti.

– Ena gospa je rekla, da je slišala, da so šli novomeški urbanisti zato gledat bikorobe v Španijo, da bi se bolj usposobili za spopad s črnograditelji.

Artiče: cesta in trgovina

Vaščani štejejo avtomobile in s številkami utemeljujejo zahteve

Zbor volivcev na vasi je čisto nekaj drugega kot srečanje volivcev v mestu. V krajevnih skupnostih na podeželju so ljudje med seboj bolj povezani, njihovi interesi in želje so si bolj podobni, zato se taki sestanki običajno končajo z dogovorom za akcijo. Besedam hitro sledijo dejanja. To pa zahteva čimbolj realne sklepe.

Take vrste zbor so imeli ta mesec tudi v Artičah. Razpravljali so o težavah z dostavo pošte, o asfaltiranju ceste od Spodnje Pohance do Dečnega sela in o potrebi po trgovini v Artičah. Vse to so upoštevali v svojih sklepih.

Odločili so se, da bodo še naprej zbirali denar za modernizacijo ceste, na kateri so že doslej izmerili gostoto prometa.

Ugotovitev je malone prese- netljiva. Na uro so našli med tednom 29 vozil, ob nedeljah pa 24. Cesta Spodnja Pohanca - Dečno selo je najpomembnejša vez s krajevnim središčem, kjer so šola, pošta, krajevni urad, prosvetni dom, športno igrišče in pokopališče. Razen tega predstavlja ta cesta najkrajšo vez med Krškim in Kumrovcem (preko Bizeljskega).

Makadamá je zdaj 3678 metrov, skozi vas pa še dodatnih 475 metrov. Občani so pripravljene prispevati del sredstev. Tudi šola, krajevna skupnost, družbenopolitične organizacije in podjetja, ki zaposlujejo ljudi s tega območja, ne bodo odrekli svojega deleža.

Da bi izboljšali dostavo pošte, so sklenili ob prometnejših poteh namestiti predalnice, s Krko oz. združenim podjetjem Posavje pa se bodo dogovorili, da bi v prosvetnem domu v

Artičah za nekaj ur na dan odprli trgovino. V. P.

Na razpotju

Pa ne več dolgo

V besedah „Česar ne zmores sam, zmoreta dva“ je veliko resnice, ki se je delovni kolektivi pri združevanju in poslovnem povezovanju dobro zavedajo. Nekateri jo spoznajo prej, drugi pozneje, odvisno od okoliščin, v katerih živijo. Včasih so nezaupljivi, ne verjamejo utemeljitvam in dvomijo o tem, da bodo posled medsebojni računi čisti.

Odkar so možnosti za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, je za nezaupanje manj vzrokov. Zdaj je tudi kolektiv Dekorlesa prepričan, da mu napredek lahko omogoči samo močnejše podjetje, kot je na primer brežiška tovarna pohištva v okviru Slovenijalesa.

Upadanje poslovnih uspehov v zadnjem obdobju Dekorlesu ne daje več zagotovi- lja za dolgoročen razvoj, zato je ta prisiljen nekaj ukreniti. Zdaj ni več mogoče zavračati priporočil za združevanje kot prejšnje čase in tudi ne predloži oklevati. Po načelnem sporazumu za združitev s tovarno pohištva je pričakovati nove korake, ki vodijo na skupno pot. Dekorles potrebuje sanacijski načrt, saj mu bo šele ta zagotovil skladen razvoj v okviru Slovenijalesa. J. T.

KMETIJCI MISLIJO PO SVOJE: V REGIJAH ZA POSVETOVALNA TELES

Predstavniki družbenih kmetijskih organizacij so se konec oktobra sestali na pokrajinskem posvetu v Krškem. Obravnavali so osnutek družbenega dogovora o urejanju in financiranju kmetijske pospeševalne službe v republiki in regijah. Predlagali so ustanovitev regionalnega pospeševalnega kolegija. Na posvetu so tudi poudarili, da ne soglašajo z namerami, da bi se republika popolnoma otrešla financiranja, kot to predvidevajo v sporazumih. Hkrati so se izrekli tudi proti temu, da bi poslej iz baze financirali nadgradnjo (inštitute in podobne ustanove širšega pomena). V posavskih občinah so pripravljene skrbeti za boljše delo pospeševalne službe na terenu, ne želijo pa prevzeti nase večjih obveznosti, ker jim najbrž tudi ne bi bili kos.

VEČ VEDETI IN ZNATI

Komisija za družbeno-politične odnose in idejno-politična vprašanja je sprejela delovni program za študijsko obdobje 1973-74. Zavzela se je za večjo načrtnost pri izobraževanju komunistov in sklenila v prihodnje posvetiti posebno pozornost novim članom, za katere naj bi prirejali seminarje že pred sprejemom. Za temeljni program idejno-političnega izobraževanja je komisija izbrala šest predavanj. „Slovenski komunisti med obema kongresoma“ bo prvo tako predavanje v občini. Pri uresničevanju izobraževalnega programa bodo sodelovali domači predavatelji in gostje iz Ljubljane. Letos bodo posvetili veliko pozornosti tudi izobraževanju posameznikov. V. P.

PRIZNANJA ZA DVAJSETLETNICO

Na jubilejni krvodajalski proslavi 24. oktobra v Brežicah so podali vrsto diplom, značk in priznanj organizatorjem krvodajalskih akcij in darovalcem krvi. Diplome in značke za večletno uspešno delo so prejeli: Ivan Germovšek iz Trnja, Božo Kerin iz Brežic, Ludvik Metelko iz Sentlenarta, Milka Petan z Globokega, Vlado Pucko iz Cerklj, Damijan Vahen iz Kapel in Olga Vugrin iz Nove vasi.

Občinska priznanja za dolgoletno in požrtvovalno delo pri Rdečem križu so prejeli: Andrej Bukovinski z Velike Doline za posebne zasluge pri pridobivanju podpornih članov, Ivica De Costa za mentorstvo na osnovnih šolah, Mira Podgoršek, dolgoletna aktivistka OF v Pišecah, Marija Bosina, aktivistka RK v Globokem, in Jože Kovačič, aktivist RK na Bizeljskem.

Vsi večkratni krvodajalci so prejeli značke. Med njimi so tudi trije, ki so darovali kri več kot 25-krat. To so Josip Darič iz Brežic, Nada Lah iz Trnja in Franc Znidarič z Velikega Obreža.

V Kostanjevici so ponosni, da v njihovi galeriji razstavljajo pionirji iz vse Jugoslavije, ponosni, da so jih 20. oktobra na otvoritvi III. grafičnega bienala lahko pozdravili v svoji sredi in jim izrekli nadvse prisrčno dobrodošlico. Na sliki: mladost je preplavila prostor pred Lamutovim likovnim salonom, preden je zagorel festivalni ogenj. (Foto: Jožica Teppey)

Naše osnovne šole so drage

Prijatelji mladine opozarjajo, da morajo starši vsako jesen odšteti več denarja za učbenike in druge šolske potrebščine - In kdo je najbolj prizadet? Tisti, ki ima najmanj pod palcem

Redna letna konferenca občinske Zveze prijateljev mladine v Krškem je samo potrdila že znano dejstvo, da opravlja ta organizacija pomembno družbeno poslanstvo z vso odgovornostjo in nadvse uspešno. O tem pričajo številna priznanja, ki so jih doslej prejeli mentorji, aktivisti in pionirski odredi, pa tudi dosledno uresničevanje obsežnih delovnih programov.

O tem pričajo številna priznanja in odlikovanja, ki so jih doslej prejeli mentorji, aktivisti in pionirski odredi, pa tudi dosledno uresničevanje vseh obsežnih delovnih programov. Moč organizacije je tudi v tem, da je uspela v štirinajstih krajevnih društvih pritegniti v brezplačno delo z našim mladim rodom prosvetne delavce delavce in kmetovalce. Poleg tega, da se zveza prijateljev mladine odzove vsem akcijam republiške zveze, pa je v zadnjem času tudi pobudnik nekaterih pomembnih dejavnosti, ki so pritegnile vse slovenske pionirje. Omenimo naj samo grafični bienal in tekmovanje za „Plaketo Matije Gubca“.

Program, ki ga je občinska zveza prijateljev mladine sprejela za novo šolsko leto, ima za osnovno vodilo skrb za ustvarjanje boljših življenjskih in delovnih pogojev otrok. Za to bodo potrebni vsekakor izjemni napori, ki bodo verjetno, če ne bo izdatnejše družbene pomoči, ostali neuresničeni. Varstvo, urejanje otroških igrišč in podobno zahteva velika denarna sredstva, pa tudi nove kadre, vse to pa bo mogoče uresničiti le s samoupravnim dogovarjanjem vseh odgovornih šole v bližnji prihodnosti. Na skupščini so opozorili tudi na velike stroške osnovnega šolanja, ki jih dobesedno del staršev že ne zmore. V mislih so imeli drage šolske učbenike in druge pripomo-

čke, pa tudi otroški tisk. Tako nastajajo že pri najmlajših socialistične razlike, ki so zato toliko bolj boleče. Z. SEBEK

„BOJ ZA STARO PRAVDO“ NA SENOVEM

V osnovni šoli na Senovem so se 25. oktobra srečali pionirji zgodovinarji na občinskem kvizu o kmečkih puntih. V poznavanju zgodovine kmečkih uporov so se pomerile ekipe vseh osnovnih šol v občini. Tekmovanje so združili s kulturnim programom in tako praznočili štiristoletnico tragičnega boja zatiranih kmetov obeh strani Sotle za najosnovnejše človeške pravice.

ŽALNE SVEČANOSTI

Šolarji iz Krškega, Koprivnega, Brestanice, s Senovega, iz Kostanjevici in Podbočja se bodo 31. oktobra pred spomeniki poklonili spominu padlih borcev. Zdrženja borcev prirejajo šole v obdobju 1. novembra. Na Senovem se bodo zbrali pri osrednjem spomeniku ob 9.30 ur, ob 10.15 pa na pokopališču. Brestančani bo slovesnost ob 14. uri na pokopališču, v Krškem pa prav tako na pokopališču ob 15. uri.

ŠE BODO VRTALI

Raziskave termalne vode v Kostanjevici še niso končane. Obetajo jim nove poskusne vrtnice, kar pozdravljajo zlasti krajevna skupnost. Njeni predstavniki se zavedajo, da so raziskave za kraj izrednega pomena, zato cenijo razumevanje, ki ga je s finančno soudeležbo pokazala občinska skupščina Krško.

KRŠKE NOVICE

TOKRAT V GOSTEH - Člani krškega kluba likovnih amaterjev razstavljajo v prostorih delavskega doma na Jesenicah. Sodelovanje amaterjev iz obeh krajev je že tradicionalno in ga poglobljajo z vsakoletnimi izmenjalnimi razstavami.

NA PTUJSKO POLJE - 120 kmetovalcev-kooperantov krškega „Agrokombinata“ je preteklo soboto odšlo na enodneveni izlet. Na Ptujskem polju so si ogledali več specializiranih kmetij, ki se ukvarjajo z vzrejo goved, prašičerejo, vzrejo brojlerjev in z vinogradništvom. Obiskali so tudi živinorejsko-veterinarski zavod, ki goji plemenske bike, v Ptujju pa so si ogledali tamkajšnji muzej.

POMEMBNO PRIZNANJE - Delegacija romunske Zveze pionirjev, ki se je udeležila otvoritve kostanjevškega III. bienala grafik jugoslovanskih pionirjev, je prireditelja, občinski Zvezi prijateljev mladine in „Dolenjskemu kulturnemu festivalu“, izrazila željo, da bi celotno gradivo razstavili tudi v romunskem glavnem mestu. Likovno ustvarjanje naših pionirjev je tako dobilo pomembno mednarodno priznanje.

PO KOLEKTIVIH ZADOVOLJIVO - Razprava o predlogih nove republiške in zvezne ustave je po

delovnih organizacijah krške občine naletela na ugoden odmev. V manjšem kolektivu so se razpravljali vsi zaposleni. Nепosredno proizvajalce je najbolj zanimivo vprašanje minulega dela in finančne samoupravnih interesnih skupnosti.

ZIVAHNE PRIPRAVE - Pred skorajšnjimi konferencami Zveze komunistov je bil pred dnevi v Krškem seminar za sekretarje osnovnih organizacij. Na njem so razpravljali o kadrovanju v nova vodstva osnovnih organizacij, v občinski konferenco in njene organe. Vse kaže, da bo tokrat v vodstvih večji odstotek mladih neposrednih proizvajalcev. Obetajo si tudi boljše zastopnost žensk.

DOBRO OZNACENA KRIZIŠČA - Na odcepu z avtoceste proti Kostanjevici in Krškem je bilo pred nje čase veliko nesreč. Krizišče je bilo slabo označeno in vozniki so bili zaradi tega manj pozorni, zlasti tujci, ki niso poznali nevarne prometne pasti. Ze nekaj časa opazujemo, da so tja postavili vzorne značke in kazipote, na katerih so označene tudi razdalje do posameznih krajev. Najpomembnejše pa je, da ob mlavinah ne stoji več v podvozi in da so jo vendarle uspeli speljati drugam.

V Črešnjicah pri Cerkljah si radovedni fantiči z zanimanjem ogledujejo novi finišer - stroj za polaganje vseh vrst asfalta do treh metrov širine. Kupil ga je cestni sklad pri občinski skupščini v Brežicah za modernizacijo občinskih in krajevnih cest. Zanj je odšteli 870 tisočakov. Asfaltirano cesto Cerklje - Črešnjice - Hrašnje so slovesno odprli v četrtek, 25. oktobra. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

„SUTJESKA“ PRIVABLJA. Od torka do nedelje je bil v brežiškem kinu na sporedu jugoslovanski barvni film „Sutjeska“, v katerem nastopa v vlogi vrhovnega poveljnika partizanske vojske maršala Tita slavni Richard Burton. Med gledalci je bilo tokrat izredno veliko mladine.

SKRBI ZARADI PREMOGA. Pomikanje premoega je to jesen marsikoga spravilo v zadrego. Kdor si ga ni preskrbel poleti, je ostal praznih rok. V občini so dogovarjajo o pravnih porazdelitvi prispelih pošilk, da si ne bi nihče koplil zalog na račun drugega. Prednost bodo imele šole, otroški vrtci in ustanove.

KRVODAJALCI NA SPREJEMU. V sredo, 24. oktobra, je bila v domu Jugoslovanske armade proslava dvajsetletnice prostovoljnega krvodajalstva. Naj njej so podelili priznanja vsem tistim, ki so več kot petkrat darovali kri za bližnjega. Kulturni program so pripravili moški pevski zbor „Stane Vogrinc“ iz Dobove, gimnazija in glasbena šola iz Brežic. Predsednik občinske

skupščine Vinko Jurkas je nato za krvodajalce priredil sprejem.

DVE AVTOMATSKI CENTRALI. Za letošnji občinski praznik so v brežiški občini odprli avtomatsko telefonsko centralo v Cerkljah in na Bizeljskem. Na modernizacijo čakata še pošti Globoko in Pišce. Prihodnje leto bodo za povečanje na vrsti Brežice, kjer trenutno ni mogoče priključiti na centralo novih telefonskih naročnikov.

ZADNJIČ SKUPAJ. V prvi tretjini novembra se bo v Brežicah zadnjikrat sestala občinska konferenca ZK v sedanji sestavi. Ocenjevala bo uspehe gospodarjenja v tekočem letu. Osnovne organizacije bodo sklicevale volilne konference v drugi polovici novebra, občinska volilna konferenca pa bo okoli 15. decembra.

„OBUTEV“ SE JE PRESELILA. Poslovalnica „Ljudske potrebošnje“ z obutvijo ni več v zasilnih prostorih. Dobila je na novo urejen lokal, v katerem se kupci in prodajalci lepše počutijo.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Jutranjka: politično delo po novem

Letos bodo podeseterili celotni dohodek izpred 10 let - Nova poslovna ureditev še v zametkih, temelji za novo samoupravno in politično delo

V sredo, 24. oktobra, sta Lojze Rataja in Jože Dular v okviru posebnih obiskov mladinskih občinskih organizacij v republiki obiskala JUTRANJKO. Poleg direktorja Karla Vehovarja so v razgovoru sodelovali predstavniki vseh družbeno-političnih organizacij v tovarni in predsednik občinskega sindikalnega sveta Slavko Vilčnik.

Kot je dejal v uvodnih besedah direktor Karel Vehovar, je tovarna letos v obdobju samoupravnih, organizacijskih in poslovnih reorganizacij. Prilagoditve letos želijo začeti z novimi delovnimi in upravnimi zamisli. Kdor se ukvarja s konfekcijo, mora biti dovolj velik, šele to zagotavlja zaposlenim zanesljiv kruh. V JUTRANJKI se pripravljajo na nabavo 20 milijonov dinarjev. Od tega bodo na voljo sami 15 milijonov; če bodo dobili 5 milijonov posojila, bodo z deli vseeno pričeli, seveda v razmeren obsegu.

Priljubljeni imajo tudi predlog za ustavo temeljnih organizacij združene dela: 5 v proizvodnji in TOZD v Brezicah in Zagorju. Te novosti želijo tudi temeljite priprave, usposabljanje delavcev, zlasti vodstev družbeno-političnih organizacij v podjetju. V teku je že dvomesečni tečaj družbenega usposabljanja članov vodstev družbeno-političnih organizacij. Sindikalna organizacija pa za seboj uspešno opravljeno

GOSTOVANJE KOROŠKEGA OKTETA

Sevniška kulturna skupnost bo v tednu praznovanja občinskega praznika priredila gostovanje priznanega koroškega okteta. Pevci bodo pripeljali s seboj tudi recitatorja. Oktet bo gostoval 9. novembra v Sevnici, 12. novembra pa v Krmelju.

prilicavalo nestrokovnosti in malomarnosti, to je brod sevniškega Kmetijskega kombinata na Smarčnem! Zgradili so ga s pomočjo vojakov, da bi z njim vozili v Loko hmelj. Zgodilo se je, kar so govorili vaščani že ob gradnji: tok reke tukaj ni prijazna. Brod je stal lepe denarce, v vasi pa se nihče več ne spomni, da bi kdaj tudi vozil! Čudno kljubuje brod rji in Savi, povezan z bomo vjezo za jablanje. Na Blanci bi ga pametno porabili, to bi storili tudi vaščani, ko bi bil njihov!

SEVNIŠKI PABERKI

KUHARSKI TEČAJ V JUTRANJKI - Predvidoma že novembra se v novi tovarniški kuhinji pričel tudi kuharski tečaj za delavce. To želijo so izrazile delavke v skupni aktivni. Čeprav prebijejo večino časa ob šivanju, so v kuhinji izrazile željo tudi po šivilinjskih delavcih, da bi si pridobile še kaj iz svojih znanj za doma.

KODA DENARJA - Na bošnjaški pošti imajo nerazumljiv odločitev pri brzojavah. Celo tiste, ki so priletole v seveda plačane kot najprej, in se to takrat, če le-ta prileto na pošto po kaj drugega. Čeprav se, kakšen smisel ima plačati brzojavke, če prihajajo enakovredno kot navadno pismo!

BO UČIL MOJSTER JEN - Lani je učil mlade Sevničane plesu dragi učitelj, ne dolgo časa pred njim. Letos si prizadevajo, da bi učil v Sevnici tega znanega plesarja. V nedeljo bo začel učiti v dvorani sevniškega

akcije pomoči revnejšim družinam za nabavo ozimnice. Družine, ki imajo 900 dinarjev mesečnega dohodka na družinskega člana, so za nakup ozimnice dobile 6-mesečno brezobrestno posojilo, tistim družinam pa, ki imajo na člana le 600 dinarjev, bodo od tega posojila odpisali 150 dinarjev. Letos so uresničili tudi željo po lastni kuhinji, v kateri zaenkrat pripravljajo delavske malice in brezplačne tople napitke. Ob zadnjem asfaltiranju so asfaltirali

Odrinjeni

Zakaj mladinci na Blanci nimajo ključa od sobe družbenih organizacij?

Mladinski aktiv na Blanci ima letos za seboj že nekaj uspešnih akcij. Tamkajšnji mladinci so bili celo pokrovitelji domačemu gasilskemu društvu, ko je razvijalo društven prapor. To pokroviteljstvo je aktiv veljalo 800 dinarjev. Mladinci so pomagali tudi pri drugih delih, pri asfaltiranju ceste skozi vas, pri gradnji igrišča. „Sama dela se nas primejo“, so potohili ob nedavnem obisku člana predsedstva RK ZMS Lojzeta Ratajca.

Ob vsem tem pa v kraju zanje nimajo pravega razumevanja. Največ težav imajo mladi s prostorom, kjer bi se redno shajali. Tu ne bi smelo biti težav, saj poraba elektrike za razsvetljavo ni vredna omembe. Kar bi umazali, bi prav tako lahko tudi počistili za seboj. Za enkratno uporabo sobe družbenih organizacij pa zahtevajo od njih kar 50 dinarjev! To je gotovo preveč.

V vodstvu aktivna so dobri mladinci in mladinke. Prav gotovo bi lahko z njimi dobro sodelovali, kot so svoj čas že. Nerazumljivo je, da od mladine terjajo tolikšno plačilo, zlasti ker je mladina povsod pripravljena sodelovati pri skupnih akcijah. Morali bi biti veseli, če se želijo mladinci sestajati in delovati v družbenem prostoru (ne pa v gostilni). Treba bi jim bilo pomagati z izkušnjami, ne pa njihovo delovanje ovirati.

A. Ž.

tudi lepo igrišče za igre z žogo; treba je urediti le še malenkosti.

Tudi sestava političnih organizacij bo prilagojena novi ureditvi podjetja. V TOZD bodo aktivni mladi delavci in sindikalne organizacije; le-ti bodo poslali svoje zastopstvo v tovarniške konference, kjer bodo vsi enako zastopani. V Sevnici je sedaj 1.000 delavcev, aktiv ZK pa šteje 10 članov. Zavedajo se, kako neustrezna je tako majhna organizacija, zato pričakujejo veliko od usklajenega dela vseh organizacij.

A. ŽELEZNIK

KRMELJ: V SPOMIN TALCEV

V ponedeljek, 22. oktobra, je bila pred spomenikom žrtvam fašizma žalna komemoracija, na kateri so počastili spomin trinajstih talcev, ki so padli pod nemškimi streli v Hinjcah.

Sodeloval je pionirski odred „22. oktober“ osnovne šole iz Krmelja z recitacijami in zbornim petjem, KO ZB Krmelj in SZDL Krmelj. Pogrešali smo večjo udeležbo članov ZB in upokojencev.

POMOČ METALNI

Občinska skupščina Sevnica je oprostil „Metalno“ iz Krmelja plačevanja prispevka v občinski stanovanjski sklad in tako pripravila k izvajanju sanacijskega programa vseh TOZD „Metalne“, ki bo trajal do konca 1975. V ta program je vključena tudi TOZD v Krmelju, kar bo vsekakor pozitivno vplivalo na njen nadaljnji razvoj. Oprostitev znaša 25 odst. od skupnega zneska sredstev, izločenih za gradnjo stanovanj.

„LISCA“ IZ KRMELJA ZA VODOVOD

Obrat „LISCE“ iz Krmelja je ponovno pokazal razumevanje za potrebe kraja, saj so namenili iz svojih sredstev 10.000 din za gradnjo vodovoda v Krmelju, pred tem pa so dali 35.000 din za asfaltno prevleko.

B. D.

BO SEVNICA DOBILA KULTURNO DVORANO?

Hitro razvijajoče se mesto še vedno nima primerne dvorane za kulturne predstave. Vse, kar je na voljo sedaj, je neustrezno: odrska oprema pri TVD Partizan je pod kritiko, saj v dvorani zaradi telovadbe ni mogoče namestiti stalno pritrjenih stolov za gledalce. Oder v gasilskem domu je premajhen, skratka, sedanja dvorana je ravno tako neprimerna za kulturne predstave. Denarja za novo gradnjo v tem stoletju vsekakor ne bo, razmisliti pa kaže o možnostih, da bi kakšen prostor preuredili. Kulturni delavci že imajo nekaj zamisli; pristojni družbeni dejavniki in predstavniki gospodarstva bi jih morali preučiti, saj so te zamisli zaenkrat edina otipljiva možnost.

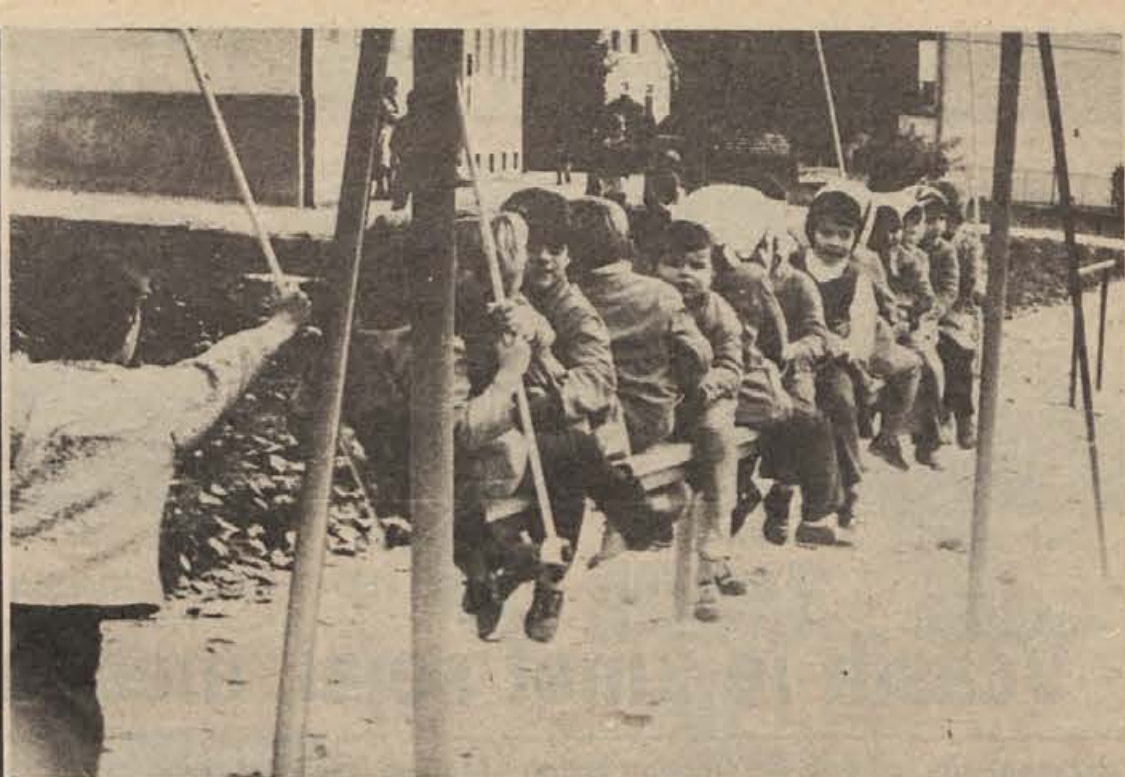
NOVI STATUT NOVEMBRA

Novi občinski statut in statuti krajevnih skupnosti morajo biti dokončani do 14. novembra. Naslednji dan bi jih morala pregledati že koordinacijska skupina skupno z občinsko komisijo za statute. 19. novembra bo to gradivo obravnaval predavateljski aktiv, ki bo vodil razpravo med občani. V drugi polovici decembra morajo biti zaključene javne razprave v delovnih organizacijah, kot tudi v krajevnih skupnostih, saj bo okrog 22. decembra seja občinske konference SZDL, ki bo preučila pripombe in zaključila statutarno razpravo.

V PRIHODNJE ŠE LEPŠE LETOVANJE

KOPITARNA je letos povečala v svojem domu v Selcah število postelj od 10 na 15. Prostor so pridobili s preureditvijo hišice LISCA. Hišice LISCA, VESNA in METKA so opremili s kuhalniki. Če bo denar, bodo prihodnje leto presenitili dopustnike celo s hladilniki. Letos je skupna uprava počitniškega naselja lesne industrije prenovila jedilnico, kuhinjo in recepcijo, nabavila je tudi nove stole in mize, tako da ima vse skupaj sodobnejši videz. Vse tudi kaže, da občina Crikvenica ne bo ukinita tega letovališča, to pa daje zagotovilo, da bodo delavci lahko tu ceneno in lepo letovali vsaj še 10 let.

S. SKOČIR

Kako brezskrbna je otroška igra! Takole preživljajo dneve toplega jesenskega sonca otroci pod varstvom tovarišic v vrtcu na Mimi. Njihov vrtec pa je neprimeren: načrt izgradnje šolskih in varstvenih objektov s podaljšanjem samoprispevka letos decembra naj bi prinesel tudi tem otrokom nove prostore. Kar imajo na voljo za igro sedaj, je plod krajevnih dejavnikov in skrbnih delavcev vrtca: letos so naprave na igrišču spet lepo preplekali. (Foto: Železnik)

»Za našo - mirensko stvar!«

Mirenčani složno gradijo stadion - Šola že dve leti oddvaja vse, kar more - Gospodarstvo in krajevna skupnost z roko v roki

Pred tednom dni so vsi tovarnjaki, kolikor jih premore Mira, služili enemu samemu cilju: zvoziti 800 kubikov gramoza na mesto, kjer bo nastalo 1.600 površinskih metrov asfaltne igrišča. Spet ena izmed skupnih akcij, ki bo Mirenčanom prinesla nov uspeh.

Na tem asfaltu bo rokometno igrišče, povprek košarkarsko igrišče, okrog tekaške steze, naprave za sko-

ke v daljino in višino ter še marsikaj. Na obeh straneh bodo seveda tudi tribune za gledalce. Kot pravi ravnatelj mirenske osnovne šole Vladimir Silvester, bo vse skupaj nared za slavnostno otvoritev najpозnejše do prihodnjega dneva mladosti. Že ob dosedanjih delih jim je zagodlo vreme: zaradi polovičarskega dela pri regulaciji Mirne, ki se konča (!!) pod starim mostom, ob malo večjem naluvo požene hudournu vode Mirne tudi na zemljišče za šolo. To in še okvara na buldozerju so začela zemeljska dela toliko zavlekla, da Mirenčani niso mogli izkoristiti pripravljeno vojakov, da bi med prvimi snemanja poučnega vojaškega filma pomagali pri zemeljskih delih. To bodo nadoknadili sedaj s svojimi silami. Mirensko gospodarstvo ne prispeva le 100 tisočakov, temveč še delovne ekipe in marsikaj (DANA, GOP, KPD Dob). IMV bo prispeval vso kovinsko opremo na igrišču: koše, ograjo in drugo.

Kako ste to dosegli? - smo vprašali ravnatelja Silvestra. „Šli smo postopoma, od razširjenega sestanka sveta krajevnih skupnosti dalje. Bodoči stadion predstavlja le del celote, ki jo mislimo še zgraditi v prijetnem okolju vse do kopališča pod gradom. Ni dvoma, da bomo ob takim sodelovanju to dosegli v nekaj letih. Nastal bo res pravi rekreacijski center. Zelo cenim tudi požrtvovalnost učiteljskega kolektiva, saj ni nihče niti enkrat povzdignil glasu, da ne bi zadnja leta namenili vsakega razpoložljivega šolskega dinarja za stadion. To je zaveza, ki jo najdeš le na Mirmi!“

Kar je šolsko, je namreč tudi mirensko. V telovadnico si podajajo kljube delavci mirenskih tovarn, člani mladinskega aktiva. Vsakdo se ravna po skupno dogovorjenem umiku. Tako bo tudi na novem stadionu. Sodelovanje, ki je lahko vzor tudi večjim krajem!

A. ŽELEZNIK

KAJ ZA DENAR OBČANOV?

Referendum za podaljšanje samoprispevka občanov za šole, tokrat pa tudi za potrebe krajevnih skupnosti, bo 14. decembra v delovnih organizacijah, v krajevnih skupnostih pa 16. decembra. Za tako zbrani denar bi v Trebnjem zgradili šolski center, ki naj bi nudil prostor tudi za bodoče oddelke strokovnih in višjih šol. Dokončati bi bilo treba drugo etapo izgradnje mirenske šole (vrtec in posebna šola), dokončati preurejanje mokronoške šole in telovadnice ob novem objektu. Telovadnice bi zgradili tudi še v Velikem Gabru in Šentrupertu. Za šolstvo bi iz zbranega denarja morali iti dve tretjini, za potrebe krajevnih skupnosti pa tretjina. V delovnih organizacijah bo šlo za dva referenduma: delavci bodo glasovali za samoprispevek kot ostali občani, hkrati pa še za prispevek enega odstotka od bruto osebnih dohodkov.

TREBANJSKE IVERI

V PONIKVAH SPRAŠUJEJO - Mladinski aktiv „Joško Prijatelj-Svoboda“ je med najbolj delavnimi v republiki. Priznanja, ki jih je dobil za to, so nesporna. Vseeno pa mladim, ki delujejo v tem aktivu iz območja 17 vasi, ni jasno, zakaj jim ne pomagajo. Kaj je družbeno bolj koristno: nekaj arov zemlje, ki bi se ji morala odpovedati trebanjska Kmetijska zadruga, ali to, da se nima kam dati 50 ali celo 150 mladih članov, kolikor jih šteje aktiv? Ze zdavnaj bi namreč radi zgradili svoj dom. Za to so imeli pripravljeno tudi nekaj denarja, ker pa niso našli na razumevanje v občinskem merilu so denar porabili seveda za druge stvari. Mladi imajo kljub vsemu še vedno voljo. Upajo, da bodo navsezadnje le še uslišali. Kdaj bo to?

KDO JE KAJ DOBIL? Občinska zveza za telesno kulturo v Trebnjem ni imela lahkega dela pri delitvi denarja za pomoč športnim organizacijam v občini. Nekateri člani zveze se sedaj ne morejo spati. Marsikdo se namreč razburja, zakaj je toliko denarja šlo na Mirno? Treba je seveda imeti pred očmi, kaj gradijo in kaj prispevajo sami. Ob tem je celo ta pomoč kot kaplja v morje, vseeno

pa tudi za Mirenčane pomeni dosti. Večina denarja je šla za preostale tekmovalne športe: za odbojkarje 13.500 dinarjev, za mirenske nogometaše 14.500, trebanjske smučarje 10.000, za mokronoško športno društvo 6.000, tekaško stezo v Velikem Gabru 5.000 itd. Enostavno rečeno: žep občinske zveze je bil preplutek, da bi lahko zadovoljili vse potrebe!

JE ŠPORT RES TISTI BIČ? Kot so potožili predstavniki mladinskega aktiva trebanjske osnovne šole ob obisku člana sekretariata RK ZMS Ivana Nerada, vlada na tej osnovni šoli čudno pojmovanje o športnem udeleževanju učencev. Nekateri skupine bi rade tekmoval v raznih ligah ipd., za kar je seveda potrebna tudi občasna odsotnost od pouka ipd. Predstavniki mladinskega aktiva šole se zavedajo, da je učenje glavna naloga, menijo pa, da je mogoče tekmovali, se udeleževati v športu in obenem dosežati dobre učne uspehe. Razmisliti bi namreč kazalo to, kar izvajajo že marsikje: tekmujejo lahko le tisti, ki si prizadevajo in dosega tudi dobre učne uspehe. Tako bi tekmovalni duh iz športnih aren lahko prenesli tudi v šolske klopi.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Brez boja ne boš dobil oblasti

V novi ustavi bo sicer zapisano, da je vsa oblast v rokah delavcev, vendar si jo bodo morali delavci kljub temu v praksi sami priboriti

Na nedavnem sestanku aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev občine Kočevje, ki se ga je udeležil tudi predsednik CK ZKS Franc Popit, so razpravljali o izhodiščih za pripravo stališč in sklepov 10. kongresa, o kadrovskih pripravah za volilne konference in sprejemanju v ZK.

Iz razprave je bilo razvidno, da razprava o izhodiščih v osnovnih organizacijah že poteka, vendar doslej še ni začela tako, kot bi morala.

Ustanavljanje TOZD poteka ponekod počasi, preveč se o tem

dogovarjajo v pisarnah in premalo z delavci. „TOZD pa bi se morale ustanovljati med delavci, ne v pisarnah.“ je poudaril predstavnik ITA-SA. Pri ZKGP še vedno niso rešili vseh zadev o ustanavljanju TOZD; razen tega se dogovore za stvar drugače, kot jo potem izpeljejo.

Predsednik Popit je med drugim poudaril, da je treba doseči, da bo v vsaki TOZD in krajevni skupnosti ustanovljena osnovna organizacija ZK. Na to naj bi komunisti mislili že zdaj in sprejemali v svoje vrste predvsem dobre, napredne, razgledane delavce, da bi hkrati z ustanovitvijo TOZD delala tudi partijska organizacija.

Kaj storiti z vodilnimi, ki so izstopili iz ZK in delajo po svoje, vodilnega položaja pa ne zapuste? Kaj s tistimi, ki gredo z enega direktorskega položaja na drugega, ali z ene odgovorne funkcije na drugo, čeprav zanj niso sposobni oz. primereni? To so bila vprašanja delavcev-komunistov. Predsednik Popit je poudaril, da so take stvari možne, če komunisti in delavci niso odločni, če ne spregovore o teh zadevah. „Udarite po mizi, vraga!“ „Oni pa po naših hrbtih,“ je dejal nekdo.

„Ustavne spremembe vam dajejo v roke platno in škarje. Koliko pa se bodo zadeve spremenile, uredile, je odvisno od vas komunistov spodaj. Delavci boste zdaj razpolagali z dohodkom in preseženo vrednostjo, in kdor razpolaga s tem, ima politiko in oblast v rokah. Vendar je in bo potrebno še veliko boja, truda, dela, da bo to uresničeno tudi v praksi in ne le na papirju. Nihče ne da rad oblasti iz rok brez boja. Za to so potrebne krvave revolucije, pri nas pa lahko pridemo do tega po mirni poti, vendar ne brez napore.“

DVA NASTOPA PEVCEV

V počastitev 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora je bilo 22. oktobra v Gornji Stubiici na Hrvaškem srečanje slovenskih in hrvaških pionirjev, ki so se ga udeležili tudi pionirji osnovne šole iz Kočevja. Nastopili so v množičnem pevskem zboru, ki mu je dirigiral profesor Radovan Gobec. Na poti domov so se ustavili tudi v Kostanjevici na Krki, kjer so se udeležili otvoritve III. grafičnega bienala jugoslovanskih pionirjev. Tudi tu so kočevski pionirji skupaj z ostalimi slovenskimi pionirji nastopili v združenem pevskem zboru.

V. I.

SVEČANOST V PLEŠČIH

2. avgusta 1942 so Italijani v Pleščih obsodili na smrt in ustrelili 10 mož in fantov iz Črnega potoka pri Cabru. Pokopali so jih na njih. Pozneje so njihove posmrtne ostanke pokopali na pleškem pokopališču. Grobišče je bilo doslej neurejeno in brez spominskega obeležja. Krajevna organizacija Zveze borcev NOV ga bo postavila in odkrila letos. Najbolj se za to zavzema Nada Vreček, učiteljica osnovne šole Trava, ki je tu in tam naprosila nekaj denarja, čeprav še vedno ne zadosti. Tudi skoraj vsa organizacija te spominske svečanosti leži na njenih plečih, čeprav ji pomagata še občinska odbora ZB NOV Kočevje in Cabar. Veliko razumevanje pa je pokazala krajevna organizacija ZB Plešči in nekateri vaščani te hrvaške vasi.

Spominska svečanost bo 4. novembra ob 10. uri, popoldne pa bo prijateljsko srečanje bivših slovenskih in hrvaških partizanov in aktivistov ter prebivalcev z obeh bregov Cabranke in Kolpe, ki že od nekdaj tu žive svoje trpko, vendar složno življenje. Prireditelj vabi na slavo vse ljudi, ki kaj čutijo z Cabransko dolino.

REKLI SO...

Nekaj misli delavcev-komunistov z zadnjega sestanka aktiva komunistov.

STANE KOVAČEC, ITAS: V našem podjetju je preveč familiarnosti. Zaradi te domačnosti ne zamenjamo nesposobnih in propade veliko dobrih zamisli, ki bi popeljale podjetje naprej. To moramo hitro rešiti, sicer bo kmalu vprašanje, kje bomo delavci dobili kruh, saj lahko podjetje zaradi tega propade.

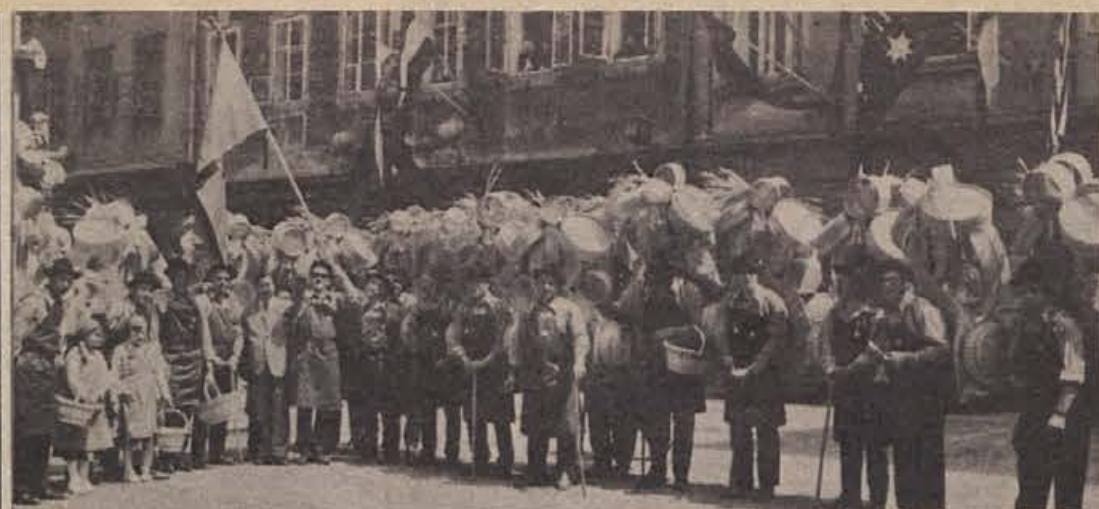
IVICA VARGA, ITAS: V našem podjetju so taki notranji odnosi, da se ne da več delati. Zadnji čas je, da začne akcija za ureditev razmer občinski komitej, saj gre za vprašanje 800 zaposlenih oziroma za okoli 3.000 družinskih članov. Če bi bili dobri gospodarji, ne bi bilo penalov. Za penale pa nismo krivi delavci.

JOŽE MIHELIC, Draga: V začetku je bilo samoupravljanje v redu, potem pa se je izrodilo, saj so ga vodilni uporabljali le za zaščito svojih napak... Danes je potrebna povsod stroga kontrola, a ne samo delavska. Kje so inspekcije?

FRANC LAMPE, SNEŽNIK: Uvažamo meso, hkrati pa nekaj plodne kočevske površine zaradi škodljivih gmovje in koprive. Z intervencijskim uvozom povzročamo škodo zasebnemu in družbenemu kmetijstvu. Uvažamo pa celo predrage stvari, na primer čevlje po 730 din in zapletence proti revmatizmu, ki seveda nič ne pomagajo.

KULTURNI DINARJI

Na nedavni seji skupščine Temeljne kulturne skupnosti Kočevje so razpravljali o financiranju akcij medobčinskega Zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane, ustavnih dopolnil, o kulturi in o morebitni združitvi ZKPO in TKS. Največ razprav je bilo o dosedanjem in o bodočem financiranju del Zavoda za spomeniško varstvo, o čemer bomo še poročali.

Ribniški moški pevski zbor se je letos z organizacijo „prevoza bale po ribniško“ zelo izkazal, zato mu je vodstvo Kmečke ohceti ponudilo, da organizira enako prireditev tudi prihodnje leto. (Foto: J. Primc)

Varujte se roparjev naših starin

Na dan so prišli ob letošnjem »prevozu bale po ribniško«, pravi opozorilo iz Velikih Lašč - Odbor KMEČKE OHCETI predlaga, naj bi prihodnje leto v Ribnici ponovili »prevoz bale«, ker je letos lepo uspela

Od prevoza bale v Ribnici bo minilo pol leta. Odbor za „Prevoz bale po ribniško“ je imel 10. oktobra zadnjo sejo, na kateri se je predstavnik osrednjega odbora Kmečke ohceti (KO) iz Ljubljane prof. Tego Malis ponovno zahvalil za zelo uspešno organizirano prireditev, ki jo je pokazal moški pevski zbor v sodelovanju z ostalimi krajevnimi organizacijami v Ribnici ob „prevozu bale“ 25. maja letos. Tedaj se je namreč na področju Ribnice in Hrovače zbralo okrog 7.000 „firbcev“, ki so želeli videti staro balo in izbrane pare iz različnih držav. Prireditev je v vseh pogledih uspela.

Osrednji odbor KO iz Ljubljane se obrača na Ribnico, da bi bila prihodnje leto, ko bomo praznovali 10-letnico KO, ponovno za en dan gostitelj vseh parov, ki se bodo prijavili za to največjo slovensko folklorno prireditev. Ponovili naj bi „prevoz bale po ribniško“.

S tem v zvezi je treba že sedaj misliti na nekatere stvari, predvsem na folklorno skupino iz Ribnice, ki se naj bi samostojno organizirala, mogoče po zgledu folklorne skupine iz Sodražice, ki deluje v sklopu tamkajšnjega turističnega društva.

Ribniški odbor KO je obravnaval tudi dopis tovarišice Jagodičeve,

upokojene učiteljice in kulturne delavke iz Velikih Lašč, ki opozarja organizatorja na „zle sadove“ letošnjega prevoza bale: „Oprostite, da se obračam na vas. Vaša prizadevnost s prevozom bale je privabila na plan tudi pijavke. Neki Amerikanec in Beograjec sta v nepožganih vseh okoli Sodražice pretaknila vsa podstrešja in nabrala dva velika zaboja narodnega blaga: stare lesoreze, ogromen križ, 20 možnarjev – potrebovala bi jih še 200 – in še marsikaj. Nameravata se priti! Prosim, če je v vaši moči, preprečite

tako ropanje in odvažanje našega narodnega blaga v tujino. Toliko v vednost, ker me srce boli.“

Ribniški odbor za KO poziva vse občane na našem območju, naj nikar za nikakršno ceno ne dajejo iz rok starih predmetov, ki zaprašeni ležijo na podstrešju. Komur se zdi, da ima kaj vrednega, naj sporoči odboru, da bo vredne predmete uporabil pri prevozu bale, potem pa jih shrani v prostoru, kjer naj bi bila za stalno razstavljena stara ribniška bala.

Prof. JANEZ DEBELJAK

VODOVOD HOČEJO

Podpoljanci so odkrili 1500 m od vasi izvir, ki ga nameravajo uporabiti za vodovod. Analize so pokazale, da je voda zdrava, domačini pa so ugotovili, da ne usahne tudi v največji suši. Vodo bodo dobile 4 hiše. Voda je posebno potrebna zato, ker urejajo pri dveh hišah sodobne hleve.

ZA DAN MRTVIH

Krajevne organizacije Zveze borcev bodo v sodelovanju s krajevnimi organizacijami SZDL organizirale 1. novembra žalne slovesnosti na pokopališčih pred spomeniki padlih borcev. V Sodražici bodo tako kot lani sodelovali pri žalni slovesnosti tudi gasilci in mladina.

Ubili so komisarko in 12 ujetih parizanov

3. novembra 1944 so Nemci na Žukovem ustrelili 13 ujetih partizanov. Med njimi je bila tudi komisarka Tjaša. V nepozabnem spomin na ta krvavi dogodek je bilo v bližini zlo-

čina postavljeno spominsko obeležje, tako da je vidno vsakemu popotniku.

Na kraju streljarija, na „Plandrovem“, je bila le spominska tabla z opisom dogodka. Tedanji očividec tega žalostnega dogodka si je že dolgo prizadeval, da bi na mestu, kjer so žrtve padle, postavili primerno znamenje. Vendar ni bilo pravega odziva, zato se je stvari lotil sam in že postavil primeren kamen, na katerega naj bi zapisali podatke in število padlih ter pozneje vsaj še imena znanih ustrelenih partizanov. Tej lepi pobudi moramo ob 30-letnici pomagati. Tako bo res za večne čase v spomin in opomin zapisana grozota vojne tik pred osvoboditvijo. Tudi že poslavljeno obeležje je potrebno vsaj obnove črk oziroma besedila, ki je že zbledelo.

Ta dogodek nam bo tamkaj blizu stanujoči zgodovinar NOB dr. Metod Mikuž verjetno zabeležil v zgodovino borb našega kraja. Prav smer Grmada-Zukovo-Velike Poljane-Ortnek-Praproče-Sv. Gregor-Sodražica je tiste čase veliko pomenila kot prehod iz Dobropoljske v Sodraško dolino.

V. P.

OB DNEVU VARČEVANJA

Več vlagatelj-kmetov

31. oktober je svetovni dan varčevanja. Lojze Ilic, vodja hranilno-kreditne službe pri KZ Ribnica, nam je za to priložnost povedal, da je število kmetov-vlagateljev v zadnjih treh letih poraslo od 2.000 na 2.300. Skupno so vložili 3.100.000 din. Obrestna mera za vloge je enaka kot pri Ljubljanski banki, se pravi 7,5 odstotka (vloge na vpogled), 9 odstotkov (vezane nad 13 mesecev) in 10 odstotkov (vezane nad 24 mesecev).

IVANA PUŽELJ

V Brinovščici na Slemenih v ribniški občini je 21. oktobra umrla Ivana Puželj, ki so ji do 95. leta manjkali le še trije meseci. Pokojna Ivana je bila najstarejša prebivalka Slemen in tudi okolice. Ko ji je pred zadnjo vojno umrl mož in ko so ji med vojno Italijani ustrelili sina, je ostala brez bližnjih sorodnikov. Zato se je iz Sodražice, kjer je prej živela družina, preselila k daljnim sorodnikom Modicevim v Brinovščico na Slemenih, kjer so zanj lope skrbeli. Na zadnjo pot na pokopališče pri Sv. Gregorju je najstarejšo občanko sprejelo 23. oktobra veliko prijateljev in znancev.

J. P.

Ivano Puželj, najstarejšo prebivalko Slemen, so pokopali 23. oktobra na pokopališču pri Sv. Gregorju. Slikali smo jo še maja letos, ko smo opisovali starine Slemen. (Foto: J. Primc)

ČREPINJE IZ LONČARIJE

PORAVNALNI SVET - Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Dolenja vas je bil imenovan poravnalni svet kot poseben organ pri krajevni skupnosti. Poravnalni svet bo deloval za območje nekdanje občine oziroma sedanje nove krajevne skupnosti s sedežem v Dolenji vasi. Predsednik poravnalnega sveta je Alojz Zbanišnik iz Dolenje vasi, tajnik Pavel Rebolj iz Prigorice, član France Trdan iz Dolenje vasi, ostali člani oziroma namestniki pa so France Hočevar iz Blat, Norbert Černe iz Grčaric in Vinko Pogorelec iz Prigorice.

dobiti. Vodstvo šole in občina sedaj mrzlično iščeta možnost, da bi vsaj za silo uredili ogrevanje, sicer bo treba prekiniti pouk, ki ne more potekati v mrzlih učilnicah.

DARILO ŠOLI - Nedavno je Prežernova družba poslala podružnični šoli Dolenja vas nekaj deset različnih knjig. Darilo je bilo nepričakovano in zelo dobrodošlo. Ne le da se je knjižnica obogatila (knjige bodo lahko pionirjem ob različnih priložnostih lepa praktična darila), pač pa je to tudi čisto neposreden stik z ložbe s šolo. Prosvetne delavce pa bo tudi spodbudilo k bolj zavzetemu širjenju knjig Prežernove družbe med občani in k zbiranju novih naročnikov.

GRČARICE V ILEGALI - Kočevska cesta je zadnje mesece dobila vrsto novih prometnih oznak, kazipotov in oznak naselij. Prebivalci Grčaric so opozorili, da na odcepu ceste proti Grčaricam ni nikakršnega znaka, kazipota v ta kraj, pa tudi v Jelenov žleb in Glazuto. Napako bi kazalo popraviti z namestitvijo ustreznih napisov.

-vec

PRVE LOPATE ZA DVORANO - Zelo blizu je čas, ko se bo pričela gradnja dvorane v Dolenji vasi. Te dni so že pripeljali nekaj orodja - lopate in krampe, nekaj desk in žeblice. Seveda ne moremo pričakovati, da bo dvorana že letos pod streho, prihodnje leto bo pa prav gotovo dograjena.

MRZLA SOLA - V dolenjevaški šoli še sedaj ne kurijo in je pouk v mrzlih prostorih. Se poleti so ugotovili, da je kotel centralne kurjave uničen, novega pa ne morejo nikjer

Še: »Spet zmrzujejo«

Poslovni odbor Stanovanjskega podjetja Kočevje je v 43. številki našega lista navedel svoje vzroke, zakaj je centralna kurjava začela letos greti z zamudno; hkrati pa mi priporoča, naj bi pred objavo prispevka „Spet zmrzujejo“ dobil podatke pri Stanovanjskem podjetju, in grozi, da bodo zaradi neutemeljenih, zlonamernih in pavšalnih ocenjevanj poslovanja njihove delovne organizacije iskali zadoščenje na drugem mestu.

To njihovo pisanje samo potrjuje moje mnenje, da takega Stanovanjskega podjetja, ki je tako neučinkovito, ko gre za koristi stanovalcev in zgradb, ki so mu zaupane v upravljanje, ne potrebujemo.

1. Ogrevanje našega bloka (ki nima dimnikov in je odvisen le od centralne kurjave) pa tudi stolpnice, bloka Trgoprometa in samopostrežne trgovine ni problematično šele od letošnje jeseni, ampak že vse štiri zime, kar smo stanovalci v bloku. V štirih letih bi Stanovanjsko podjetje že moralo najti učinkovite rešitve, da se te pritožbe ne bi ponavljale iz leta v leto.

2. Nas ne zanima odnos Stanovanjskega podjetja do ostalih (Kemične, KOVINARJA). To naj uredi Stanovanjsko podjetje samo, saj je kot upravitelj stavb dolžno to storiti. Stanovalci zahtevamo in bomo zahtevali, da centralna kurjava greje, kadar je mraz, saj ne smemo dovoliti, da bi zaradi mraza stanovalci celo obolevali. Predsedniki hišnih svetov in namestniki, ki smo se zbrali na sestanku takrat, ko se je končno le začelo ogrevanje, smo zahtevali za krivce kazni.

JOŽE PRIMC

DROBNE IZ KOČEVJA

POVSOD SMETI - Odvoz smeti je postal zelo nereden. Pripeti se, da ih ne odpeljejo tudi ves teden. Nesnaga se nabira in pada iz zvrhain smetnjakov, kar gotovo ni v okras mestu. Zapostavljene so predvsem stranske ulice. Občani so primorani, da sami odvažajo smeti. Odvažajo jih kamorkoli, samo da se jih znebijo. Tako se okoli mesta nabira venec smeti in nesnage.

NI DELAVCEV - Neurje in poplava sta naredili septembra v Kočevju veliko škode, ki jo zelo počasi popravljamo, ker primanjkuje delavcev in obrtnikov. Vsi delajo raje novo, kakor da bi popravljali staro, zato ponekod škoda še naraste. Zasebniki si naredijo nekaj sami, pomagajo si pa tudi s šušmarjenjem ali popoldanskim delom. Če ga si zavodi in ustanove ne morejo privoščiti. Odvisni so od storitev podjetij. Zato morajo preko nešteti ovir, od katerih birokracija ni na zadnjem mestu.

ŠKODA NA CESTI - Tlakovana cesta je na mestih, kjer je bila poplavljena, precej prizadeta. Pesek med kockami je izpran, tako da so kocke precej razmajane. Velika škoda bo nastala, če bo tako ostalo prek zime. Voda bo zatekala med kocke, da jih bo spomladi pri odjugi gotovo dvignilo. Kocke je treba zato izdelati in utrditi s peskom ali pa zaliti s katranom.

MISLIMO NAPREJ - Mraz je pričel pritiskati in tako so se še povečale skrbi za kurjavo, predvsem za premog. Z drvmi smo se nekako založili, težko pa je za premog. Zanašali smo se, da ga bo to zimo delno dobavljala kočevski rudnik, čeprav ga postopoma opuščajo in bo zaprt aprila 1974. Težava je, ker se je izkop tako zmanjšal, da kljub dobri volji uprave ni mogoče zadoščiti vsem naročnikom. Prihodnje leto bo morala nabavo in prodajo premogov in ostalega kuriva organizirati trgovina. Na to pa je treba misliti že sedaj.

občen vprašuje
medved odgovarja

- Kako rešujejo vsakodnevne zadeve pri stanovanjskem gospodarstvu v ZKGP Kočevje?
- Tako, da na prošnje, vloge, pritožbe in dopise - tudi v časopisih - sploh ne ukrepajo in ne odgovarjajo.

KOČEVJSKE NOVICE

Doslej so zbrali že več kot pol davščin - Stari grešniki - Le kje dobiti načelnika?

Čeprav se metliška davčna uprava, podobno kot večina teh uprav v Sloveniji, bori s kadrovske težavami, pri tem pa ji, spet tako kot drugim davčnim upravam v republikli, nalagamo nova bremena, je bila pri svojem delu v letošnjem letu kar dovolj učinkovita. Ob koncu septembra se je zbralo v blagajni že več kot polovico v začetku leta odmerjenih davščin v občini.

V davčni upravi računajo, da bodo do konca leta zbrali v blagajni, kjer se zbirajo plačani davki, okrog 85 - 90 odstotkov vseh odmerjenih davščin. Lani jim jih je uspelo pobrati 86 odstotkov, povedati pa je treba, da bi bil odstotek letos izterjanih davkov večji, če v odstotkih ne bi bili upoštevani tudi „stari grešniki“, ki dolgujejo denar od odmerjenih davkov za prejšnja leta.

Sicer pa so v začetku leta odmerili v občini približno 15 odstotkov več davščin kot lani. V občinski blagajni naj bi se od davkov zbralo okrog štiri milijone dinarjev. Ker pa nekateri, predvsem obrtniki, še vedno mislijo, da si bodo z odlašanjem plačila prihranili denar, ki naj bi ga plačali za davke, se bo letos najbrž zbralo od davkov nekaj manj denarja, kršilci pa bodo morali poravnati svoje družbene obveznosti pač kasneje. Izognili pa se plačilu davkov gotovo ne bodo.

Čeprav je bilo že trikrat razpisano delovno mesto načelnika davčne uprave, novega načelnika za zdaj v Metliki še niso videli. Do konca letošnjega leta bo to delo kot vršilec dolžnosti načelnika sicer še opravljal Zvonko Hanzelj, kaj pa bo potem, ne vedo. Doslej so hila jalova tudi prizadevanja, da bi pridobili davčnega kontrolorja, ki bi ga zelo potrebovali.

Stal je ob svojem volu na sejmšču in si ogledoval sklepanje kupčij. Sploh ni bil videti prodajalec. Le vrv v roki, s katero je „priklenil“ svojega sivca nase, je govorila o tem, da bo vola, ki ga je redil štiri leta, kmalu zamenjal za sveženj tisočakov. Kmet Anton Lovšin iz Križevske vasi pri Metliki je bil to.

— Ga boste prodali?
„Bom, če mi bo kdo ponudil ugodno ceno. Sicer ga bom raje odpejal nazaj domov, ga preko zime spital in prodal spomladi.“

— Ste pogost gost na sejmšču?
„Običajno prodajam dvakrat na leto. Vola, tele, pa kakšnega prašiča tudi.“

— Imate poln hlev?
„Doma imam še dve kravi in tele. Če bom prodal vola, bom kupil najbrž tele in ga vzredil. Tri, štiri leta ga bom redil.“

— Je dohodek od živinoreje najvažnejši vir dohodkov vaše kmetije?
„Seveda! Kje pa naj še dobim denar? Živimo od prodaje živine in prašičev.“

— Ste zadovoljni s cenami na sejmšču?
„Nak. Prenizke so. Pozna se, da v zadnjem času sejma ne obiskujejo Italijani. Ti so dvigali cene. Da pa so te prenizke, se vidi že po tem, da na sejmu niso pripeljali tokiko živali, kot so jih včasih.“

— Koliko boste dobili za vola?
„Ja, star je štiri leta, tehta okrog 700 kg... Za manj kot za 9.500 do 10.000 din ga ne dam.“

— Nad čim se jezite?
„Nad nestalnostjo odkupnih cen. Nikoli ne veš, kaj se splača.“

— B. P.

— Seveda! Kje pa naj še dobim denar? Živimo od prodaje živine in prašičev.“

— Ste zadovoljni s cenami na sejmšču?
„Nak. Prenizke so. Pozna se, da v zadnjem času sejma ne obiskujejo Italijani. Ti so dvigali cene. Da pa so te prenizke, se vidi že po tem, da na sejmu niso pripeljali tokiko živali, kot so jih včasih.“

— Koliko boste dobili za vola?
„Ja, star je štiri leta, tehta okrog 700 kg... Za manj kot za 9.500 do 10.000 din ga ne dam.“

— Nad čim se jezite?
„Nad nestalnostjo odkupnih cen. Nikoli ne veš, kaj se splača.“

— B. P.

Tudi moškim kmalu delo?

V novem obratu naj bi se zaposlilo do 500 moških - Bodo mladi odslej ostajali doma?

Peti pesem o primanjkovalju delovnih mest za moške roke v metliški občini se ne splača. Preveč stara je! Videti pa je, da je bo kmalu konec. Še letos bo znano, če bo v občini zrasel obrat, v katerem bo našlo delo okrog 500 parov rok močnejšega spola.

Za zdaj so, tako so povedali na občini, ugibanja o tem, kaj naj bi proizvajali v novem obratu, kdaj in kje naj bi ga zgradili, še preurejena. Povedali pa so, da so se predstavniki občinske skupščine že resno pogovarjali s predstavniki nekaterih gospodarskih panog, točneje, s predstavniki industrije, o gradnji oziroma obratovanju novega obrata, v katerem bi se zaposlili moški.

Okrog 320 metliških občanov je na začasnem delu v tujini in mnogi so v raznih pogovorih že izrazili pripravljenost, da bi se vrnil domov. Seveda če bi se lahko zaposlili.

Odpreti delovna mesta za moške pa je potrebno še predvsem zato, da se zajezi nadaljnje „odplavljanje“ občanov iz občine, predvsem mladih, ki se ne vrnejo več. Ostajajo samo stari. Doslej se učenci zadnjih razre-

dov osnovne šole pač niso mogli upirati ponudbam predstavnikov gospodarskih organizacij (Metličanov med snubci ni bilo), ki so jih ob koncu šolskega leta preprosto novačili za svoje vajenske šole, saj zaposlitve doma ni bilo!

SPOMIN NA MRTVE

Krajevne organizacije ZZB NOV in mladinski aktivni se vneto pripravljajo na organiziranje spominskih svečanosti ob dnevu mrtvih. Komenoracije bodo v vseh večjih krajih v občini, osrednja spominska svečanost pa bo 1. novembra ob 8. uri pred spominsko ploščo v Metliki. Na sporedu bo krajši kulturni program, sodelovala pa bo tudi metliška godba na pihala.

Tudi zadnja krvodajalska akcija v Metliki je pokazala, da radi darujemo kri... (Foto: B. P.)

SPREHOD PO METLIKI

OBISK — Občinsko konferenco ZMS je obiskal član predsedstva republiške konference ZMS. O problematiki mladih se je pogovarjal z občinskimi političnim aktivom, z mladinskim aktivom v krajevni organizaciji ter z mladimi v Kometu

SESTANKI — Vsak ponudnik zjutraj se sestanejo člani občinskega kolegija. Na kratkih sejah, ki so bolj podobne dogovorom, obravnavajo najvažnejše probleme in načrtujejo skupne akcije. Sestanki so se izkazali kot uspešne koordinirane akcije.

DELOVNI NAČRT — Na občnem zboru turističnega društva so izvolili nov odbor, si začrtali delo za naprej in si ogledali nekaj turističnih filmov. Upamo, da bo društvo poslej zares delavno.

KDAJ GLASILI? — Kljub večkratnim obljubam, da bosta podjetji TGP in Komet pričeli izdajati svoji glasili, časopisov še ni. Potrebno pa bi bilo, da bi začeli glasili kmalu izhajati, saj je obveščnost zaposlenih osnovni pogoj za uspešno delo in samoupravljanje.

metliški tednik

B. PODOBNIK

Tik pred Črnomljem rastejo trije novi obrati. To je začetek črnomaljske industrijske cone. Tu bodo mehanične delavnice, nova „Iskra“ in poslopje komunalnega podjetja. (Foto: B. Podobnik)

Nove naložbe so že znane

Koliko denarja in kako bodo v prihodnjih dveh letih porabili v črnomaljski občini za vlaganja v gospodarstvo in negospodarstvo

Črnomaljska podružnica Ljubljanske banke je skupaj s predstavniki občinske skupščine in delovnih organizacij zbrala načrte delovnih organizacij o njihovih vlaganjih v naslednjih treh letih. Nova vlaganja v občini bodo pospešili, saj imajo investitorji nekatere olajšave glede na to, da spada občina med nerazvite. Seveda bodo morala podjetja pravočasno izdelati potrebne načrte in si priskrbiti denar za lastno udeležbo.

V prihodnjih dveh letih nameravajo v črnomaljski občini investirati v gospodarstvo 80,3 milijona dinarjev. Črnomaljska podružnica Ljubljanske banke bo iz svojih sredstev in iz sredstev centrale, namenjenih za manj razvita območja, prispevala za investicije 40,9 milijona dinarjev, še 11,9 milijona pa bo banka prispevala za stalna obratna sredstva po končani investiciji. Okrog 12 milijonov dinarjev nameravajo vložiti do konca 1975 leta v negospodarske investicije; od tega naj bi banka prispevala polovico denarja.

Če prištetemo k temu še neizpolnjeno vlaganje v Belt iz sredstev, namenjenih v letošnjem letu, ta denar pa naj bi bil izkoriščen v prihodnjem letu, se vsota investicij dvigne na 113,5 milijona dinarjev. Belt naj

bi dobil 21,2 milijona dinarjev za osnovna sredstva in 26,7 milijona za stalna obratna sredstva. Pri vseh vlaganjih naj bi sodelovala banka s 67 milijoni dinarji za osnovna sredstva in s 37,6 milijoni za stalna obratna sredstva. „Iskra“ iz Semiča naj bi nadaljevala modernizacijo proizvodnje in za to porabila 25 milijonov, črnomaljska kmetijska zadruga namerava vložiti v modernizacijo proizvodnje v „Beisadu“ in gradnjo poslovne stav-

be 6,5 milijona dinarjev. „Begradi“ bo nadaljeval gradnjo lastnih proizvodno-skladišnih objektov in kupil potrebno opremo; za vse skupaj bo porabil 3,4 milijona dinarjev. „IMV“ namerava investirati v novo proizvodno halo 32,5 milijona, „Kovinar“ 1,6, „Beti“ pa 7,2 milijona. Med negospodarskimi vlaganji naj omenimo le načrtovanje gradnje novega zdravstvenega doma v Črnomlju in razširitev trgovine Emona-Market. Razen tega pričakuje banka še prošnjo za kredit za gradnjo nove pekarnice.

Vsi investitorji morajo čim hitreje pripraviti investicijsko dokumentacijo, predvsem investicijske programe in načrte, ter denar, potreben za lastno udeležbo.

JANKO STARIHA

Mnogo želja in zahtev

Srednjeročni razvojni program črnomaljske občine dopolnjen - Nove želje in zahteve

Občani črnomaljske občine so, ko so razpravljali o osnutkih nove republiške in zvezne ustave, spregovorili tudi o srednjeročnem programu razvoja občine. Program so dopolnili z vrsto novih predlogov in zahtev, ki so sicer upravičene, če pa bodo tudi uresničene, bo odvisno predvsem od denarnih zmogljivosti občinske blagajne, pa tudi od njihovega prispevka.

Prebivalci Poljanske doline so menili, da bi bilo treba dolino povezati z boljšo cesto. Zato so predlagali, naj v srednjeročni razvojni program vpišejo tudi cesto Veliki ovinek - Vrhogora. Z gradnjo kakšnega obrata naj bi rešili tudi vprašanje zaposlitve moške delovne sile, v Poljanski dolini. V Zagorčacu bi radi pomoč občine pri asfaltiranju ceste skozi vas. Prebivalci so že doslej sami zbrali 10.000 dinarjev. Občani Burtoraja pa so predlagali, naj v programu upošteva gradnjo vodovoda v njihovi vasi.

Nekateri so menili, da bi moral program upoštevati stroške za pripravo del pri modernizaciji obkoljske ceste, Črnomalčani pa so

predlagali gradnjo otroških igrišč v mestu, ureditev Kolodvorske ulice, javnih stranišč v centru ter ureditev veterinarske postaje.

Viničani so predlagali, naj v srednjeročni razvojni program napišejo in program naj potem upošteva stroške za gradnjo otroškega vrta za 60; in ne za 50 otrok; namesto osmih razrednih učilnic pa naj bi pri šoli zgradili sedem kabinetnih učilnic in telovadnico. Na Vinici naj bi posloval stalno tudi zdravnik splošne prakse, v kraju pa naj bi zgradili še nov hotel.

B. P.

Zakaj čakajo?

Viator in banka v Črnomlju sta svetli izjemi. Drugi pa kar čakajo. Na kaj, si verjetno še sami ne znajo razložiti. Dolenjka, IMV in Beti, ki imajo v občini dislocirane obrate, ter matične delovne organizacije v občini še niso storile nič ali zelo malo, da bi zadostile delavskim ustavnim dopolnilom. Nekateri, ki so hoteli tem dopolnilom vsaj formalno ustreči, pa zasluzijo grajo. Izognili ali vsaj skušali so se izogniti vsebinskim spremembam, ki jih dopolnila prinašajo.

Dva poglobitvena vzloga sta za prepočasno uveljavljanje dopolnil v občini. Odkriti in prikriti odpori vodilnih tehnokratskih sil, ki hočejo najvažnejše, delitev ustvarjenega dohodka, obdržati v svojih rokah, ter slaba razredna zavest delavcev, ki zato včasih brezglavo sledijo besedam tehnokratov. Preslabo so izkoriščene tudi intelektualne zmogljivosti posameznikov v podjetjih in ustanovah, manjka pa seveda strokovnjakov, ki bi bili razredno jasno opredeljeni.

Takemu stanju bo treba narediti konec. Žalostno bo, če bo morala posredovati občinska skupščina (in v začetku prihodnjega leta bo morala), povsod tam, kjer dopolnil ne bodo mogli spraviti v življenje po samoupravni poti.

B. PODOBNIK

SO HOTELI GOLJUFATI?

Uslužbenci črnomaljske davčne uprave trdijo, da dohodkov ne skrivajo le obrtniki, pač pa tudi drugi občani. Za take trditve imajo seveda tudi dokaze. Trdne!

Kar 117 občanov, ki so imeli opraviti pri prometu z nepremičninami, je najbrž skušalo utajiti kak dinar. Ali pa več. Skupaj so prijavili od tega prometa za 276.000 dinarjev davčne osnove. Člani cenilne komisije pa so, ko so zbrali potrebne dokaze, dvignili to osnovo na 544 tisočakov, torej skoraj za 100 odstotkov. Ocenilna komisija nihče od prizadetih občanov ni upogovarjal. Torej so skušali goljufati, uspelo pa jim ni. In vse manjkrat jim bo.

STREHA ZA UČENCE?

Skoraj tri četrtine črnomaljskih učencev se vozi v šolo. Kljub temu čakajo na postajališčih v dežju, mrazu, vetru in da pri tem hodijo tudi po cestišču, kar je nevarno, se naselej še nihče ni spomnil na gradnjo pokritih provizoričnih postajališč. Teh bi se seveda lahko posluževali tudi drugi.

ČRNMALJSKI DROBIR

PRIZNANJA — V letošnjem šolskem letu deluje na viniški osnovni šoli 14 krožkov, v njih pa sodelujejo skoraj vsi učenci. Delovanje krožkov tudi letos zelo uspešno, saj so rožkarji prešli v tem šolskem letu v 4 republiška, 2 medobčinski in 6 občinskih priznanj.

NOVA SKUPNOST — Črnomaljska občinska skupščina pripravlja osnutek družbenega dogovora za ustanovitev kmetijske zemljiške skupnosti. Ustanovili naj bi jo v novembru, združevala pa bo vse interese za promet s kmetijskimi zemljišči.

MASTI NI — Črnomaljske gospodinjice se že dalj časa hudo jezijo nad trgovci, ki še vedno niso založili svojih skladišč s svinjsko mastjo. Gospodinjice pravijo, da je pečenje na olju menda sicer zdravo, da pa so jedila okusnejša na masti.

Črnomaljski poročevalec

Angela Pahulje

Angelca Oražem

Jože Marolt

Janez Vintar

Jože Turk

Franc Modic

Jože Žitnik

Ludvik Kovačič

MED KMETI, KI LETOS PREUSMERJAJO KMETIJE

Včasih je kmet sejal, medved pa žel

Zdaj manj njiv, pa več pašnikov in živine - Majhen kmet danes nič ne pomeni - Sodobna kmetija potrebuje tudi več vode in električno napetost - »Rad imam zemljo in je ne morem zapustiti«. - Včasih sem le enkrat kosil, zdaj dobro pogojim pa dvakrat kosim in trikrat pasem

V ribniški občini uspešno preusmerjajo zasebne kmetije v pašno-košno proizvodnjo. Letos so spet preusmerili 9 kmetij. Pred kratkim smo obiskali te kmetije in vprašali kmete, s kakšnimi sredstvi za proizvodnjo (zemljišče, stroji, živina, hlevi) razpolagajo, zakaj so se odločili za tak način kmetovanja in kako sodelujejo s kmetijsko zadrugo, oziroma službo za pospeševanje, pa tudi, kako sodelujejo s sosedi oziroma kaj menijo sosedje o preusmerjanju kmetij.

ANGELA PAHULJE iz Rakitnice 9 (moža Janeza ni bilo doma) „Kmetijo preusmerjamo, ker se po starem ne da več. Od tega pričakujemo korist. Začetek je težak, a smo prepričani, da bo šlo. Letos smo uredili hlev za 11 govedi, v starem hlevu pa imamo še 8 pitancev. Ko bomo pitance prodali, bomo lažje kupili mehanizacijo, kot stroj za molžo, kosilnico BCS, obračalnik in puhalnik. Zaradi gnojenja bo namreč sena več in ga ne bomo mogli pospraviti ročno.“

ANGELCA ORAŽEM iz Prigorice 20 (mož Stane je bil v službi): „Kupili smo traktor, nakladalno prikolico in traktorski obračalnik. Pripravili pa smo tudi že vse za gradnjo novega hleva za 20 molznic. Za delo sva le dva in misliva, da nama bo šlo potem delo lažje od rok. Zemljo bomo bolje izkoristili. Nekaj njiv bova opustila oziroma spremenila v travnike. Načrt za čredinski pašnik že imava, čeprav je zemlja razdrobljena. V vasi se še ne dogovarjamo o zlozbi zemljišč. Ko bo več ljudi

mislili podobno, bo lažje.“

JOŽE MAROLT, Dolnje Podpoljane 3: „V hlevu, ki je star, imamo 6 krav, telice, dva bika, 5 telet in konja. Pašnik meri 2,5 ha, prihodnje leto pa ga bomo razširili še za hektar. Če bo zdravje in denar, bomo prihodnje leto zgradili hlev za 26 glav živine. Imamo traktor, prikolico za prevoz, obračalnik, kosilnico, plug in puhalnik. Zdjaj oddamo povprečno po 30 l mleka na dan. Majhen kmet danes ni nič. Če je malo živine, ni dohodka, ker nimaš kaj prodati. Zato moraš dobro pripraviti na kmetiji ali pa moraš v službo. V rejo živine oziroma mlečno proizvodnjo se preusmerjam zato, ker mi koruzo in pšenico uniči divjad. Je že bolje pasti živino. V vas moramo napeljati tudi vodovod, saj brez vode ne more biti večje kmetije.“

JANEZ VINTAR iz Vintarjev 1: „Imam 6 krav, 5 telic in 4 teleta. Hlev je star, a dober. Le preuredil ga bom in povečal, da bo za 26 glav živine. Čredinski pašnik meri 5,94 ha. Od mehanizacije imam kosilnico, obračalnik, sušilno napravo za seno in molzni stroj, kasneje pa bom kupil še traktor in nakladalno prikolico. Z uporabo umetnih gnojil se je pridelak sena zvečal, da lahko zdaj redim 15 glav živine, pred tremi leti pa sem le 6 ali 7 glav. S pospeševalcem inž. Andrejem Miheličem sem zadovoljen. Če v Ribnici njega ne dobim, potem nič ne odpravim. Težava pa je pri nas zaradi slabe napetosti elektrike, kar onemogoča uporabo kmetijskih strojev, na primer molznega stroja in drugih.“

PRIŠLI BODO ČASI, KO BOMO ZEMLJIŠČA ZLOŽILI

JOŽE TURK iz Črnca 5: „Imam 4 krave, 2 telice in 3 plemenske telice, od mehanizacije pa kosilnico in traktorski obračalnik. Še letos bom dobil traktor, nato pa tudi nakladalno prikolico. Za pašno-košno sistem sem se odločil, ker se je bilo treba odločiti: ali bom kmet ali pa v službo. Rad imam zemljo in je ne morem pustiti. Hlev imam slab, a bom zgradil novega verjetno šele leta 1975, za 20 glav živine. Zdjaj pa moram z rejo živine zaslužiti čimveč za vsa nova vlaganja. Pašnike uporabljam zaradi gnojenja povprečno po 5-krat na leto, medtem ko sem jih včasih le enkrat. Tako sem prej le enkrat kosil, zdaj pa dvakrat kosim in trikrat pasem.“

FRANC MODIC, Sv. Gregor 10: „V popravljenem hlevu za 10 glav

živine imam zdaj 4 krave, telice in 3 bika in konja. Od mehanizacije imam kosilnico, zdaj dobim traktor, kasneje pa še obračalnik in nakladalno prikolico; verjetno pa bo prej potrebna še sušilna naprava. („Jaz pa komaj čakam traktor.“ je vmes posegla žena.) Zaradi divjadi se tu ne splača saditi koruzo ali sejati kakršnokoli žito. Medved je namreč bolj zaščiten, kot smo ljudje. Mi smo vse leto delali, jeseni je pa medved prišel po svoje. Zato sem se odločil za preusmeritev kmetovanja. Jesenska paša je največ vredna. Za služka še ni, ker sem komaj začel. Bolje bo, ko se bo vse vpeljalo. Posojila pa bi morali dati na 10, in ne na 5 let.“

JOŽE ŽITNIK, Junče 4: „Imam 2 kravi, 3 telice, bikca, tele in konja, v paši pa še 3 plemenske telice; od mehanizacije obračalnik, kosilnico in puhalnik. Hlev je star, v njem je prostora za 10 do 12 glav živine. Rad bi redil sebi, ne drugim. Živina se pridno pase. Samo v tleh je. Nisem takrat verjel, da se bo tako pasla, in sem se branil, da bi redil telice zase. Še za v pašo so mi jih komaj vsilili. To sem ga polomil! Ves srečen sem, da pasem. Se ponovi se mi sanja o tem. Branil sem se preusmeritve kmetije. Rekel sem, da bo živina poleti vse popasla, pozimi jo bom moral pa z žaganjem krmiti. Potem sem dobro pogojil. Paša je dobra pa še za 20 glav živine krme sem spravil. Tudi sosedu Maroltu je naša živina všeč. Zdjaj bom šel v Sodražico pogledat, kako je tisti postavil silos, da bi ga še sam. Pa še sin bo zdaj lahko doma delal. Kaj bi se tam pri gozdarjih po grmovju matral!“

LUDVIK KOVAČIČ, Jurjevica 13, ima 4 krave, 4 telice, 3 pitance, traktor, nakladalno prikolico, obračalnik in molzni stroj: „Njiv bomo imeli manj, ker ni ljudi za delo, in vedno bolj uveljavljali pašno-košni sistem. Tako bo manj dela. Težava pa je, ker ni vsa zemlja v enem kosu. Prišli bodo časi, ko bomo zemljišča zložili. Če imajo zemljo skupaj, je tudi obdelava in mehanizacija cenejša. Na majhni parceli se traktor s prikolico še obrniti ne more, ne da bi peljal po sosedovem. Telice redim, da bi prišel do krav. Potem bomo gradili nov hlev. Vendar mislim, da je mleko prepečen.“

MARIJE SILČ iz Jurjevica pa nismo dobili doma, zato njena izjava v tej anketi manjka.

J. PRIMC

NOVI RAZGLEDI

Pred kratkim je izšla 8. letošnja številka „Donitovih razgledov“, glasila DONITA iz Medvoda, ki ima obrat tudi v Sodražici. Ta časopis je tehnično eno najbolje urejenih tovarniških glasil. Tudi vsebina je razmeroma zanimiva in novinarsko napisana, žal pa v tej številki ni nobenega sestavka iz sodražkega obrata. Je pa zato več takih, ki se tičejo vsega podjetja.

NE LE IZKORIŠČATI!

Lastniki peskokopov nimajo pravega odnosa do občinske skupščine, krajevne skupnosti in občanov, tako je bilo ugotovljeno na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. Tovarnjaki, ki vozijo pesek, uničujejo ceste, poti, pa tudi posameznim hišam oziroma občanom delajo škodo. Nekateri lastniki peskokopa nočejo sporazumno prispevati za ureditev teh zadev, zato bodo potrebni drugi ukrepi.

SLABA UDELEŽBA

„Preprečiti je treba slabo udeležbo na sejah svetov in komisij občinske skupščine Ribnica!“ je zahteval odbornik Franc Trdan. Člane teh organov je treba opozoriti, naj se zavedajo svojih dolžnosti ali pa naj odstopijo, če dolžnosti ne morejo dobro opravljati. Zadnje seje sveta za družbeni plan in finance so se namreč udeležili le trije člani od 13, kolikor jih svet šteje.

Premagan strah pred novim

Lani v ribniški občini preusmerili 7 kmetij, letos 9, prihodnje leto pa 12

V ribniški občini so leta 1967 preusmerili prvo kmetijo, last Jožeta Riglerja iz Praproče 9, nato pa vsako leto do 1970 po eno. Zatem je delo do lani, ko so spet preusmerili 7 kmetij, zastalo. Letos so jih preusmerili 9, da znaša zdaj število teh kmetij 19. Za prihodnje leto se je prijavilo za preusmeritev kmetij že 12 novih kmetov.

Doslej je bila glavna težava pri preusmerjanju nezaupanje kmetov, njihov strah pred novim, medtem ko je bilo denarja za posojila kmetom dovolj. Pri nadaljnjem preusmerjanju pa bo denar že lahko ovira. Doslej je bilo za preusmerjanje danih za 1.285.000 din posojil (od tega 440.000 din KZ, 100.000 din ZKGP, ostalo pa banka).

Inž. Andrej Mihelič: „Pogoj za uspeh je, da si kmet in strokovnjak zaupata ter da so računski, medsebojni odnosi pa človeški.“ (Foto: J. Primc)

„Največ kmetij smo preusmerili v Slemenih, razveseljivo pa je, da se je preusmerjanje začelo tudi v dolini. Cilj naše službe je, da bo v vsaki vasi ena sodobna kmetija.“ je poudaril vodja pospeševalne službe pri KZ Ribnica inž. Andrej Mihelič in nadaljeval:

„Živnoroje pospešujemo zato, ker za druge kmetijske dejavnosti v občini ni možnosti. Razen tega je v občini že nad 60 let stara tradicija reje plemenske živine. Vendar je bila doslej naša plemenska živina vzgojena v glavnem v hlevih. Bolje zanjo pa je, če se giblje na svežem zraku, saj je potem proizvodnja večja, pa tudi porodi so lažji. Zato je pašno-košni sistem še posebno priporočljiv. Na naših preusmerjenih kmetijah redimo predvsem mlečne in plemenske živali. Dobra prireja mleka in mesa je možna zato, ker pašnike s primernim gnojenjem bolje izkoristimo.“

Vendar bi morali v pospeševalno kmetijsko službo vključiti tudi gozdarsko službo. Brez gozda ni kmeta. V stiski se je kmet vedno zatekal h gozdu. Pri preusmerjanju kmetij bi moral v bodoče sodelovati razen kmetijskega še gozdarski strokovnjak. Zdjaj namreč take stiske (ogonj, nesreče) niso več tako pogoste, zato bi kmet lahko uporabil gozd za pomoč pri preusmerjanju kmetije.

Za uspešno napredno kmetovanje so potrebni dobri, človeški odnosi med kmeti in strokovno kmetijsko službo oziroma zadrugo. Zaupati morata drug drugemu in med preusmerjanjem kmetije tesno sodelovati.“

Na vrsti so statuti

Družbeno delo v čast, ne pa v breme - Zdomci nimajo le pravice, ampak tudi dolžnosti

Javna razprava o osnutkih zvezne in republiške ustave po krajevnih skupnostih v ribniški občini je sicer že zaključena, vendar zadnja beseda o vsem le še ni bila izrečena.

Razprave so bile doslej predvsem v večjih središčih, Ribnici, Dolenji vasi, Sodražici in Loškem potoku, za širše politične aktivne in tudi za vse občane. Doslej je bilo nekaj razgovorov tudi že v nekaterih delovnih organizacijah, še več pa jih bo v naslednjem obdobju.

Značilno za vse dosedanje razgovore o ustavnih besedilih je, da občani v glavnem sprejemajo osnutke, glede katerih nimajo bistvenih pripomb. Živahnije razprave so bile vedno tedaj, ko se je tolmačenje približalo problematiki občine in krajevne skupnosti oz. delovne organizacije. Novi ustavni dokumenti so pač nujnost naglo se razvijajoče družbe, ki mora osnovno zakonodajo stalno prilagajati dejanskemu stanju, stopnji svojega razvoja. Tako so bili osnutki povsod tudi sprejeti kot življenjski dokument današnjega in še bolj jutrišnjega dne.

VZDRŽEVANJE SPOMENIKOV

Skrb za vzdrževanje partizanskih spomenikov in obeležij je prešla tudi na krajevne skupnosti. Iz občinskih sredstev je bilo dodeljeno štirim območnim krajevnim skupnostim v ribniški občini za te namene 10.000 din. Obnavljanje in vzdrževanje spomenikov bo potekalo s sodelovanjem vseh krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij ZB.

-1-

»Smo 50 let za Švico«

»Naj mladi izpelje, kar meni ni uspelo«

Anton Marolt je star 84 let, a sodobno misli. Ze pred prvo svetovno vojno je delal v zlatih jamah v Ameriki (Colorado), med prvo svetovno vojno pa je videl v Švici take kmetije, kakor jih pri nas šele danes ustanovljamo. (Foto: J. Primc)

Anton Marolt je star 84 let, a sodobno misli. Ze pred prvo svetovno vojno je delal v zlatih jamah v Ameriki (Colorado), med prvo svetovno vojno pa je videl v Švici take kmetije, kakor jih pri nas šele danes ustanovljamo. (Foto: J. Primc)

Vidite, zato ne branim mlademu, ki se je odločil, da bo kmetijo preusmeril. Če nisem jaz uspel, naj vsaj on... Ja, veste, dve leti sem bil v Švici v kantonu Aargau...“

Anton Marolt je star 84 let, a sodobno misli. Ze pred prvo svetovno vojno je delal v zlatih jamah v Ameriki (Colorado), med prvo svetovno vojno pa je videl v Švici take kmetije, kakor jih pri nas šele danes ustanovljamo. (Foto: J. Primc)

Ludvik Kovačič iz Jurjevica se pogovarja z inž. Andrejem Miheličem o svojih načrtih za nadaljnje preusmerjanje svoje kmetije v pašno-košno sistem. Kmetije, ki smo jih obiskali, so pohvalili pomoč pri preusmerjanju kmetij, še posebej pa inž. Miheliča. (Foto: J. Primc)

PROSTA DELOVNA MESTA!

PODJETJE ZA PTT PROMET
LJUBLJANA

TOZD Poštnoprometni center
Ljubljana, Trg OF 5

ZAPOSILI:

1. ABSOLVENTE SREDNJIH ŠOL ZA DELO V ZBIRNEM CENTRU,
2. DELAVCE ZA IZMENJAVO SKLEPOV IN PAKETOV,
3. VEČ MANIPULANTOV NA POŠTI ZA DELO V IZME- NIČNO CARINSKI SLUŽBI.

POGOJI:

Pod točko 1: končana srednja šola

Pod točko 2 in 3: da je kandidat zdrav in fizično sposoben za težja dela.

Prednost imajo kandidati s končano osemletko.

Kandidati se sprejemajo s polnim delovnim časom in za nedoločen čas. Poskusno delo traja tri mesece. Samski delavci imajo možnost bivanja v prehodnem ptt domu, vsi sprejeti pa imajo možnost prehrane v ptt okrepčevalnici. Interesenti naj se zglase osebno v kadrovske službi Poštnoprometnega centra v Ljubljani, Trg OF 5, v dopoldanskem času.

BVESTILO O DERATIZACIJI

(zastupljanju podgan in miši)
V OBČINI NOVO MESTO

Po odloku o splošni deratizaciji v večjih naseljih občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske 4/64 in Skupščinski Dolenjski list 7/70) bo Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto opravil OBVEZNO DERATIZACIJO (nastavljanje zastupljenih vab) na območju naselij ŽUŽEMBERK, STRAŽA, DOLENJSKE TOPLICE IN ŠENTJERNEJ V DNEH OD 5. - 9. NOVEMBRA 1973. NA OBMOČJU NOVEGA MESTA PA V DNEH OD 12. NOVEMBRA DO 7. DECEMBRA 1973.

Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnih mestih v krajih, kjer bomo opravljali deratizacijo.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
VARSTVO NOVO MESTO,
Mej vrti 5, tel. 21-253

VAŠ
PRAVI
KORAK
JE
KORAK
DO

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

in poslovnih enot v Krškem,
Metliki, Novem mestu,
Trebnjem in na Mirni

- KJER ZBIRAJO HRANILNE VLOGE IN JIH OBRE- STUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
 - VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČA- NOV
 - OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
 - DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
 - ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KRE- DITE
 - OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE
- ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO VAŠA BANKA.

„NOVOTEKS“

Tekstilna tovarna
Novo mesto
Foersterjeva 10

Razpisuje
za dne 5. 11. 1973 ob 12.00

JAVNO IN USTNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Tovorni avto TAM 2000, 1965, nevozen 8.500,00 din
2. Kombi IMV 1000, 1969, nevozen 7.000,00 din
3. Stružnica ADA-US51, stružna dolžina 1500 mm 21.000,00 din
4. Stružnica FICHER, stružna dolžina 1500 mm 7.000,00 din

Omenjena osnovna sredstva si lahko ogledate vsak delovni dan od 8. - 12. ure na sedežu podjetja, Novo mesto, Foersterjeva 10. Pravico do sodelovanja imajo družbene organizacije in zasebniki, ki bodo plačali polog v višini 10 % za vsako osnovno sredstvo. Polog vplačajte na dan licitacije od 11. - 12. ure v blagajni podjetja. Licitacija bo v poslovnih prostorih Novoteksa, Foersterjeva 10, Novo mesto.

PROSTA DELOVNA MESTA

Komisija za delovna razmerja
pri ISKRI - IEZE Ljubljana,
TOZD keramični kondenzatorji
Žužemberk

OBJAVLJA
naslednja prosta delovna mesta:

1. KVALIFICIRAN STRUGAR
2 delovni mesti
2. KVALIFICIRAN REZKALEC
2 delovni mesti
3. KVALIFICIRAN ORODJAR
1 delovno mesto.

Za vsa delovna mesta je zaželena praksa.

Pismene prijave pošljite komisiji za delovna razmerja pri ISKRI - IEZE Ljubljana, TOZD keramični kondenzatorji Žužemberk, v 15 dneh po objavi. Nastop službe je možen takoj.

OSNOVNA ŠOLA GRM NOVO MESTO

„Osnovna šola Grm, Novo mesto, Trdinova 7, razglašala 2 prosti delovni mesti KV kuharic. Zaželena vsaj enoletna praksa. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Oglasite se v dopoldanskem času.“

Svet osnovne šole Grm

OBIŠČITE BLAGOVNICO V NOVEM MESTU!

Veljka izbira sobnega pohištva, tekstila, porcelana, stekla, strojev za gospodinjstvo in ostalega blaga.

Znova prodajamo izdelke GORENJA na potrošniški kredit!

Splošna vodna skupnost Dolenjske
Novo mesto

prodaja

2 KOM LITOŽELEZNE KOPALNE KADI SKUPNO S PEČMI NA TRDO GORIVO ZA OGREVANJE VODE.

Kopalne kadi in peči so v zelo dobrem stanju. Prodaja bo v soboto, dne 3. novembra 1973 od 9. - 12. ure v prostorih uprave v Novem mestu, Trdinova ulica 23.

Ljubljanska banka

IŠČEMO NOVE SODELAVCE!

Kadrovska komisija pri delovni skupnosti Ljubljanske banke - podružnica Črnomelj vabi k sodelovanju nove sodelavce, zato

objavlja

1. DELOVNO MESTO NIŽJEGA KREDITNEGA REFERENTA
2. DELOVNO MESTO VIŠJEGA LIKVIDATORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti dokončano srednjo šolo. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati s končano srednjo ekonomsko šolo in kandidati z znanjem strojnega knjiženja.

Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po tej objavi na naslov:

LJUBLJANSKA BANKA, podružnica Črnomelj, Črnomelj, Trg svobode 2, kjer lahko dobe tudi dodatne informacije o delovnih pogojih.

PROSTO DELOVNO MESTO!

KOLINSKA TOVARNA HRANIL, LJUBLJANA,
TOZD tovarna za predelavo krompirja,
MIRNA

zaposli

KEMIJSKEGA TEHNIKA - kontrolorja,
po možnosti moškega, z nekajletno prakso. Na razpolago lepo urejeno enosobno stanovanje (47 m²) v Mokronogu.

PROSTA DELOVNA MESTA!

VARNOŠT LJUBLJANA
IZPOSTAVI KOČEVJE IN NOVO MESTO

objavljata
prosta delovna mesta:

- 1.) NADZORNIKA PRI IZPOSTAVI KOČEVJE
- 2.) VEČ VRATARJEV-ČUVAJEV pri izpostavi Kočevje na območju Sodražice in Ribnice
- 3.) VEČ VRATARJEV-ČUVAJEV na območju Novega mesta.

Pogoji: Pod točko 1: srednja šolska izobrazba ter izpit A B kategorije.

Pod točko 2 in 3: osnovna šola.

Za vsa delovna mesta je predpisano poskusno delo, ki traja 90 dni. Osební dohodek po pravilniku o delitvi dohodka in OD.

Rok prijave je 15 dni po dnevu objave.

Pismene prijave sprejemata sveta izpostav v Kočevju, Trg zbora odposlancev 60/III, in v Novem mestu, Cesta herojev št. 8.

ne drobite jesenskih nakupov - opravite jih hkrati - na enem mestu - po nižjih cenah!
PRIHRANITE NAJMANJ 200N DIN Z DRUŽINSKIM NAKUPOM

od 1.10. do 30.11. pri

ona-on

je vizitka dobre modne prodajalne!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 1. novembra – Dan mrtvih
 Petek, 2. novembra – Dušana
 Sobota, 3. novembra – Viktorin
 Nedelja, 4. novembra – Karel
 Ponedeljek, 5. novembra – Sabina
 Torek, 6. novembra – Lenart
 Sreda, 7. novembra – Ernest
 Cetrtek, 8. novembra – Bogdan

KINIO

BREŠTANICA: 3. in 4. 11. ameriški barvni vojni film „Samomorski komandos“.
BREŽICE: 4. in 5. 11. italijansko-španski barvni film „Črni gusar“.
CRNOMELJ: 2. 11. zahodnonemški barvni film „Hura, sola gori“.
KRŠKO: 3. in 4. 11. francoski barvni film „Rdeči krog“.
KRŠKO: 3. in 4. 11. francoski barvni film „Rdeči krog“.
KRŠKO: 3. in 4. 11. francoski barvni film „Rdeči krog“.
KRŠKO: 3. in 4. 11. francoski barvni film „Rdeči krog“.

METLIKA: 1. 11. ameriški film „Heroji Ford Apača“.
 Od 2. do 4. 11. francoski barvni film „Obriši solze očka“.
 Od 2. do 4. 11. francoski barvni film „Kako skriti mričica“.
 7. in 8. 11. italijanski barvni film „Homo erotikus“.

MOKRONOG: 3. in 4. 11. ameriški barvni film „Ryanova hči“.
MIRNA: 3. in 4. 11. „Veselo letovanje“.

NOVO MESTO: Od 2. do 5. 11. angleški barvni film „James Bond 007“.
 6. in 7. 11. italijansko-jugoslovanski barvni film „Brante“.
 8. in 9. 11. sovjetski barvni film „Andrej Rubljev“ – **POTUJOČI**

KINO NOVO MESTO: Od 2. do 6. 11. italijanski barvni film „Agent 077 – krvava Mary“.

RIBNICA: 3. in 4. 11. francoski barvni film „Prvo izkustvo“.

SEVNICA: 3. in 4. 11. italijanski film „Diango proti Sartani“.
 7. 11. ameriški film „Joe... tudi to je Amerika“.

SENTJERNEJ: „Tri zlate kače“.
TREBNJE: 3. in 4. 11. jugoslovanski barvni vojni film „V gori raste zelen bor“.

PREKLICI

OPOZARJAM Ano Bon iz Rake, naj preneha z obrekovanjem naše družine, sicer bomo morali tudi zoper to sodno nastopiti. Ljudmila Bon.

STANE ROZMAN, Partizanska 23, Novo mesto, prepovedujem vožnjo z vsemi motornimi vozili po peš poti, ki pelje po moji parceli pod TBC bolnico. Pot bom zaprl in za morebitne posledice ne odgovarjam.

OBVESTILA

Nudim vam vse vrste rolet, zaluzije in platnene zavese ter opravljam vsa popravila iz te stroke. Cene solidne. Naročila sprejema Radi Bogo, Zabja vas 15, Novo mesto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Fani Luzar z Dolnje Stare vasi – Dušana, Vanja Miklič iz Mačkova – Viktorja, Marija Piškur z Velikega Gabra – Jožeta, Ljerka Mihelič iz Črnoljca – Bojana, Jožica Košak iz Ločne – Katjo, Vida Kostrevc iz Hrušice – Metko, Terezija Bratkovič z Gornjega Vrhopolja – Darinko, Jožica Darovic iz Hruševca – Matejo, Olga Colarič iz Gotne vasi – Dejana, Martina Picek iz Bršlina – Primoža, Milena Znidaršič z Jezera – Matjaža, Stanka Pavlič z Gornjega Vrhopolja – Ireno, Vida Lenarčič iz Pristave – Andrejo, Anica Krznar z Gaberske gore – Damjano, Antonija Povše z Uršnih sel – Andrejo, Jožica Penca iz Velikih Vodenic – Jožico, Marija Knez z Griča – deklico, Slavka Sintič z Oštra – dečka, Jožica Klobučar iz Šmihela – dečka, Slavica Pezdirc iz Primostka – deklico in Dragica Brodarič iz Črnoljca – dečka. – Cestitamo!

maliglas

SLUŽBO DOBI

ISČEMO z vsemi spremljajočimi težavami – Trenutno 90% proizvodnje za izvoz – V treh mesecih: stanovanje in vsa oskrba v hiši. Plača dobra. Marija Černe, Zakot 35, Brežice.

ISČEMO DEKLE ali mlajšo upokojenko za pomoč v gospodinjstvu. Hrana, stanovanje in vsa oskrba v hiši. Plača dobra. Marija Černe, Zakot 35, Brežice.

STANOVANJA

ODDAM samskim osebam dve opremljeni sobi s centralno kurjavo in souporabo kopalnice. Naslov v upravi lista (2774/73)

OGREVANO sobo za bivanje preko zime iše dijak ekonomske šole v Novem mestu. Božidar Debevč, Stražberg 34, 68296 Krmelj.

DIPL. INŽ. ISČE opremljeno in ogrevano sobo v Novem mestu. Ponudbe pod „Dober plačnik“ pošljite na upravo lista.

ODDAM SOBO samskemu moškemu v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2763/73).

Motorna vozila

PRODAM fiat 850, letnik 1966 po ugodni ceni. Frankovič, Mokronog 38.

PRODAM RABLJEN traktor Ferguson 35 v zelo dobrem stanju. Naslov v upravi lista (2775873)

PRODAM dobro ohranjen traktor Zetor 3511 (35 KM) s kabino. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto.

WARTBURG TURIST, letnik 1969, zamenjam za zastavo 750, letnik 1971-1972. Informacije dobite po telefonu 21-770.

PRODAM ZASTAVO 750, po generalni prevoženih 15.000 km, registrirano do junija 1974. Cena 5.000,00 din. Martin Malenšek, Štekljavec 1 a, Semič.

POCENI PRODAM opel rekord, letnik 1957, po generalni. Informacije na telefon 064-21-742 Covič.

PRODAM

PO 100 DINARJEV prodam mlade psičke, male pasme. Darja Grlic, Senovo 38/a.

PRODAM malo rabljen kabinet štedilnik na trdo gorivo. Prisojna pot 8, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dvodelno in kombinirano omaro. Turk, Kandijška 13, Novo mesto.

PRODAM TV SPREJEMNIK „Adriatic“ DL v brezhibnem stanju s stabilizatorjem in anteno ter fotoaparatom „Praktika“ s svetlomerom in daljinomerom. Cena ugodna. Naslov v upravi lista (2760/73).

KUPIM

NUJNO KUPIM manjšo hišo, eno ali dvosobno stanovanje, nadstropje hiše ali polovico hiše v Novem mestu ali bližnji okolici. Resne ponudbe pošljite na upravo lista

POSEST

PRODAM starejšo hišo, 4 km oddaljeno od Trebnjega. Dostop možen z avtomobilom. Naslov v upravi lista (2768/73).

RAZNO

NUJNO potrebujem garažo v Novem mestu. Dr. Terzić, telefon 22-124.

POROČNI PRSTANI! Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ODDAM mlin v najem. Drugo po dogovoru. Franc Hrovat, Ratež 1, Brusnice.

ZAHVALA

Ob nenadni in prerani izgubi našega dragega moža, ata, starega ata, brata, strica in svaka

IGNACIJA HRATARJA iz Poljan pri Mimi peči

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in darovali cvetje. Zahvaljujemo se kolektivom IMV iz Novega mesta in KOP Trebnje za podarjene vence. Posebna zahvala župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Rozalija, otroci Jože in Jelka z družinama, Jožica, Lojze, sestra in brat ter drugo sorodstvo

Vsem, ki ste spremili našega očeta in moža

JANEZA BARLETA iz Dobniča 8

na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, iskrena hvala. Posebna zahvala primariju dr. Veleni Zakrajškovi, gasilskemu društvu Dobniči, gospodaru Lojzetu Lazarju, Mercatorju ter župniku za obred.

Zalujoči: sorodniki

CESTITKE

DRAGI MICKI MARKOVIČ iz Gor. Polja vse najboljše za 75. rojstni dan, največ pa zdravja želiti svakinji Anica in Rezka.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Bojan Florjančič, Anton Breznik, Marija Smrekar, Slavka Čeh, Jožeta Kolenc, Marija Kralj, Jože Mežnar, Ivan Ašič, Janko Kotnik in Franc Brezovar, člani Novoteksa, Novo mesto; Ivan Vidic, član Pionirja, Novo mesto; Martin Erjavec, Alojz Novak, Milan Pavlič, Alojz Hren, Ivan Kalin, Jože Mramor, Anton Miklavčič in Lucijan Rojce, člani IMV, Novo mesto; Slavka Vidmar, Marija Potočar, Majda Glavan, Jakob Krstinc in Anton Vidmar, člani Novolesa, Straža; Stefka Ivanež, Jožeta Furman, Nada Krivec in Franc Sketa, člani Industrije obutve Novo mesto; Anton Sajevec in Anton Kučera, člana Krke – tovarne zdravil, Novo mesto; Alojz Mohar, član Ele, Novo mesto; Franc Avsec, član OMP Inštalater, Novo mesto; Marjan Kalin, član Roga, Novo mesto; Marjan Pureber, Tomislav Kocuvan, Jože Gregorčič, Zdravko Slak in Ciril Rebršek, člani UJV Novo mesto; Pavla Košir in Martina Bartolj, gospodinjici iz Dolnje Straže; Jože Kopina, član Novograda, Novo mesto; Vane Trpin, Anton Jurajevčič, Martin Lavrin, Anton Stezinar, Anton Šimec, Jože Kočevar, Darko Petric, Anton Pašič, Franc Pavličič, Anton Hutar, Alojz Križan, Drago Fašnik, Francka Štukelj, Anica Krašna, Tomaž Kočevar, Drago Šimenc, Mirko Maleševac, Alojz Sever, Dragica Povše, Anica Lah, Branko Pečjak, Marica Šipos, Zvone Vidmar, Marijeta Avsec, Marija Štefanič, Marica Vidovič, Marjetka Stipetič, Marija Bukovec, Angela Simčič, Martin Plut, Martin Kofalt, Alojz Kambič, Marjan Golobič.

Ineča, ki je mi bilo

Sreča me v življenju ni spremljala, ne v otroških letih in ne pozneje. To ni bilo nič čudnega. Če se človek rodi kot šesti otrok staršem, ki imajo le leseno hišico in poleg nje krpo zemlje, mu je že od rojstva usojeno, da bo suženj bogatejšim ljudem. Tako je bilo tudi z menoj. Ko sem bila stara devet let, mi je umrl oče. Mati ni mogla sama nasititi sesterih lačnih ust, na obleko in obutev še pomisliti ni smela. Trudila se je, kolikor so ji dopuščale moči, hodila na dmino, a svoji težki nalogi ni bila kos. Delati je morala le za kruh in mleko, ki ga je ob večerih prinašala nam otrokom domov.

Tako seveda ni moglo iti dalje. Čim starejši smo postajali, več smo potrebovali. Nekaj je bilo treba storiti in mati me je poslala služiti k bogatemu kmetu za pastirico. Pasla sem krave, a to ni bilo dovolj. Opravljati sem morala tudi težka poljska dela. Gospodar ni presojal otrokovih moči in delo, ki mi ga je nalagal, je bilo mnogo pretežno za deklico, kakršna sem bila jaz. In vendar sem vse potrpežljivo prenašala, saj sem imela večji kos kruha in vsak dan je bilo kosilo na mizi. Nekaj pa je, bolj kot težko delo, grenilo moje življenje. To je bila šola. Gospodar je menil, da je šola za revne otroke nepotrebna. Večkrat je dejal:

– Le zakaj bi „osebenjski“ otrok postaval v šoli? Važno je, da zna držati v roki motiko in kramp, več mu ni potrebno!

Prenekateri dan so mi tekale solze, ker sem morala na pašo namesto v šolo. Praznik je bil zame, če sem smela v šolo. Počivala sem, razveselila sem se ob svojih sošolcih in vsaj nekaj ur uživala delček otroške sreče. Oboževala sem svojo učiteljico in skrivaj sem si želela, da bi tudi jaz postala učiteljica, a to je ostala samo želja, ki se nikoli ni uresničila. V šoli sem bila med najboljšimi učenci, čeprav sem se učila le na paši. A razen mene se ni nihče veselil mojega spričevala, saj ga nihče niti pogledal ni. Kaj je takrat pomenila šola! Važno je bilo delo od zgodnjega jutra do poznega večera.

Odrasla sem šolskim klopem in odšla kot „dekla“ k drugemu gospodarju. Le dvoje sem imela na izbiro: delati najtežja dela ali vrniti se domov in spet stradati.

Življenje je sicer težko in neumljeno, pa vendar sem tudi jaz, osemnajstletno dekle, skrivaj sanjala o človeku, ki bi me rešil. In zgodilo se je. Srečala sem človeka svojih sanj. Srečna sem bila, kot še nikoli poprej. Vajena le grobih besed in nerazumevanja kar nisem mogla verjeti, da imam nekoga, ki me je imel rad, ki se je z menoj prijazno pogovarjal in ki je želel deliti z menoj dobro in slabo. Ta sreča pa je bila tako zelo kratka! Prišla je vojna in pogoltnila vse, kar je bilo kdaj lepega v mojem življenju, uničila je mojo srečo in ljubezen. Odšel je in ni se vrnil nikoli več.

Ostala sem razočarana in zagrenjena in nič več mi ni do življenja, ki me je tako grdo opeharilo.

OSMRTNICA
 Sporočamo, da je tragično preminil član našega kolektiva
LEOPOLD SLAK
 iz Drage št. 28 pri Šentrupertu
 Od njega smo se poslovili v nedeljo, 21. oktobra, na pokopališču v Šentrupertu.
 Kolektiv in sindikalna podružnica KOLINSKA, Ljubljana, TOZD Tovarna za predelavo krompirja, Mima na Dol.

ZAHVALA
 Ob smrti našega dobrega moža, očeta, tasta in starega očeta
JOŽETA KOVAČA
 logarja v pokouju iz Osilnice
 se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami. Posebno zahvalo izrekamo družbenopolitičnim organizacijam, sindikalnim organizacijam podjetij in šoli za podarjene vence. Hvala zdravniku, godbi, gospodaru za poslovljene besede, tov. Štimcu za veliko pomoč, vsem, ki so nam pismeno ali ustno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in ga spremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki ste mu v življenju storili kaj dobrega.
Zalujoči: žena Ida, hčerki Cvetka z možem in Marica z družino, sin Jože ter drugo sorodstvo

ZAHVALA
 Ob prerani in boleči izgubi dragega moža
FRANCIJA PAVŠA
 iz Dol. Toplice 26
 se najtopleje zahvaljujem osebu kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin v težki in neozdravljivi bolezni, kolektivu Gorjanci, hotel Metropol Novo mesto, kolektivu Zdravilišča Dol. Toplice, sodelavkam in kolektivu TDP Novolesa Straža, gospodaru, pevcom, godbi in SZDL Dol. Toplice, sosedom, sorodnikom, prijateljem, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Vsem ponovno iskrena hvala.
Zalujoči: žena Nada s sinom Milošem in drugo sorodstvo
 Dolenjske Toplice, dne 27. oktobra 1973

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST
 IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnemelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
 IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Zivič
 UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Branko Podobnik, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Železnik
 IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustreza druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9
 OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvođe iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)
 TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

TELEFON

Neki srednje odgovorni tovariš sprejema občane ob sredah in petkih od dveh do petih. Preden sem se napotil k njemu v zadevi, ki je bila zame važna, sem dolgo preudarjal, kateri čas bi izbral v tem razponu za obisk. Pridem prezgodaj - tovariš se v delu še ni razmajal, njegove misli se sučejo še okrog drugih stvari, pravljaj v ozračju domačih, ne pa uradnih zadev. Pridem prepozno - tovariš je že utrujen in raztresen, njegove misli spet ne plavajo tam, kjer bi bile potrebne.

Vsi vemo, da imata hladen in pregreto motor nizek koeficient koristnega učinka. Zato sem sklenil priti na sprejem k tovarišu ne zgodaj in ne pozno - v njegov kabinet sem stopil natanko o pol dvanajstih.

Tovariš je živahno govoril v telefonsko slušalko in mi z očmi pokazal na naslanjač. Telefonski pogovor je bil strogo uraden, tovariš je ošteval nekoga, da ga je polomil, in kar neprijetno mi je postalo, da sem to slišal. Kmalu pa je bil pogovor končan in tovariš se je oprostil, da me je pustil čakati, potem pa me je ljubezno vprašal, kakšno uslugo mi lahko stori.

"Hm, veste, stvar je v tem," sem začel, "da sem pred petimi ali šestimi meseci prejel obvestilo..."

Tedaj pa je zapel telefon, tovariš se je mučeniško nakremžil in rekel: "Oprostite, prosim," in vzdignil slušalko. Po njegovem glasu in odgovorih sem spoznal, da tokrat nekdo ošteva njega, in postalo mi je še bolj neprijetno, da poslušam ta pogovor. Zato sem se delal, ko da me stvar prav nič ne zanima, in s poudarjenim zanimanjem sem začel opazovati pisalni pribor iz plastične mase, barve zavrženega skisanega sadnega soka... Čez kakih deset minut je uradni hrup v telefonski slušalki utihnil, tovariš si je globoko oddahnil, odložil slušalko, nejevoljen potisnil telefon od sebe in se spremenil v posebej zanimanje.

"No?" je vprašal.

"Pred petimi meseci, morda pa jih je minilo že šest, sem prejel po pošti obvestilo, v katerem je bilo rečeno, da..."

Tedaj pa je spet zapel telefon, zataknilo se mi je in tovariš je ves potr spregovoril: "Moj bog, saj nimam miru, da bi se pomenil z vami!" In spet je vzdignil slušalko.

Pogovor je bil tako dolg, da je tovariš vmes rekel: "Nepotrebne podrobnosti," in položil slušalko na mizo, kjer je precej dolgo ležala in v njej je neprijetno hreščalo. Potem jo je spet pritisnil na uho, ko da je vse v redu, in rekel: "Da, da, seveda," in čez deset minut je bil pogovor končan.

Potem pa se mi ni več zatikalo. Komaj se je slušalka dotaknila vilic, sem začel s hitrostjo mitraljeza pojasnjevati svojo zadevo.

"Da, prejel sem obvestilo. Založba mi je sporočala, da je pogodba..." "Oprostite, kdaj ste prejeli obvestilo?"

"Pred pol leta. Založba mi je sporočala..."

"Ste prejeli obvestilo po pošti?"

"Da, po pošti. Založba me je obveščala, da..."

Toda spet je zapel telefon, kar sem pričakoval že vnaprej. Tokrat je trajal pogovor kakih dvajset minut in nič manj. O čem je tekel pogovor, nisem slišal, ker sem ves čas v mislih krajšal svoje pripovedovanje in ga usklajal s sedanjo moderno umetniško prozo brzogovornega sloga. Ko je tovariš odložil slušalko, sem rekel:

"Obvestilo. Pol leta. Pošta. Založba... Tedaj pa je spet zapel telefon. "Vrag vzemi vse to!" Tovariš je razprostrl roke, jeza mu je odsevala z obraza, ko je vzdignil slušalko.

Vtem ko je govoril, sem si zaman prizadeval najti odgovor na vprašanje, zakaj imajo občani, ki telefonirajo tovarišu, tako prednost pred občani, ki so prišli k njemu na ustni pomenek... Odgovora na to vprašanje sicer nisem našel, vendar pa sem sklenil izkoristiti svoje odkritje, in tiho sem odšel iz kabineta. Tovariš, zatopljen v telefonski pogovor, tega ni opazil.

V sosedni sobi sem prosil, naj mi dovolijo telefonirati, in ko sem dobil dovoljenje, sem zavrtel potrebne številke. Tovariš je seve spet govoril z nekom po telefonu. Telefoniral sem mu še enkrat. In še enkrat. Končno sem zaslišal njegov glas: "Želite, prosim?"

"No, vendarle!" sem rekel zdaj že počasneje. "Pred petimi ali šestimi meseci sem prejel po pošti obvestilo, v katerem mi je založba sporočala..." "Čakajte, čakajte," mi je posegel v besedo, "kdo pa ste?"

"Jaz."

"Od kod pa telefonirate?"

"Iz sosedne sobe."

"Zakaj ste pa odšli? Vstopite! Zdaj sem prost."

"Figo!" sem odgovoril. "Komaj bom odprl usta, pa bo že spet zapel telefon. Tako se mi pa tega ni treba bati."

"Hm, saj imate res prav," je pritrtil tovariš. "O čem vas je torej obveščala založba?"

In pametno, podrobno sva se pomenila. In tovariš je storil pravičen sklep. Potem sva odložila slušalki. Gredeč mimo njegovega kabineta, sem odprl vrata in rekel:

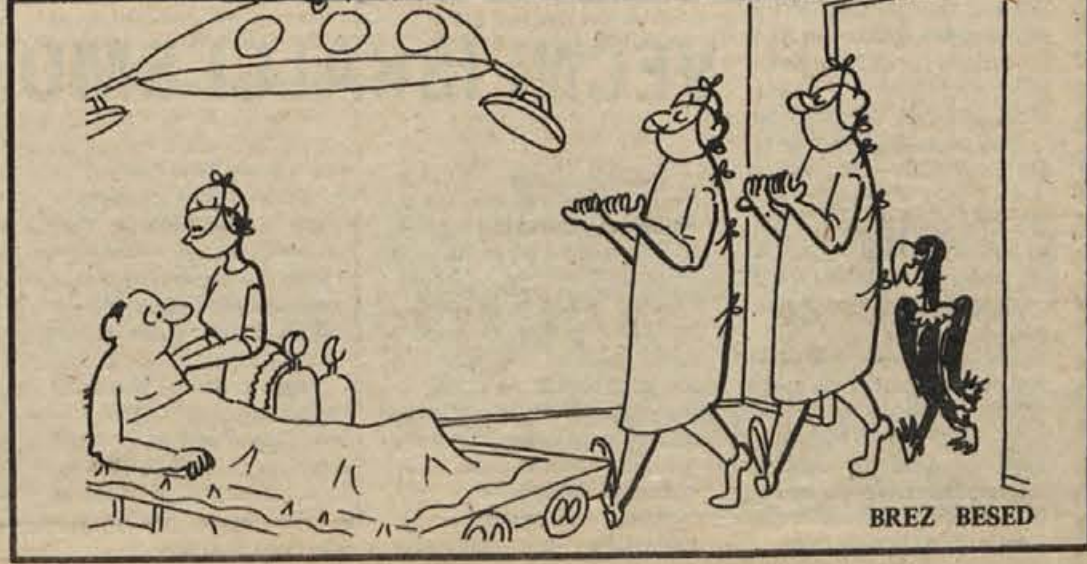
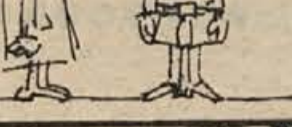
"Prav lepa hvala za tako operativno in pravilno..." "Tedaj pa je na njegovi mizi spet zapel telefon in brž sem priprl vrata."

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Branko Runtas se je posekal po levi roki, Marija Kranjčič si je na steklenici porzala levo koleno, Terezija Kežman je krava poškodovala levo nogo, Alojza Petana je podrl mopedist in mu poškodoval glavo, Ivan Cizelj je padel s kolesom in si poškodoval roki in trebuh, Anjo Hervol je krava udarila po levi nogi, Jaroslav Jakovič je padel po stopnicah in si poškodoval glavo, Branko Molan je stopil na jabolko, zdrsil in si zlomil desno nogo, Franc Bračadč je padel na prostoru za pranje avtomobilov in si poškodoval hrbet in glavo, Jože Blažič se je pri prometni nesreči poškodoval levo nogo in Neža Rihl, ki je padla z drevesa in si poškodovala rebra.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Ana Sintič, žena kmeta iz Gornje vasi, stara 65 let, Veronika Poček, upokojenka iz Brežic, stara 69 let, Stjepan Kovačič, kmet iz Podvrha, star 69 let, Mihael Kostrevec iz Globokega, delavec, star 50 let, in Marija Zitnik, upokojenka iz Krške vasi, stara 59 let

BREZ BESED

glasbenih šol. 10.15 Po Taliinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: Ekonomika in produktivnost dela na pragujskih kmetijah. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 priporočajo vam... 15.30 Glasbeni

intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Silva Stingla. 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Popevke in plesni ritmi.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 1. NOVEMBRA: 8.05 Jutranji divertimento. 9.35 "Jesenska pesem". 10.05 "Spomni-mo se..." 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.10 Lepe melodije z velikimi orkestri. 13.30 Florjan Laimiš: Posebna oddaja iz krajev NOB. 14.05 Iz opernega sveta. 16.00 Slovenske narodne in umetne pesmi. 17.05 "Iz teme k svetlobi..." 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Radijska igra - Juš Kozak - Mitja Mejak: "Georgesova maska". 22.15 Popevke in plesni ritmi.

gled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.50 D. Kladnič: Ciribu - I. del (Lj.) - 18.10 Obzornik (Lj.) - 18.25 Enciklopedija živali - barvni film (Lj.) - 18.55 Mozaik (Lj.) - 19.00 Mladi za mlade (Bg.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 S. Rozman: Študent Andrej in soba - barvna TV drama (Lj.) - 21.40 Po sledeh napredka (Lj.) - 22.30 Poročila (Lj.)

PETEK, 2. NOVEMBRA: 9.25 TV v šoli (Zg.) - 11.00 Angleščina (do 11.30) (Bg.) - 14.35 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 16.10 Angleščina - ponovitev (Bg.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.50 Veseli tobogan: Gornji Petrovci - I. del (Lj.) - 18.20 Obzornik (Lj.) - 18.35 Rekreacija: Sankanje (Lj.) - 18.45 Pet minut za boljši jezik: Trend in team (Lj.) - 18.55 Mozaik (Lj.) - 19.00 Kratak film in naš ekran (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 Ptičar iz Alcatraz - ameriški film (Lj.) - 22.45 Poročila (Lj.)

TOREK, 6. NOVEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg.) - 10.40 Nemščina (Zg.) - 11.00 TV v šoli (do 11.30) (Bg.) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 15.35 Nemščina - ponovitev (Zg.) - 16.10 TV v šoli - ponovitev (Bg.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.45 A. Behrends - Novak: Vohlaček in Puhica (Lj.) - 18.10 Obzornik (Lj.) - 18.25 Dixieland iz Prage (Lj.) - 18.55 Mozaik (Lj.) - 19.00 Solska TV - Množice in njeni wlementi (Lj.) - 19.20 Trgi in Arabska središča - barvna oddaja iz beogradske serije Mediteranska srečanja (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 21.35 H. Fallada: Sam med volkovi - vzhodno-nemška TV nadaljevanka (Lj.) - 22.35 Poročila (Lj.)

SOBOTA, 3. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski teatnik. 10.15 Glasbeni drobci od tu in tam. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Čez travnike in polja. 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Kitara in ritmu. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Andre Brasseur. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Majhni ansambli zabavne glasbe. 22.20 Oddaja za naše ljubitelje jazza.

SREDA, 7. NOVEMBRA: 8.20 TV v šoli (Zg.) - 11.00 TV v šoli (do 11.30) (Bg.) - 13.25 Nogomet Beograd: Dinamo (Tbilisi) prenos (Bg.) - 17.45 Otroci naše šole - serijski film (Lj.) - 18.05 Obzornik (Lj.) - 18.20 Od filma do filma (Lj.) - 18.40 Arhitektura in družba (Lj.) - 19.15 Mozaik (Lj.) - 19.20 Kaj hočemo: Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj.) - 19.45 Kozmetično ogledalo - barvna oddaja (Zg.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 Andrej Rubljov - II. del (Lj.) - 22.10 Poročila (Lj.) - 22.15 Nogomet Dinamo (Dresden): Bayern (Muenchen) (Lj.)

NEDELJA, 4. NOVEMBRA: 6.00-8.00 DOBRO JUTRO! 8.07 Radijska igra za otroke - Jean Charles-Lombard: "Civčiv in Zivžav". 9.05 Se pomnite, tovariši... 10.05 Koncert iz naših krajev. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci. 14.05-16.00 Nedeljsko športno popoldne. 16.00 Humoreska tega tedna - L. Pirandello - To pač ni resna stvar. 17.05 Nedeljska športna igra - France Puntar: "Športni dogodek". 9.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 8. NOVEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg.) - 10.30 Angleščina (Bg.) - 10.45 Nemščina (Bg.) - 11.00 Francoščina (do 11.30) (Bg.) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 15.40 Angleščina (do 15.55) (Bg.) - 16.00 Solska TV - Množice in njihovi elementi - ponovitev (Lj.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) - 17.40 Iz slovenske književnosti: A. T. Linhart: Matiček se ženi - III. oddaja (Lj.) - 18.05 Obzornik (Lj.) - 18.20 Mozaik (Lj.) - 18.25 Shane - serijski film (Lj.) - 19.15 Delavska TV tribuna (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cikcak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj.) - 20.40 Cetrkovi razgledi (Lj.) - 21.30 A. Ingolič: Mladost na stopnicah - barvna TV nadaljevanka (Lj.) - 22.05 Poročila (Lj.) -

PONEDELJEK, 5. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Pisana paleta lahke glasbe. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Erko Leskovec: Solidarnostni rispevki za izgradnjo biotehniške fakultete. 12.40 S tujimi pihalnimi odbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 Lahka glasba slovenskih avtorjev. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka. 20.00 Stereofonski operni koncert. 22.15 Na ljubitelje jazza.

NEDELJA, 4. NOVEMBRA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila. 10.45 Po domače. 11.00 Obiskali smo vzorno kmetijo. 11.15 Zabavna glasba z uganko. 11.40 Nedeljski intervju. 11.55 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

TOREK, 6. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Poslušamo jugoslovanske zborovske skladbe. 10.15 Odmevi z baletnih odrov. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Tone Kršinar: O cvetnem prahu in matičnem mlečku. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 priporočajo vam... 14.10 "Ali jih poznate". 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Concertni oder za domačine in goste. 18.15 Z orkestrom Boston ops. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmir epeta. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra - Miodrag Djurdjevič: "Junak našega časa". 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 7. NOVEMBRA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame, oglasi in obvestila. 16.30 Po domače. 16.45 Martin Česenj: Kotiček za šoferje. 16.55 Disko klub brez imena. 17.30 "Drobne misli za boljši vsakdan (v imenu človeka - v imenu nekega jutri). 17.40 Minute s popevkami. 18.00 Zaključek programa.

SREDA, 7. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Otroške gre. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Lovan: Skladiščne bolezni in kodljivci ter njihovo zatiranje. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Loto vrtljak". 18.15 S pop ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov jazza.

SOBOTA, 10. NOVEMBRA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. 16.15 5 minut za... 16.20 EPP - I. del. 16.30 Poročila. 16.35 EPP - II. del. 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek programa in napoved sporeda za nedeljo.

NEDELJA, 4. NOVEMBRA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila. 10.45 Po domače. 11.00 Obiskali smo vzorno kmetijo. 11.15 Zabavna glasba z uganko. 11.40 Nedeljski intervju. 11.55 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

TOREK, 6. NOVEMBRA: 16.00-16.10 Napoved programa in srečanje z Melitko Avsenak. 16.10-16.30 Poročila. Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici. 16.30-16.45 Tedenski športni komentar. 16.45-17.00 Obvestila, reklame in filmski pregled. 17.00-17.15 Iz življenja v JLA.

ČETRTEK, 8. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Karolina Drugović iz Spodnjega Starega grada - Martino, Dragica Golub iz Otoka - deklko, Miroslava Barkovič iz Brežic - dečka, Danica Stupar iz Kerestince - deklko, Barica Prosenik iz Jesenice - deklko, Jelka Petrovič iz Novih Dvorov - Silvio, Štefka Sinkovič iz Spodnjega Starega grada - Stefana, Ljubica Katanica iz Šipačkega trga - Mirjano, Irma Zorko iz Velikega Mraševega - deklko, Katica Jovanovič iz Samobora - Sladano, Albina Roštohar iz Velikega Dola - dečka, Lucija Rešetar iz Dabrave - dekl-

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 4. NOVEMBRA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila. 10.45 Po domače. 11.00 Obiskali smo vzorno kmetijo. 11.15 Zabavna glasba z uganko. 11.40 Nedeljski intervju. 11.55 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 1. NOVEMBRA: 16.00-16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30-16.45 Sobotno kramljanje. 16.45-17.00 Jugoton vam predstavlja. 17.00-17.30 Zapis z otvoritve ATC na Bizeljskem, Med

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Karolina Drugović iz Spodnjega Starega grada - Martino, Dragica Golub iz Otoka - deklko, Miroslava Barkovič iz Brežic - dečka, Danica Stupar iz Kerestince - deklko, Barica Prosenik iz Jesenice - deklko, Jelka Petrovič iz Novih Dvorov - Silvio, Štefka Sinkovič iz Spodnjega Starega grada - Stefana, Ljubica Katanica iz Šipačkega trga - Mirjano, Irma Zorko iz Velikega Mraševega - deklko, Katica Jovanovič iz Samobora - Sladano, Albina Roštohar iz Velikega Dola - dečka, Lucija Rešetar iz Dabrave - dekl-

V Bukošku pri Brežicah je do tal pogorelo 25 m dolgo in 9 m široko gospodarsko poslopje, do vrha polno sena in koruze

Pri Deržičevih v Bukošku pri Brežicah so 24. oktobra zvečer ličkali koruzo. Pomagat so prišli sosedje in sorodniki. „Mislim, da nas je bilo dvanajst.“ mi je naslednji dan omenil brat nesrečnega gospodarja, ki stanuje dve hiši stran. „Z ženo sva odšla domov pred drugimi in že trdno spala, ko so naju zbudili klici sosedovega dekleta, da gori.

Skočil sem pokonci, se napol oblekel, sedel na moped in se odpravil do gasilskega doma, kjer sem vključil sireno. Sem namreč poveljnik gasilskega društva v vasi. Domači gasilci so prišli na pomoč izredno hitro, še sirena je tulila. Takoj zatem so prispeli še gasilci društva Brežice - okolica, nato pa gasilci iz Brežic.

Domači še niso spali, ko je kake pol ure po polnoči izbruhnil ogenj. V kuhinji so kramljali s sosedji. Malo prej so nehali kužhati v poslopju, ki ga je tako nenadoma zajel ogenj. Kljub takojšnji pomoči sosedov in gasilcev je 25 metrov dolgo in 9 metrov široko gospodarsko poslopje pogorelo do tal, v njem pa sena za 28 glav živine, izkopač krompirja, vreden 1 milijon starih din in vsa koruza z dveh hektarov. V tem poslopju so imeli razen tega veliko kmečkega orodja, lesen voz, sani, tri kolesa itd.

Gorelo je, kot bi vse skupaj polil z bencinom. Tisto noč je pihal oster severovzhodnik in spravljal v nevarnost tudi hlev in leseno stanovanjsko hišo. Živino so odpeljali k sosedom na varno. Med gašenjem so spraznili tri vodnjake v vasi in porabili pet cistern vode, ki so jo pripeljali gasilci iz Brežic. Okoli druge ure zjutraj so v bližini razbili vodovodno cev in iz jaška sta črpali vodo dve motoriki. Do pol osmih zjutraj sta obe gasili brez prestanka, od pol osmih do pol dvanajstih pa samo žena. Dokončno je bil ogenj pre-

Tako so se upi kooperanta brežiske Agrarie čez noč spremenili v pepel. Zavarovalnica lesenega poslopja mu ne bo veliko prinesla, saj tudi ni bil visoko zavarovan. Gospodar in drugi domači so prepričani, da je bil ogenj podtakljen. „Kako bi se sicer lahko vžgalo poslopje na drugem koncu, daleč stran od kraja, kjer smo ličkali koruzo?“ se sprašuje Deržič v svojem obupu.

J. T.

Na pogorišču - ožgana koruza (Foto: J. Teppey)

Vedeti moraš, kaj hočeš

Letošnji oktobrski nagrajenec brežiške občine Ivan Živič sodi v krog tistih ljudi, ki resno pojmujejo družbene funkcije in se ne umikajo dolžnostim, pred katere jih te postavljajo.

Tovariš Živič je podpredsednik občinske skupščine v Brežicah od 1969. leta. Pred tem je delal kot predsednik občinskega sindikalnega sveta, kot sekretar in predsednik občinske konference SZDL.

Sam zase pravi, da mu ni vseeno, če uspe ali ne, če neko stvar izpelje ali ostane na pol poti. Zaradi tega se je z vso energijo posvetil gospodarskim problemom v domači občini, ki jo zastopa tudi kot poslanec v republiški skupščini.

V odgovoru na vprašanja o tem, kaj želi doseči, kaj ga spodbuja v njegovi zagnanosti, je Ivan Živič obudil vsebino programskih izhodišč občinske konference SZDL iz marca 1969. V predalu svoje pisalne mize hrani zdaj že orumenele liste, ki so tudi njegov delovni program.

„V njih je omenjeno, da je za skladen in vsestranski razvoj občine potreben dolgoročni načrt in od tod izvirajo moja prizadevanja za pravkar dokončan razvojni program Posavja ter aktivno sodelovanje pri oblikovanju srednjeročnega programa razvoja Slovenije. Tudi na druge naloge iz izhodišč SZDL nisem pozabil. Prepričan sem, da bomo odborniki ob koncu mandatne dobe lahko delali obračun brez slabe vesti.“

Veseli me, ker nisem nikoli verjel, da je pomanjka-

nje denarja edina ovira za hitrejši napredek gospodarstva v občini. Premalo je bilo zaupanja v lastne moči, premalo smo spodbujali podjetnost, odgovornost in poslov-

Zavedal sem se tudi, da se moramo bolj opreti na znanstvene ugotovitve. Delo na pamet je tvegano. Odborniki lahko učinkovito vplivamo na odločitve samo s strokovnimi utemeljitvami. Za vse to sem se zavzemal, ker smo odborniki sprejeli dolžnost, da bomo s svojim delom, predlogi in sklepi usmerjali skupščino k uresničevanju načel in vsebini programskih izhodišč.

Iz teh smo povzeli vrstni red dejavnosti, ki jih moramo prvenstveno razvijati. To so industrija in rudarstvo, kmetijstvo, trgovina, turizem, obrt, gozdarstvo in promet. Kolikor se je dalo, smo krepili lastne obrate in odpirali vrata tujim podjetjem. Nudili smo jim ugodnosti z brezplačnim prenosom zgradb in zemljišč v njihovo upravljanje ter sodelovali pri zagotovitvi finančnih sredstev in kadrov.

Najbolj sem zadovoljen, ko vidim, da se stvari dajo premakniti in da se s sodelovanjem delovnih organizacij veliko doseže. Vedeti moramo, kaj hočemo. Če je končni cilj jasen, potem ni težko prepričati ljudi. Prav tako človek ne sme nikoli obupati, vsak problem je rešljiv. En sam res ne more veliko, če pa si ustvariš zaupanje, potem je to že pol uspeha.“

JOŽICA TEPPEY

Stanko Deržič gan poldruge ure pozneje, ko so premetali še zadnje ostanke tlečega sena.

SREČA PRI TRČENJU Z VLAKOM

V ponedeljek, 22. oktobra, se je proti večeru Franc Šterbenec peljal z osebnim avtomobilom od Črnomlja proti Metliki. Pri Primostku je spregledal zapornico na železniškem prehodu: zlomil je zapornico in se ustavil šele na tiru. Tu je avtomobil zadel lokomotiva vlaka in ga odbila. Voznik je imel veliko srečo, saj se mu ni nič zgodilo. Na avtomobilu je bilo za 4000 dinarjev škode.

SALON POHIŠTVA

Salon stavbnega pohištva je pred kratkim odprlo podjetje INLES Ribnica v prostorih železniške postaje v Ribnici. „To je prvi salon stavbnega pohištva v Sloveniji,“ nam je zatržil direktor Vinko Sparovec. V njem so zastavljeni vsi proizvodi stavbnega pohištva, kar je za kupca zelo privlačno.

ČANJE: HUD SMRAD

Blizu Čanji v gozdu, okoli 20 metrov od njive in gozdne poti, že dalj časa leži mrtovina, ki močno smrdi. Nek sevniški lovec je ustrelil psa in ga pustil ležati kar tam. Prebivalci vasi se zgražajo nad takim ravnanjem. Če je lovec psa že ustrelil in mu odrezal rep, naj ga tudi zagrebe.

Odločilen »da« - na kredit

Kdor se poroči v Ljubljani, dobi darilni paket - Pet let dela poročnega servisa

Poročni servis, ki so ga ustanovili pred petimi leti pri ljubljanskem magistratu, je v teh dneh presenetil mlado poročence. Edini tovrstni servis v državi bo odslej vsakemu mlademu paru takrat, ko bosta bodoči ženin in nevesta prijavni službi odkrila dotlej samo njuno „skrivnost“, da se nameravata poročiti v Ljubljani, poklonil darilni paket, v katerem bosta našla stvari, s katerimi se bosta kasneje pogosto srečavala.

V darilnem paketu, ki ga zdaj dobita ženin in nevesta skupno, kmalu pa bosta dobila vsak svojega, so izdelki Saponie iz Osjeka, Kolinske iz Ljubljane, Induplatov iz Jarš, Slatine iz Radencev ter nemške firme Underberg. Poročni servis namerava zainteresirati za to akcijo še nekatera podjetja, ki naj bi v bodoče nagradila mlado poročence. Presenečenje mlado poročencev je zares popolno, vsaj če tako lahko sklepamo po izrazih na licih dveh parov mlado poročencev, ki sta se, kot prvi lastniki paketov, znašla v Ljubljani na tiskovni konferenci med radovednimi novinarji.

Predstavniki servisa so povedali, da se poslužuje njihovih storitev več kot 60 odstotkov od skupno okrog 4.000 parov, kolikor se jih vsako leto poroči v Ljubljani. Seveda pa nudi servis svoje storitve, ki so cenejše od drugih aranžmajev, tudi tistim mlado poročencem, ki se poročijo zunaj slovenske prestolnice. Neveste in ženini lahko v poročnem servisu naročijo poročne šopke, avtomobile, poročna kosila, prstane, obleke, lepe neveste pa si lahko tik pred „zdajci“ uredijo tudi pričeske... Vse storitve so tudi na kredit. Razen tega je priskrbel servis

mlado poročencem pri nekaterih trgovinah poseben popust za nakup pohištva, sedaj pa nameravajo pozornost posvetiti še proslavljanju obletnice porok.

B. PODOBNIK

Odkriti novi rimski grobovi

Na Pristavi pri Trebnjem odkrili 50 rimskih grobov - Prihodnje leto nadaljnje raziskovanje

Prejšnji teden je bilo zaključeno krajši čas trajajoče izkopavanje rimskih grobov na Pristavi pri Trebnjem. Raziskan je bil del njivske parcele na posestvu Gabrijelovih na južni strani ceste, ki pelje iz Trebnjega v Štefan.

Izkopavanje je imelo zaščitni značaj in je bilo le uvod v daljše sistematično odkrivanje obsežnega rimskega grobišča na Pristavi. Na pobudo ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo sta izkopavanje vodila Marjan Slabe in podpisani, financirala pa ga je Kulturna skupnost Slovenije.

Odkritih je bilo okrog 50 grobov z žganim pokopom iz 1. in 2. stoletja našega štetja. Oblike grobov so zelo pestre in zanimive po svoji zgra-

dbi, vendar je bil velik del grobov že v rimskem času oplenjen ali pa z oranjem poškodovan. Od pridatkov v grobovih je največ lončenih posod in glinastih svetilk - ojenk, manj pa je kovinskih predmetov, na primer zaponk - fibul ali bronastih novcev. Na grobišču v Pristavi so pokopavali svoje mrtvece prebivalci rimske naselbine Praetorium Latobiorum, drugega največjega kraja antičnega Dolenjske. Ime kraja je znano iz več rimskih napisnih kamnov, ki so bili že pred prvo svetovno vojno najdeni v Trebnjem (hrani jih Narodni muzej v Ljubljani), in iz nekoga rimskega zemljevida, imenovanega Tabula Peutingeriana, z vrisanimi magistralnimi cestami imperija in pomembnejšimi kraji ob njih. Prihodnje leto se bo izkopavanje nadaljevalo v širšem obsegu.

TONE KNEŽ

Takole je zacvetel filodendron pri Potokarjevih v Račjem Selu pri Trebnjem. Pri tej vzorni kmetiji, imajo mnogo lepih rož. O Potokar je že peto leto naročen na „Moj mali svet“, vendar še ni zasledil primera, da bi komu filodendron vzcvetel. Na sliki: Potokar je imel kar dva cveta, prvi se je že osul. (Foto: Zeleznik)

Kozerija

Ljudje neprestano kaj iščemo. Pred davnimi leti je veliko zanesenjakov po Aljaški brskalo za zlatom. Nekaterim med njimi se je nasmehnila sreča in obogateli so.

Moj prijatelj je iskal posojilo za gradnjo hiše. Oblizal je vse kljuke v podjetju pa še kaj drugega. Nekega dne sem ga srečal in nad glavo je imel od sreče svetniški sij v treh nadstropjih. Vedel sem: našel je posojilo.

Vaščani neke hribovske vasi so več mesecev kopali v zemljo. Globoko in še globje, da jim ne bi bilo treba nositi na glavi vode več sto metrov daleč. Njih trud ni bil zaman: našli so vodo. Zdaj so čisti in niso žejni

VEČNI ISKALCI SMO

Poznam žensko, ki ji je med vojno izginil mož. Morda se je resnično izgubil, še bolj možno pa je, da jo je prostovoljno ucvrl od babnice. Več let je proizvedovala za njim preko časopisov, revij, radia in televizije. Za lov je navdušila tudi policijo in vojsko. Nekega sončnega dne so ji ga pripeljali, resda nekoliko postaranega, a še vedno pri močeh.

Moja prijateljica se je nastavljalala kot sončnica

soncu, da bi ujela v ljube. ske zanke kakšnega neprevdnega in neizkušnega frajerja. Sreča ji je ponudila roko in nesrečni prismuknjenec jo je zapeljal pred duhovnikovo obličje. Metla je našla svoj štil.

Moja sošolka je iskala srečo, zatorej je krenila v tu jino. Pred dnevi se je vrnila in pri svoji duši zagotavlja, da sta otroka, ki ju je staknila, njena sreča. Srečna ženska: našla je srečo!

V puberteti sem iskal samega sebe, si razbijal glavo s trapastimi mislimi in visokimi idejami. Menil sem, da se ne bom nikoli našel. Na nekem križišču sem se zagledal v občestnem zrcalu. Našel sem samega sebe. In srce mi je zakipelo ko kuhinjski lonec.

Lepo je živeti, pomislim, lahko najdeš vse: zlato, moža, ženo, vodo, lahko najdeš prijatelja, zaklad, denar, srečo. Lahko najdeš sebe! Lahko najdeš vse.

Toda ne. Poznam ljudi, ki že leta in leta zagotavljajo, kako bodo našli krivce za napake v naši družbi, a jih do danes še niso našli.

TONI GAŠPERIČ